Birçok insanın hafife aldığı sakınılması gereken HARAMLAR

﴾ محرمات استهان بها كثير من الناس ﴿

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed Salih el-Muneccid

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ محرمات استهان بها كثر من الناس ﴾

« باللغة التركية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2011 - 1432

IslamHouse.com

GİRİŞ

Hamd, yalnızca Allah'adır. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüklerinden Allah'a sığınırız. Allah, kimi hidâyete (dosdoğru yola) erdirirse, onu saptıracak kimse yoktur. Kimi de (hidâyetten) saptırırsa, onu hidâyete erdirecek kimse yoktur. Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilahın olmadığına, O'nun bir olduğuna ve hiçbir ortağının olmadığına şehâdet ederim. Yine, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ederim.

Şüphesiz ki Allah Subhânehu ve Teâlâ ihmal edilmesi câiz olmayan birtakım farzları farz kılmış, aşılması câiz olmayan birtakım sınırlar belirlemiş ve çiğnenmesi câiz olmayan birtakım şeyleri haram kılmıştır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَا أَحَلَّ اللهُ فِي كِتَابه فَهُوَ حَلاَلٌ، وَمَا حَرَّمَ فَهُوَ حَرَامٌ، وَمَا سَكَتَ عَنْهُ فَهُوَ عَافِيَةٌ، فَاقْبَلُوا مِنَ اللهِ عَافِيَتَهُ، فَإِنَّ اللهَ لَمْ يَكُنْ يَنْسَى شَيْئًا، ثُمَّ تَلاَ هَـذِهِ الْآيَـةَ:

﴿وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾﴾ [سورة مريم من الآية: ٦٤])) [رواه الحاكم وحسنه الألباني في غاية المرام]

"Allah'ın, Kitab'ında helal kıldığı şey helal, haram kıldığı şey de haramdır. Sustuğu şeyler ise bağışlanmıştır. Bu sebeple Allah'tan olan bu bağışa (affa) râzı olun. Çünkü Allah hiçbir şeyi unutmuş değildir."[1]

Sonra şu âyeti okudu:

"Senin Rabbin unutkan değildir."[2]

Haramlar, Allah -azze ve celle-'nin koymuş olduğu sınırlardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ ...﴾

[سورة الطلاق من الآية: ١]

"İşte bunlar, Allah'ın koymuş olduğu sınırlardır. Kim bu sınırları aşarsa (çiğnerse), gerçekten kendine zulmetmiş olur." [1]

---

[1] Hâkim: 2/375; Elbani, "Ğayetü'l-Meram"; s: 14'de hadisin "Hasen" olduğunu belirtmiştir.

[2] Talak Sûresi: 1

Allah Teâlâ, sınırlarını aşan ve haramlarını çiğneyenleri tehdit ederek şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ يُدْخِلْهُ نَارًا خَـٰلِدًا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾﴾ [سورة النساء الآية: ١٤]

"Kim Allah'a ve elçisine karşı gelir ve O'nun (Allah'ın) sınırlarını aşarsa, Allah, onu devamlı kalacağı bir ateşe sokar ve onun için alçaltıcı bir azap vardır." [2]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

((مَا نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَاجْتَنِبُوهُ، وَمَا أَمَرْتُكُمْ بِهِ فَافْعَلُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ.)) [رواه مسلم]

"Size neyi yasaklamışsam ondan sakının, neyi emretmişsem ondan gücünüz yettiği kadarını yapın."[3]

Emri gereğince, haramlardan uzak durmak gerekir.

Nefsine uymuş, zayıf kişilikli ve bilgisiz birtakım insanların, arka arkaya haramların zikredildiğini işitince kızdığını ve şöyle söylediğini görürsünüz:

"Her şey haram. Haram kılmadığınız hiç bir şey bırakmadınız. Hayatımızdan bıktırdınız. Yaşantımızı karattınız ve canımızı sıktınız. Siz, haramdan ve haram kılmaktan başka bir şey bilmez misiniz? Dîn kolaylıktır, dînde genişlik vardır. Allah çok bağışlayıcı ve merhamet edicidir."

Onlara cevap olarak şöyle deriz:

Allah -celle ve alâ- dilediği hükmü koyar. O'nun hükmüne itiraz edecek yoktur. O, hikmet sahibidir ve her şeyden haberdardır. O -Subhânehu ve Teâlâ- dilediğini helal ve dilediğini de haram kılar. Allah -azze ve celle-'ye kulluğumuzun gereklerinden birisi de, O'nun verdiği hükme râzı olmak ve tam teslimiyet göstermektir.

O'nun -Subhânehu ve Teâlâ- hükümleri ilmi, hikmeti ve adâletinden kaynaklanmıştır. Anlamsız boş şeyler ve oyun/eğlence değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Talak Sûresi: 1

[2] Nisâ Sûresi: 14

[3] Müslim, Kitabu'l-Fedâil. Hadis no: 130 (Abdulbaki baskısı)

﴿ وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدۡقٗا وَعَدۡلٗاۚ لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ١١٥ ﴾

[سورة الأنعام الآية: ١١٥]

"Rabbinin sözü doğruluk ve adalet bakımından tamdır. O'nun sözlerini değiştirecek kimse yoktur. O her şeyi işiten ve bilendir."[1]

Allah -azze ve celle-, helal ve haram ölçüsünün odak noktasını bize açıklayarak şöyle buyuruyor:

﴿ ...وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَ ... ﴾

[سورة الأعراف من الآية: ١٥٧]

"O (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-) onlara (yiyecek ve içeceklerden) temiz ve güzel olan şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar."[2]

Temiz ve güzel olan şeyler helal, pis ve çirkin olan şeyler ise, haramdır.

Bir şeyi helal ya da haram kılma yetkisi, yalnızca Allah Teâlâ'ya âittir.

Kim bu hakkın kendisinde olduğunu iddiâ eder veya başkasının bu hakka sahip olduğunu kabul ederse, dînden çıkaran büyük küfre girmiş olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ أَمۡ لَهُمۡ شُرَكَٰٓؤُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمۡ يَأۡذَنۢ بِهِ ٱللَّهُۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةُ ٱلۡفَصۡلِ لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٢١ ﴾ [سورة الشورى الآية: ٢١]

"Yoksa onların (müşriklerin) Allah'ın izin vermediği bir dîni meşrû kılan ortakları mı var? Eğer Allah'ın süre tanıyarak onlara dünyada azap etmeyeceğine dâir kazâ ve kaderi olmasaydı, derhal onların aralarında azap etmek sûretiyle hüküm verilirdi. Şüphesiz ki zâlim (kâfir)ler için (kıyâmette) acıklı bir azap vardır."[3]

Ayrıca, Kur'an ve Sünnet'i bilen ilim ehlinin dışında hiç kimsenin helal ve haram hakkında konuşması câiz değildir. Bilgisizce helal ve haram kılan kimse hakkında şiddetli uyarı gelmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] En'âm Sûresi: 115
[2] A'râf Sûresi: 157
[3] Şûrâ Sûresi: 21

﴿ وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ... ﴾ [سورة النحل من الآية: ١١٦]

"Dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak: 'Bu helaldir, şu da haramdır' demeyin. Çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş oluyorsunuz."[1]

Haramlığı kesin olan şeyler hem Kur'an'da, hem de Sünnet'te de bildirilmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ۞ قُلْ تَعَالَوْا۟ أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَّا تُشْرِكُوا۟ بِهِۦ شَيْـًٔا ۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا ۖ وَلَا تَقْتُلُوٓا۟ أَوْلَٰدَكُم مِّنْ إِمْلَٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ۖ وَلَا تَقْرَبُوا۟ ٱلْفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۖ وَلَا تَقْتُلُوا۟ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِى حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾ ﴾ [سورة الأنعام الآية: ١٥١]

"(Ey Peygamber! Onlara) de ki: Gelin, Rabbinizin neleri haram kıldığını size okuyayım: (İbâdette hiçbir şeyi) O'na ortak koşmayın. Ana-babaya iyilikte bulunun. Fakirlik korkusuyla evlatlarınızı öldürmeyin. Zirâ sizin de, onların da rızkını biz veririz. Kötülüklerin açığına da, gizlisine de yaklaşmayın.[2] Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymayın! İşte bunlar (yasaklar), Rabbinizin size emrettiği şeylerdir. Umulur ki (Allah'ın emir ve yasaklarını) akıl edersiniz."[3]

Sünnet'te de haram kılınan bir çok şey bildirilmiştir.

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ اللهَ حَرَّمَ بَيْعَ الْخَمْرِ وَالْمَيْتَةِ وَالْخِنْزِيرِ وَالْأَصْنَامِ.)) [رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Şüphesiz Allah; içkinin, ölmüş hayvanın etini, domuzun ve putların satışını haram kılmıştır."[4]

Yine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

---

[1] Nahl Sûresi: 116

[2] Müfessirler âyetin bu kısmını şöyle de tefsîr etmişlerdir: "Sizinle insanlar arasındaki günahlarla sizinle Allah Teâlâ arasında olan günahlara yaklaşmayın." (Çeviren)

[3] En'âm Sûresi: 151

[4] Ebu Davud: 3486; Sahih-u Ebî Dâvûd: 977.

((إِنَّ اللهَ إِذَا حَرَّمَ عَلَى قَوْمٍ شَيْئًا حَرَّمَ عَلَيْهِمْ ثَمَنَهُ.)) [رواه أحمد والداقطني]

"Şüphesiz ki Allah, bir topluluğa bir şeyi haram kıldığı zaman, onun ücretini de haram kılar."[1]

Bazen, naslar arasında -Allah Teâlâ'nın yiyeceklerle ilgili haramları bildirmesi gibi- belirli bir grup haramdan bahsedilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةُ وَٱلدَّمُ وَلَحْمُ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦ وَٱلْمُنْخَنِقَةُ وَٱلْمَوْقُوذَةُ وَٱلْمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ ٱلسَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُوا۟ بِٱلْأَزْلَٰمِ ۚ ... ﴾ [سورة المائدة من الآية: ٣]

"Leş, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına boğazlanan; (ölmeden yetişip kestikleriniz hariç) boğulmuş, (taş, ağaç vb. ile) vurularak öldürülmüş, yukardan yuvarlanıp ölmüş, boğazlanıp ölmüş, yırtıcı hayvanlar tarafından parçalanmış hayvanlar; dikili taşlar (putlar) üzerine boğazlanmış hayvanlar ve fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı."[2]

Allah Teâlâ nikahla ilgili haramları belirterek şöyle buyurmuştur:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَٰتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ وَعَمَّٰتُكُمْ وَخَٰلَٰتُكُمْ وَبَنَاتُ ٱلْأَخِ وَبَنَاتُ ٱلْأُخْتِ وَأُمَّهَٰتُكُمُ ٱلَّٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ ٱلرَّضَٰعَةِ وَأُمَّهَٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَٰٓئِبُكُمُ ٱلَّٰتِى فِى حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ ٱلَّٰتِى دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا۟ دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ ٱلَّذِينَ مِنْ أَصْلَٰبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا۟ بَيْنَ ٱلْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾ ﴾ [سورة النساء الآية: ٢٣]

"(Ey mümin erkekler!) Şunlarla nikâhlanmanız size haram kılınmıştır:Anneleriniz, kızlarınız, kızkardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, kardeş kızları, kızkardeş kızları, sizi

[1] İmam Ahmed ve Dârekutni: 3/7. Sahih hadistir.
[2] Mâide Sûresi: 3

emziren süt anneleriniz, süt kızkardeşleriniz, kayınvalideleriniz,kendileriyle zifafa girdiğiniz eşlerinizden olup evlerinizde bulunan üvey kızlarınız, fakat zifafa girmediğiniz eşlerinizin kızlarını nikâhlamanızda beis yoktur. Keza öz oğullarınızın eşleri ile evlenmeniz ve iki kızkardeşi nikâhınız altında birleştirmeniz de haram kılındı. Ancak daha önce geçen geçmiştir. Çünkü Allah gafur ve rahîmdir (çok affedicidir, merhamet ve ihsanı boldur)."[1]

Yine Allah -azze ve celle- kazançlarla ilgili haramları zikrederek şöyle buyurmuştur:

﴿وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلۡبَيۡعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْۚ ...﴾ [سورة البقرة من الآية: ٢٧٥]

"Allah; alış-verişi helâl, fâizi haram kılmıştır."[2]

Ayrıca kullarına karşı merhametli olan Allah Teâlâ, çokluk ve çeşit bakımından sayılamayacak kadar temiz ve güzel şeyleri bizlere helal kılmıştır.Bunun içindir ki, sayılamayacak kadar çok olmasından dolayı, Allah Teâlâ mübah olan şeyleri tek tek bildirmemiştir. Ancak belirli sınırlı olduğundan dolayı onları bilmemiz ve sakınmamız için haramları tek tek belirtmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَقَدۡ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيۡكُمۡ إِلَّا مَا ٱضۡطُرِرۡتُمۡ إِلَيۡهِۗ ...﴾ [سورة الأنعام من الآية: ١١٩]

"Allah, -çaresiz yemek zorunda kaldığınız dışında- haram kıldığı şeyleri size detaylı bir şekilde açıklamıştır."[3]

Helal olan şeyleri ise, temiz ve güzel olmak kaydıyla, genel olarak bildirmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُواْ مِمَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٌ ١٦٨﴾ [سورة البقرة الآية: ١٦٨]

"Ey insanlar! Yeryüzünde bulunanların helal ve temiz olanlarından yeyin. Fakat şeytanın peşinden gitmeyin. Zirâ o, sizin apaçık düşmanınızdır."[4]

Eşyada aslolanın -haramlığına ilişkin bir delil gelmedikçe- helal olması, Allah Teâlâ'nın rahmetindendir. İşte bu, Allah Subhânehu ve Teâlâ'nın kereminden ve kullarına

[1] Nisâ Sûresi: 23

[2] Bakara Sûresi: 275

[3] En'âm Sûresi: 119

[4] Bakara Sûresi: 168

gösterdiği genişliktendir. Bize düşen görev ise, O'na itaat edip hamd etmek ve O'na şükretmektir.

Bazı insanlar, haramların tek tek sayıldığını görünce şer'i hükümlere tahammülsüzlükleri sebebiyle sıkılırlar. Bu, onların îmanlarının zayıflığından ve şeriatı gereği gibi anlayamamalarından kaynaklanmaktadır. Bu gibi kimseler, dînin kolaylık olduğuna ikna olmaları için acaba helal olan şeylerin kendilerine birer birer sayılmasını mı isterler? Şeriatın yaşamlarını zorlaştırmadığından şüpheleri kalmaması için temiz ve güzel şeylerin çeşitlerinin kendilerine tek tek sıralanmasını mı beklemektedirler?

Kesilmiş deve, sığır, keçi-koyun, tavşan, geyik, dağ keçisi, tavuk, güvercin, ördek, kaz ve deve kuşu etinin…

Çekirge ve balık ölüsünün…

Sebzelerin, baklagillerin, meyvelerin, diğer tahılların ve faydalı ürünlerin…

Su, süt, bal, yağ ve sirkenin…

Tuz, kişniş ve baharatların…

Tahta, demir, kum, çakıl, plastik, cam ve kauçuk kullanmanın…

Binek hayvanlarına, arabalara, trenlere, gemilere ve uçaklara binmenin…

Klima, buzdolabı, çamaşır makinası, kurutma makinası, öğütme makinası, hamur yoğurma makinası, kıyma makinası ve meyve sıkacağı kullanmanın…

Tıp, mühendislik, ölçü, gözetleme, astronomi, yapı, su ve petrol çıkarma, madencilik, arıtma, tahliye, matbaacılık ve bilgisayar alanlarında kullanılan çeşitli aletlerin…

Pamuk, keten, koyun ve deve yünü, tüy ve kullanılması mübah olan derilerin…

Naylon ve polyesterden yapılan giysileri giymenin…

Bütün bunların helal olduğunun kendilerine söylenmesini mi istemektedirler?

Nikahta, alış-verişte, kefâlet ve havale işlemlerinde, kira konusunda, marangozluk, demircilik, tamircilik ve âletleri tamir etme gibi mesleklerde ve çobanlık yapmada aslolanın helallik olduğunu söylemek mi gerekiyor?

Saymaya ve sıralamaya devam edecek olursak, bunları bitirebilir miyiz acaba? Buna rağmen, onlara ne oluyor ki neredeyse bahsedileni hiç anlamıyorlar!?

Dînin kolaylık olduğunu ileri sürmelerine gelince, bu söz haktır, doğrudur. Fakat istenilen ve kastedilen şey bâtıldır. Bu dîndeki kolaylık anlayışı, insanların arzularına ve görüşlerine göre değildir. Aksine, şeriatın getirdiği ölçüye göredir. Şüphesiz ki dîn kolaylıktır, bunda şüphe yoktur.Dînin kolaylık olduğunu bâtıl bir şekilde öne sürerek haram işlemeye delil getirmekle şer'i kolaylıkları ve ruhsatları kullanmak arasında büyük fark

vardır.Namazları birleştirmek (cem') ve kısaltmak (kasr), yolculukta oruç tutmamak; yolcu olmayanın bir gün-bir gece, yolcu olanın üç gün-üç gece mesh ya da çorapların üzerine mesh etmesi; su kullanımından korkulduğu zaman teyemmüm yapılması, hastalık veya şiddetli yağmur anında namazın birleştirilmesi (cem'), evlenmek isteyen kimsenin evlenmek istediği namahrem kadına bakmasının câiz oluşu, yemînin keffâretinde köle azad etmek, fakiri doyurmak veya giydirmek arasındaki seçiminin serbest bırakılması, çaresizlik anında leş yemenin câiz oluşu gibi konular,ruhsatlardan ve dînî kolaylıklardandır.

Bunlara ilâve olarak müslümanın, haram olan şeylerin haram kılınmasında hikmetler olduğunu bilmesi gerekir.

Bu hikmetlerden bazıları şunlardır:

- Allah Teâlâ, bu haramlarla kullarının ne yaptıklarına bakmak için imtihan eder.
- Cennet ehlinin cehennem ehlinden üstün olmasının sebeplerinden birisi de cehennem ehlinin cehennemi kuşatan şehvetlere dalmaları, cennet ehlinin ise cennet yolundaki zorluklara sabır göstermesidir. Şayet bu imtihan olmasaydı, isyan eden ile itaat eden belli olmaz ve birbirinden ayır edilmezdi.Îman sahipleri mükellefiyetlerin zorluğuna sevap kazanma gözüyle ve Allah Teâlâ'nın emrini yerine getirerek rızâsını kazanma gözüyle bakar. Böylelikle zorluk onlara kolay gelir. Münâfıklara gelince, onlar, mükellefiyetlerin zorluğuna sıkıntı, ızdırap ve yoksunluk anlayışıyla bakar. Bu sebeple onlara çok çetin olur ve itaat onlara zor gelir.
- İtaatkar kimse haramları terk etmekle haz duyar. Kim Allah için bir şeyi terk ederse, Allah, o terkettiği şeyden daha hayırlısını ona verir ve o kişi kalbinde îmânın lezzetini hisseder.

Kıymetli okuyucu, şeriatta haram oluşu kesin sâbit olan bazı haramları, Kur'an ve Sünnet'ten haram olduğuna delâlet eden delillerle birlikte bu kitapta bulacaktır.[1] Bu yasaklar, müslümanlar arasında yaygınlaşan ve birçok kişinin yaptığı şeylerdir. Ben, bunları dile getirmekle, açıklamayı ve öğüt vermeyi diledim. Allah Teâlâ'dan kendim ve müslüman kardeşlerim için hidâyet ve başarı, Allah Subhânehu ve Teâlâ'nın sınırları önünde durmayı, bizi haramlardan uzaklaştırmasını ve kötülüklerden korumasını dilerim.

Allah Teâlâ ne güzel koruyucudur ve O, merhametlilerin en merhametlisidir.

- İbâdette Allah'a ortak koşmak:

Bu, istisnasız haramların en büyüğüdür.

[1] Bazı alimler, haramlarla ya da -büyük günahlar gibi- belirli haram çeşitleriyle ilgili kitaplar yazmıştır. Haramlar konusundaki değerli kitaplardan biri de İbn-i Nehhas ed-Dımeşki'nin -Allah Teala ona rahmet etsin- "Tenbihul Ğafilin an A'mâli'l-Câhilin" isimli eseridir.

Nitekim Ebu Bekra'nın -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste, Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ؟ - ثَلاَثًا- قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللهِ! قَالَ: الْإِشْرَاكُ بِاللهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ.)) [متفق عليه]

"Büyük günahların en büyüğünü size haber vereyim mi?

(Sahâbe) -üç kez-:

- Evet, Ey Allah'ın elçisi, dediler.

Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Allah'a şirk koşmak ve ana-babaya itaatsizlik etmektir."[1]

Şirk'in dışında her günahı Allah Teâlâ'nın bağışlaması mümkündür. Şirk'e ise özellikle tevbe etmek gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفْتَرَىٰٓ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾ ﴾ [سورة النساء الآية: ٤٨]

"Şüphesiz ki Allah, kendisine ortak koşulmasını (ve küfrü) asla bağışlamaz. Bunun dışındaki günahları dilediğine bağışlar.Kim, Allah'a şirk koşarsa, büyük bir günahla iftirâ etmiş olur."[2]

Şirkin, kişiyi İslâm dâiresinden çıkaran bir kısmı vardır ki bu büyük şirktir.Sahibi bu şirk üzere ölürse, cehennemde ebedî olarak kalır.

Büyük şirkin birçok müslüman ülkelerde yaygın örneklerinden bazıları şunlardır:

- Kabirlere ibâdet:

Kabirlere ibâdet ve ölmüş velilerin ihtiyaçlara cevap verdiğine, sıkıntıları giderdiğine inanmak, onlardan yardım ve medet dilemektir.

Oysa Allah -Subhânehu ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿ ۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَـٰنًا ۚ ... ﴾

[1] Buhârî ve Müslim. Bkz. Buhârî, Hadis no: 2511 (Buğâ baskısı).
[2] Nisâ Sûresi: 48

[سورة الإسراء من الآية: ٢٣]

"Rabbin, yalnızca kendisine kulluk etmenizi ve ana-babaya iyilikte bulunmanızı kesin bir şekilde emretti."[1]

Aynı şekilde, peygamberlerin veya salih kimselerin ölülerine; kendilerine şefaat etmeleri veya kendilerini zorluklardan kurtarmalarını istemek amacıyla yalvarıp yakarmak da büyük şirktir.

Oysa Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ أَمَّن يُجِيبُ ٱلْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ ٱلْأَرْضِ ۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ ﴾ [سورة النمل الآية: ٦٢]

"(Onlar mı hayırlı) yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren, sizi yeryüzünün hakimleri kılan mı? Allah'tan başka bir ilah mı var? Ne kadar az düşünüyorsunuz?"[2]

Bazı kimseler; kalkarken, otururken, ayağı tökezleyince; ne zaman bir zorluk, sıkıntı veya belâ ile karşılaşırsa, şeyhin ya da velinin adını anmayı bir âdet ve alışkanlık haline getirir.

Biri "Yâ Muhammed" der, diğeri "Yâ Ali" der, öteki "Yâ Hüseyin" der, başka birileri de "Yâ Bedevî", "Yâ Geylânî", "Yâ Şâzilî", "Yâ Rıfâî" der. Birisi Ayderus'a yalvarır. Başka birisi Zeynep Hanım'a yalvarır. Bir diğeri de İbn-i Ulvan'a yalvarır.

Oysa Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ ۖ فَٱدْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٩٤﴾ ﴾ [سورة الأعراف الآية: ١٩٤]

"Allah'ı bırakıp da kendilerine ibâdet ettikleriniz (yalvardıklarınız) sizin gibi kullardır. Onların ilahlığı hakkındaki iddiânızda doğru iseniz, haydi onları çağırın da size cevap versinler bakalım!"[3]

Kabirlere ibâdet edenlerden bir kısmı onların etrafında tavaf ederler. Köşelerini selâmlar, kabirlere ellerini sürerler. Eşiklerini öperler, toprağına yüzlerini sürerler.Kabirleri gördüklerinde onlara secde ederler. Önlerinde boyunları bükük, huşu içerisinde ve zelîl bir

---

[1] İsrâ Sûresi: 23

[2] Neml Sûresi: 62

[3] A'râf Sûresi: 194

şekilde dururlar.Hastanın şifâ bulması, çocuğu olmayanın çocuğunun olması veya işinin kolayca halledilmesi için istek ve ihtiyaçlarını arz ederler.

Hatta kabirdekine şöyle seslenirler:

"Ey efendim! Uzak yerlerden sana geldim. Ümitlerimi boşa çıkarma!"

Oysa Allah -azze ve celle- bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُۥٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ وَهُمْ عَن دُعَآئِهِمْ غَٰفِلُونَ ٥ ﴾ [سورة الأحقاف الآية: 5

"Allah'ı bırakıp da kıyamet gününe kadar kendisine cevap veremeyecek şeylere yalvarıp yakaranlardan daha sapık kim olabilir? (Oysa) onlar (ölüler), onların kendilerine yalvarmalarından habersizdirler."[1]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللهِ نِدًّا دَخَلَ النَّارَ، وَمَنْ مَاتَ وَهْوَ لاَ يَدْعُو لِلهِ نِدًّا دَخَلَ الْجَنَّةَ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Kim, Allah'ın dışında birisine yalvarıp yakararak O'na eş koşar bir halde ölürse, cehenneme girer. Kim de Allah'ın dışında birisine yalvarıp yakararak eş koşmaz bir halde ölürse, cennete girer."[2]

Bazıları kabirlerin yanında saçlarını kazıtırlar. Bazıları da "Meşhedi haccederken yapılacak ibâdetler" başlıklı kitaplar taşırlar. "Meşhed" ile kastedilen velilerin türbe ve mezarlarıdır. Bazıları; velilerin kâinatta tasarruf sahibi olduklarına, zarar ve fayda verdiklerine inanırlar.

Oysa Allah -azze ve celle- şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهِۦ ۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ١٠٧ ﴾ [سورة يونس الآية: ١٠٧]

"Eğer Allah, sana bir sıkıntı, bir zarar dokundurursa, onu yine O'ndan başka giderecek yoktur. Şayet sana hayır dilerse, o durumda O'nun bu lütfunu engelleyebilecek

[1] Ahkâf Sûresi: 5
[2] Buhari. Bkz. Fethu'l-Bari: 8/176.

de yoktur.O, lütfunu ihsanını kullarından dilediğine eriştirir. O, çok bağışlayıcı ve çok rahmet edicidir."[1]

Kabirlerdeki ölülere mumlar ve lambalar yakarak adak adayanların yaptığı gibi Allah Teâlâ'dan başkası için adakta bulunmak da, büyük şirktendir.

Büyük şirkin şekillerinden birisi de Allah Teâlâ'dan başkası için kurban kesmektir.

Oysa Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ ۝٢ ﴾ [سورة الكوثر الآية: ٢]

"O halde Rabbin için namaz kıl ve kurban kes."[2]

Yani Allah için, Allah'ın adıyla kurban kes.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ.)) [رواه مسلم]

"Allah'tan başkası için kurban kesene, Allah lanet etsin."[3]

Bazen kurbanda iki haram bir arada bulunabilir:

-Kurbanın, Allah'tan başkası adına kesilmesi.

-Kurbanın, Allah'tan başkasının adının anılarak kesilmesi.

Her ikisi de kesilen kurbanın etinden yenilmesine engeldir.

Câhiliye döneminde kesilen ve günümüzde de yaygın olan kurbanlardan birisi de "cinler için kesilen kurbanlardır."

Câhiliye döneminde bir ev satın aldıkları veya yaptıkları veyahut da bir kuyuyu kazdıkları zaman, cinlerin eziyet vermelerinden korktukları için bunların yanında veya eşiğinde onlara bir kurban keserlerdi.[4]

Büyük şirkin yaygın örneklerinden birisi de, Allah Teâlâ'nın haram kıldığını helal veya Allah Teâlâ'nın helal kıldığını haram saymak veya Allah -azze ve celle-'den başka birisinin bu hakka sahip olduğuna inanmak veyahut da Câhiliye kanunlarına ve mahkemelerine isteyerek, gönül rızâsıyla, helal kabul edip câiz olduğuna inanarak yargı için başvurmaktır. Allah -azze ve celle- bu büyük küfrü şu sözünde belirtmiştir:

---

[1] Yunus Sûresi: 107

[2] Kevser Sûresi: 2

[3] Müslim. Bkz. Sahihi Müslim, hadis no: 1978 (Abdulbaki baskısı)

[4] Bkz. "Teysiru'l-Azizi'l-Hamîd"; s: 158 (İftâ baskısı).

﴿ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ... ﴾

[سورة التوبة من الآية: ٣١]

"(Yahudiler) Allah'ı bırakıp âlimlerini (hahamlarını), (hristiyanlar) da râhiplerini rabler edindiler."[1]

Adiyy b. Hâtim, Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu âyeti okuduğunu işitince şöyle demiştir:

Dedim ki:

((إِنَّهُمْ لَمْ يَكُونُوا يَعْبُدُونَهُمْ. قَالَ: أَجَل، وَلَكِنْ يُحِلُّونَ لَهُمْ مَا حَرَّمَ اللهُ فَيَسْتَحِلُّونَهُ، وَيُحَرِّمُونَ عَلَيْهِمْ مَا أَحَلَّ اللهُ فَيُحَرِّمُونَهُ، فَتِلْكَ عِبَادَتُهُمْ لَهُمْ.))

[رواه البيهقي]

"Onlar (yahudiler), onlara (din adamlarına) ibâdet etmiyorlardı."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Tabi ki evet onlara ibâdet ediyorlardı.Onlar (hahamlar), Allah'ın haram kıldığını onlara helal kılıyorlar, onlar da bunu helal kabul ediyorlardı. Allah'ın helal kıldığını onlara haram kılıyorlar, onlar da bunu haram kabul ediyorlardı. İşte bu onların, onlara (din adamlarına) ibâdet etmeleridir."[2]

Allah Teâlâ, müşrikleri (Allah ve Rasulü'nün haram kıldığını haram saymayan ve hak dîni kendilerine dîn edinmeyen kimseler) olarak nitelendirmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلۡحَقِّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حَتَّىٰ يُعۡطُواْ ٱلۡجِزۡيَةَ عَن يَدٖ وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ٢٩ ﴾ [سورة التوبة الآية: ٢٩]

[1] Tevbe Sûresi: 31

[2] Beyhaki, Bkz. Sunenu'l-Kubrâ: 10/116; Tirmizi hadis no: 3095; Elbânî de "Gâyetü'l-Meram"; s: 19'da hadis hasendir, der.

"Kendilerine Kitap verilenlerden oldukları halde, Allah'a ve âhiret gününe îmân etmeyen, Allah ve Rasûlünün haram kıldığını haram saymayan ve hak dîni kendine dîn olarak benimsemeyen kimselerle, küçülerek elleriyle cizye verinceye kadar savaşın." [1]

Yine, Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَٰلًا قُلْ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ ۖ أَمْ عَلَى ٱللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾ ﴾ [سورة يونس الآية: ٥٩]

"De ki: Allah'ın size indirdiği rızıktan bir kısmını helal, bir kısmını da haram bulmanıza ne dersiniz? De ki: Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?" [2]

-Şirkin yaygın çeşitlerinden sihir, kehânet ve falcılık:

Bunlar içerisinde sihir şüphesiz küfürdür. Sahibini cehenneme götüren yedi büyük günahtan birisidir. Sihir zarar verir, fayda vermez.

Nitekim Allah Teâlâ sihir yapmayı öğretmekle ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

﴿ ...وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ ۚ ... ﴾ [سورة البقرة من الآية: ١٠٢]

"Onlar, kendilerine fayda vereni değil de zarar vereni öğrenirler."[3]

Yine şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ ﴾ [سورة طه من الآية: ٦٩]

"Büyücü (sihir yapan), ne yaparsa yapsın iflah olmaz." [4]

Sihirle uğraşan kişi kâfirdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ...وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَٰنُ وَلَٰكِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ كَفَرُوا۟ يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ ٱلسِّحْرَ وَمَآ أُنزِلَ عَلَى ٱلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَٰرُوتَ وَمَٰرُوتَ ۚ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ ... ﴾ [سورة البقرة من الآية: ١٠٢]

---

[1] Tevbe Sûresi: 29

[2] Yunus Sûresi: 59

[3] Bakara Sûresi: 102

[4] Tâ Hâ Sûresi: 69

"Süleyman büyü yapıp kâfir olmadı. Fakat şeytanlar kâfir oldular. Çünkü insanlara sihri ve Babil'de Hârut ve Mârut isimli iki meleğe indirileni öğretiyorlardı. Halbuki o iki melek herkese: 'Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın (sihri öğrenerek) **kâfir olmayasınız' demeden hiç kimseye** (sihir bilgisini) **öğretmezlerdi."**[1]

Sihirbazın cezâsı ölümdür. Kazancı pistir, haramdır. Câhiller, zâlimler ve îmânı zayıf olan kimseler, bazı kimselere haksızlık yapmak veya onlardan intikam almak amacıyla büyü yaptırmak için büyücülere giderler.

Bazı kimseler de büyüyü bozması için büyücüye başvurarak haram işlerler. Oysa onun Allah Teâlâ'ya sığınması; İhlas, Felak, Nas sûreleri ile başka âyetleri okuyarak Allah Teâlâ'nın kelâmıyla O'ndan şifâ dilemesi gerekir.

Falcı ve kâhine gelince, gaybı/bilinmeyeni bildiklerini iddiâ ettiklerinden dolayı ikisi de yüce Allah'ı inkâr etmiştir (kâfir olmuştur). Oysa gaybı/bilinmeyeni Allah Teâlâ'dan başka hiç kimse bilemez.Bu kimselerin bir çoğu mallarını almak için saf insanları kandırırlar. Kum üzerinde çizgi çekme, deniz kabuklarına vurma, avuç okuma, fincan, kristal küre ve aynalar kullanma gibi birçok metodu kullanırlar. Bir kez doğru söylerlerse, doksandokuz kez yalan söylerler. Fakat ahmak insanlar, o yalancı iftiracıların o bir tek doğrunun dışındaki yalanlarını hatırlamazlar. Geleceğini bilmek, evlilikte mutlu mu, yoksa mutsuz mu olacağını öğrenmek veya ticarette başarılı mı, yoksa başarısız mı olacağını öğrenmek, kayıp eşyalarını aramak gibi benzeri sebepler için onlara giderler.

Falcıya ya da kahine giden kimse, onların dediklerinin doğru olduğuna inanırsa, kâfir olur ve İslam dâiresinden çıkar.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَتَى كَاهِنًا أَوْ عَرَّافًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ، فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ.)) [رواه أحمد]

"Kim bir kâhine veya falcıya gider de onun söylediğinin doğru olduğunu kabul ederse, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirileni inkâr etmiş olur."[2]

Bir kimse, kâhine veya falcıya, onların gaybı/bilinmeyeni bildiklerini kabul etmez, fakat denemek veya benzeri bir sebeple giderse, kâfir olmaz, ancak kırk gün namazı kabul edilmez.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Bakara Sûresi: 102

[2] Ahmed, Müsned: 2/429; Bkz. Sahihu'l-Cami: 5939.

((مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً.)) [رواه مسلم]

"Kim bir falcıya gider ve ona bir şey sorarsa, kırk gece (gün) namazı kabul olmaz."[1]

Bu,o kimsenin o namazlarını tekrar kılmasını ve yaptığından tevbe etmesini gerektirir.

- Yıldızlarla burçların olaylara ve insan hayatına etkisi oduğuna inanmak:

Zeyd b. Hâlid el-Cuhenî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((صَلَّى لَنَا رَسُولُ اللهِ ﷺ صَلاَةَ الصُّبْحِ بِالْحُدَيْبِيَةِ عَلَى إِثْرِ سَمَاءٍ كَانَتْ مِنَ اللَّيْلَةِ، فَلَمَّا انْصَرَفَ النَّبِيُّ ﷺ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ، فَقَالَ: هَلْ تَدْرُونَ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ؟ قَالُوا: اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ! قَالَ: أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ، فَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللهِ وَرَحْمَتِهِ فَذَلِكَ مُؤْمِنٌ بِي كَافِرٌ بِالْكَوْكَبِ، وَأَمَّا مَنْ قَالَ: بِنَوْءِ كَذَا وَكَذَا فَذَلِكَ كَافِرٌ بِي مُؤْمِنٌ بِالْكَوْكَبِ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- Hudeybiye'de, bize sabah namazını geceleyin yağan yağmurdan sonra kıldırdı. Namazı bitirdikten sonra insanlara dönerek: Rabbiniz size ne buyurdu bilir misiniz? diye sordu.

Sahâbe:

- Allah ve Rasûlü daha iyisini bilirler, dediler.

Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Kullarımdan kimisi bana mü'min (îmân etmiş), kimisi de kâfir (inkâr etmiş) olarak sabahladı.Kim; Allah'ın fazîlet ve rahmetiyle yağmura kavuştuk, demişse, işte o bana îmân etmiş, yıldızı inkâr etmiş demektir. Kim de, filân ve filân yıldızın doğması veya batmasıyla yağmura kavuştuk, demişse, işte o beni inkâr etmiş, yıldıza îmân etmiş demektir."[2]

Dergi ve gazetelerdeki kısmet ve talih burçlarına bakmak da bunlardandır. Bir kimse, kısmetinde yıldızların ve gezegenlerin etkisi olduğuna inanırsa, müşrik olur. Teselli ve eğlence olsun diye okursa, âsi ve günahkâr olur. Çünkü şirk olan bir şeyi okuyarak teselli olmak ve eğlenmek, câiz değildir. Ayrıca, şeytan kalbine yazılanlara inanmasını sokabilir ki bu da onun şirke düşmesine sebep olur.

---

[1] Sahihi Müslim: 4/1751.

[2] Buhârî, hadis no: 1038; Müslim, hadis no: 71

-Allah -azze ve celle-'nin faydalı kılmadığı şeylerde fayda olduğuna inanmak:

Bazıları, kâhinin veya büyücünün söylemesi veyahut da eskiden kalan bir inanç sebebiyle boyunlara veya çocuklarına göz değmesinden (nazardan) koruduğu iddiâsıyla astıkları veya vücutlarına bağladıkları veyahut da arabalarına ve evlerine astıkları nazarlıklarda, şirkî muskalarda ve boncuk, deniz kabukları ve madenî halkalar gibi şeylerde fayda olduğuna inanırlar. Ayrıca bazıları, değişik taşlı yüzükler takararak bunların belâları gidermek veya savmak gibi belirli şeylere inanırlar. Şüphesiz ki bu, Allah Teâlâ'ya tevekküle zıt ve aykırıdır.Bu, insanın ancak âcizliğini artırır.Ayrıca bu davranış, haramda çâre aramak demektir. Asılan nazarlık ve muskaların çoğunda açık şirk, şeytanlardan ve birtakım cinlerden medet istemek, gizemli resimler veya anlaşılmaz yazılar vardır. Bazı hokkabazlar, Kur'an'dan âyetler yazarlar ve yanına şirk olan yazılar karıştırırlar. Bazıları da Kur'an âyetlerini necâsetle veya âdet kanı ile yazarlar. Bütün bunların asılması ya da bağlanması haramdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ.)) [رواه أحمد]

"Kim bir nazarlık/muska asarsa, şirk koşmuştur."[1]

Bunları takan, Allah Teâlâ'ın dışında bu eşyaların fayda ya da zarar verdiğine inanırsa, büyük şirk işleyerek müşrik olur. Yok eğer onların, fayda ya da zarar gelmesine bir vesile olduğuna inanırsa -ki Allah bunları sebep kılmamıştır- o kimse, küçük şirk işlemiş olur. Bu davranış, sebepler şirkine girer.

-İbadetlerde gösteriş (riyâ):

Salih amelin şartlarından birisi de gösterişten (riyâdan) uzak, sünnete uygun olmasıdır. İnsanlar görsün diye ibâdet eden kimse küçük şirk işlemiştir ve ameli boşa gitmiştir. Örneğin insanlar görsünler diye namaz kılan gibi.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَٰدِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوٓاْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ قَامُواْ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾﴾ [سورة النساء الآية: ١٤٢]

"Şüphesiz münâfıklar Allah'a oyun etmeye kalkışıyorlar; halbuki Allah onların oyunlarını başlarına geçirmektedir. Onlar namaza kalktıkları zaman üşenerek kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar, Allah'ı da pek az anarlar."[2]

---

[1] Ahmed, Müsned: 4/156; Bkz. "Silsiletü'l-Ehâdîsi's-Sahîha", hadis no: 492. Bu kimse küçük şirk işlemiştir.

[2] Nisâ Sûresi: 142

Aynı şekilde bir kimse, haberi yayılsın ve insanlar onun hakkında konuşsunlar diye bir amel işlerse, şirke düşmüş olur. Böyle yapan hakkında tehdit vardır.

Nitekim Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ سَمَّعَ سَمَّعَ اللّٰهُ بِهِ، وَمَنْ رَاءَى رَاءَى اللّٰهُ بِهِ.)) [رواه مسلم]

"**Kim,** (insanlara) **duyurmak için amel işlerse, Allah da** (kıyâmet günü insanlar önünde) **onu teşhir eder. Kim, gösteriş için amel işlerse, Allah da** (kıyâmet günü insanlar önünde) **onu rezil eder.**"[1]

Bir kimse, yaptığı ibâdette hem Allah rızâsını, hem de insanların görmesini dilerse, ameli boşa gider.

Nitekim Allah Teâlâ kudsi bir hadiste şöyle buyurmuştur:

((أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلاً أَشْرَكَ فِيهِ مَعِي غَيْرِي تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ.)) [رواه مسلم]

"**Ben, kendisine şirk koşulanların şirkinden en çok mustağni olanım. Kim, bir amel işler de amelinde bana başkasını ortak koşarsa,** (kıyâmet günü) **onu şirki ile başbaşa bırakırım.**"[2]

Bir kimse, bir amele Allah için başlar, sonra bu sırada kendisine gösteriş yapma düşüncesi gelir de bu düşünceyi çirkin görür ve aklından çıkarmak için uğraşır ve bunu savmaya çalışırsa, ameli sahih olur. Yok eğer onu benimser ve gönlü bundan bir hoşnutluk duyarsa, ilim ehlinin çoğu, bu kimsenin amelinin bâtıl olduğu görüşüne varmıştır.

- Uğursuzluğa İnanmak:

Uğursuzluğa inanmak, bir şeyin kötülük/şanssızlık getirdiğine inanmaktır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُ ۗ أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِندَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ ﴾ [سورة الأعراف الآية: ١٣١]

"Onlara bir iyilik gelince, 'Bu bizim hakkımızdır' derler. Eğer kendilerine bir kötülük gelirse onu, Musa ile beraberindeki müminlerin uğursuzluklarına verirlerdi. Dikkat edin,

[1] Müslim: 4/2289.
[2] Müslim, Hadis no: 2985.

iyiliği olduğu gibi kötülüğü de yaratmak, ancak Allah'ın kudretiyledir.Fakat onların çoğu bilmezler."[1]

Eskiden Araplardan birisi yolculuğa çıkmak veya başka bir iş yapmak istediği zaman bir kuşu tutup salıverirdi. Eğer kuş sağ tarafa giderse, uğurlu sayar ve o işe başlardı. Yok eğer sol tarafa giderse, bunu uğursuzluk kabul eder ve isteğinden vazgeçerdi.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu davranışın hükmünü şu hadisinde açıklamıştır:

((اَلطِّيَرَةُ شِرْكٌ، اَلطِّيَرَةُ شِرْكٌ، اَلطِّيَرَةُ شِرْكٌ.)) [رواه أبو داود والترمذي]

"Uğursuzluk saymak şirktir, uğursuzluk saymak şirktir, uğursuzluk saymak şirktir."[2]

Tevhidin kemâline ters düşen bu haram davranışa şunlar da girer:

Bazı ayların uğursuzluğuna inanmak: Safer ayında evlenmemek gibi...

Günlerin uğursuzluğuna inanmak: Her ayın son Çarşamba gününün sürekli şanssız bir gün olduğuna inanmak gibi...

Rakamların uğursuzluğuna inanmak: 13 rakamı gibi...

İsimlerin ya da özürlü insanların uğursuzluğuna inanmak: Bir kimsenin, dükkanını açmaya giderken yolda bir gözü kör birisini gördüğünde, bunu uğursuzluk kabul edip geri dönmesi gibi...

Bütün bunlar, benzer tüm inanışlar haram ve şirktir.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bunlara inanan kimselerden uzak olduğunu bildirmiştir.

Nitekim İmran b. Husayn'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ أَوْ تُطُيِّرَ لَهُ أَوْ تَكَهَّنَ أَوْ تُكُهِّنَ لَهُ (وَأَظُنُّهُ قَالَ:) أَوْ سَحِرَ أَوْ سُحِرَ لَهُ.)) [رواه الطبراني في الكبير]

"Uğursuzluk sayan veya saydıran, kâhinlik yapan veya yaptıran, (sanırım şunu da söyledi:) sihir yapan veya yaptıran bizden değildir."[3]

Uğursuzluk düşüncesine kapılan bir kimsenin yapması gereken şey, Abdullah b. Amr'ın -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste bildirilmiştir.

---

[1] A'râf Sûresi: 131

[2] İmam Ahmed, hadis no: 1/389, Ebu Davud, hadis no: 3910; Tirmizi, hadis no:1614, "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3955

[3] Taberânî "el-Mu'cemu'l-Kebir"; 18/162; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'": 5435.

Bu hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ رَدَّتْهُ الطِّيَرَةُ مِنْ حَاجَةٍ فَقَدْ أَشْرَكَ، قَالُوا يَا رَسُولَ اللهِ! مَا كَفَّارَةُ ذَلِكَ؟ قَالَ: أَنْ يَقُولَ أَحَدُهُمْ: اَللَّهُمَّ لاَ خَيْرَ إِلاَّ خَيْرُكَ، وَلاَ طَيْرَ إِلاَّ طَيْرُكَ، وَلاَ إِلَهَ غَيْرُكَ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Uğursuzluk düşüncesi bir kimseyi işinden alıkoyarsa, o kimse şirk koşmuştur.

Bunun üzerine sahâbe:

-Ey Allah'ın Rasûlü! Bunun karşılığında ne yapmak gerekir? dediler.

Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-O kimsenin 'Allah'ım! Senin verdiğin hayırdan başka hayır, senin verdiğin uğurdan başka uğur yoktur. Ve senden başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah yoktur' demesidir."[1]

Az veya çok olsun, uğursuzluk saymak ve kötümser olmak, kişilerin tabiatında vardır. Bunun en önemli ilacı ise, Allah -azze ve celle-'ye tevekkül etmektir.

Nitekim Abdullah b. Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((وَمَا مِنَّا إِلاَّ وَلَكِنَّ اللهَ يُذْهِبُهُ بِالتَّوَكُّلِ.)) [رواه أبو داود والترمذي]

"(İstemeden kalbine uğursuzluk vehmi gelip içinde bazı şeylere karşı nefret duyan kimseden) başka, bizden hiç kimsenin nefsine bundan bir şey düşmüş olmasın. Fakat Allah onu (uğursuzluk saymayı) tevekkülle giderir."[2]

- Allah Teâlâ'dan Başkası Üzerine Yemin Etmek:

Allah -Subhânehu ve Teâlâ- yarattıklarından dilediği üzerine yemîn eder. Kulların ise Allah'tan başkası üzerine yemîn etmeleri câiz değildir. İnsanlardan birçoğunun ağzında dolaşan sözlerden biri de Allah Teâlâ'dan başkası üzerine yemîn etmektir. Zirâ yemînde, yalnızca Allah Teâlâ'nın layık olduğu bir tür tazim vardır.

Nitekim Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَلاَ إِنَّ اللهَ يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ، مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَحْلِفْ بِاللهِ أَوْ لِيَصْمُتْ.)) [رواه البخاري]

---

[1] Ahmed Müsned: 2/220; Bkz. "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha", hadis no:1065.

[2] İmam Ahmed, hadis no: 1/389, Ebu Davud, hadis no: 3910; Tirmizi, hadis no:1614, "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3955

"Dikkat edin! Allah Teâlâ babalarınız üzerine yemîn etmenizi yasaklıyor. Kim yemîn edecekse, Allah'ın üzerine yemîn etsin ya da sussun."[1]

Yine Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللّٰهِ فَقَدْ أَشْرَكَ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Allah'tan başkası üzerine yemîn eden kimse, Allah'a şirk koşmuştur."[2]

Yine, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ حَلَفَ بِالْأَمَانَةِ فَلَيْسَ مِنَّا.)) [رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Emânet üzerine yemîn eden kimse, bizden değildir."[3]

Bu sebeple Kâbe üzerine, emânet üzerine, şeref üzerine, el-Avn putunun üzerine, falancanın bereketi üzerine, filancanın hayatı üzerine, peygamberin makamı üzerine veya velinin makamı üzerine, babalar ve anneler üzerine, çocukların başı üzerine yemîn etmek, câiz değildir. Bu tür yemînlerin hepsi, haramdır.

Bunlardan birisiyle yemîn eden kimsenin, bu yemînine keffâret olarak "lâ ilâhe illallah" demesidir.

Nitekim sahih bir hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ حَلَفَ فَقَالَ فِي حَلِفِهِ: وَاللاَّتِ وَالْعُزَّى، فَلْيَقُلْ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ.))

[رواه البخاري]

"Her kim yemîn eder de yemîninde 'Lât ve Uzzâ üzerine yemîn ederim' derse, 'Lâ ilâhe illallah' desin."[4]

Bu konuyla ilgili, bazı müslümanların söylediği birtakım haram ve şirk sözler daha vardır. Bu sözlerden bazıları şunlardır:

"Allah'a ve sana sığınırım",

"Allah'a ve sana güveniyorum",

"Bu, Allah'tan ve sendendir",

---

[1] Buhari, Bkz. Fethu'l-Bârî; 11/530.

[2] İmam Ahmed; 2/125; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6204.

[3] Ebu Davud, hadis no: 3253; Bkz. "Silsiletu'l-Ehâdîsis-Sahîha"; hadis no: 94.

[4] Buhârî, Bkz. Fethu'l-Bârî; 11/536.

"Benim için Allah'tan ve senden başkası yoktur",

"Benim için gökte Allah, yerde de sensin",

"Allah ve falan olmasaydı, bu iş olmazdı",

"Ben İslam'dan uzağım/berîyim",

"Ey! Kör tâlihim",

(Ayrıca zamana sövgü içeren her söz bu kabildendir).

Örneğin:

"Zaman, kötülük zamanıdır",

"Bu, uğursuz bir saattir",

"Zaman, vefâsız bir zamandır", demek gibi.

Çünkü zamana sövmek, zamanı yaratan Allah Teâlâ'ya döner.

"Tabiat/doğa böyle diledi/istedi", demek gibi,

Allah Teâlâ'dan başkasına kulluk içeren her isim de böyledir. Örneğin:

Abdulmesih (Mesih'in kulu),

Abdunnebî (Nebî'nin kulu),

Abdurrasul (Rasûl'ün kulu),

Abdulhüseyin (Hüseyin'in kulu), sözleri gibi.

Yine, Tevhide ters düşen yeni terim ve ibârelerden bazıları da şunlardır:

"İslâm Sosyalizmi",

"İslâm Demokrasisi",

"Halkın irâdesi, Allah'ın irâdesindendir",

"Dîn, Allah'ındır, vatan ise herkesindir",

"Araplık adına!",

"Devrim adına!"

"Kralların kralı (Hükümdarların hükümdarı)",

"Kadıların kadısı (hâkimlerin hâkimi)"

Ve bu hükümde olan lakapları insanlardan birisine takmak da bu haramlardandır. "Seyyid/efendi" ve bu anlama gelen bir sözü (ister Arapça olsun, isterse başka bir dilde olsun) münâfık ve kâfir için kullanmak,

Kızgınlık ve pişmanlık içeren, şeytanın ameline kapı açan "Keşke" sözünü kullanmak, "Allah'ım! Dilersen beni bağışla!" gibi sözler söylemek de, yine haramlardandır.[1]

-Münâfıklar ve fâsıklarla samimi olmak veya hoş vakit geçirmelerini sağlamak amacıyla onlarla oturmak:

Kalplerinde îmânın yerleşmediği birçok kimse, fısk ve fucur ehli birtakım insanlara oturmaya giderler. Hatta Allah'ın şeriatini karalayan, Allah'ın dîni ve Allah dostları ile alay eden kimselerle otururlar. Şüphe yok ki bu, inanca leke getiren haram bir davranıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا
يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٨﴾﴾ [سورة الأنعام الآية: ٦٨]

"Âyetlerimiz hakkında ileri geri konuşmaya dalanları gördüğünde, onlar başka bir söze geçinceye kadar onlardan uzak dur. Eğer şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra artık o zâlimler topluluğu ile oturma." [2]

Ne kadar yakın akraba olursa olsunlar, ne kadar hoş sohbet ve ne kadar tatlı dilli olursa olsunlar, bu halde onlarla birlikte oturmak câiz değildir. Ancak; onları hakka dâvet etmek isteyen, bâtıl sözlerine cevap vermek veya onları uyarmak isteyen kimse, onlarla oturabilir. Fakat konuşmalarına râzı olmak ve susmak, câiz değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَى عَنِ الْقَوْمِ
الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾﴾ [سورة التوبة الآية: ٩٦]

"(Ey mü'minler!) Siz onlardan râzı olasınız diye onlar size yemîn edeceklerdir.Siz onlardan râzı olsanız bile, Allah fâsıklar topluluğundan asla râzı olmaz."[3]

- Namazda ta'dili erkânı terk etmek:

Hırsızlığın en büyüklerinden birisi, namazdan çalmaktır.

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Daha geniş bilgi için Bekr Ebu Zeyd'in "Mu'cemu'l-Menâhil-Lafzıyye" isimli eserine bakınız.

[2] En'âm Sûresi: 68

[3] Tevbe Sûresi: 96

((أَسْوَأُ النَّاسِ سَرِقَةً الَّذِي يَسْرِقُ مِنْ صَلاَتِهِ، قَالُوا يَا رَسُولَ اللهِ! وَكَيْفَ يَسْرِقُ مِنْ صَلاَتِهِ؟ قَالَ: لاَ يُتِمُّ رُكُوعَهَا، وَلاَ سُجُودَهَا.))[رواه أحمد وصححه الألباني]

"İnsanların hırsızlıkta en kötüsü namazından çalandır.

Sahâbe:

-Ey Allah'ın elçisi! Bir kimse namazından nasıl çalar? Diye sordular.

Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu:

-Namazın rükûunu ve secdelerini tam olarak yerine getirmez."[1]

Namazda sukunetin terki, rükû ve secdede belin düz tutulmaması, rükû ve secdeden doğrulduktan sonra ve iki secde arasında belin dik tutulmaması; bütün bunlar, namaz kılanların çoğunda görülen ve herkesin bildiği şeylerdir. Namazlarında ta'dili erkâna uymayanların bulunmadığı bir mescidi neredeyse göremezsiniz. Ta'dili erkâna riâyet etmek, namazın rükünlerindendir. Bu olmadan namaz geçerli olmaz. Durum çok ciddidir.

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لاَ تُجْزِئُ صَلاَةُ الرَّجُلِ حَتَّى يُقِيمَ ظَهْرَهُ فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Rükû ve secdede sırtını düz tutmayan kimsenin namazı geçerli olmaz."[2]

Hiç şüphe yok ki namazdan çalmak, çirkin bir ameldir. Böyle yapan kimse, kınanmayı ve tehdidi hak etmiştir.

Ebu Abdullah el-Eş'arî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((صَلَّى رَسُولُ اللهِ ﷺ بِأَصْحَابِهِ ثُمَّ جَلَسَ فِي طَائِفَةٍ مِنْهُمْ، فَدَخَلَ رَجُلٌ فَقَامَ يُصَلِّي فَجَعَلَ يَرْكَعُ وَيَنْقُرُ فِي سُجُودِهِ.فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: أَتَرَوْنَ هَذَا؟ مَنْ مَاتَ عَلَى هَذَا، مَاتَ عَلَى غَيْرِ مِلَّةِ مُحَمَّدٍ، يَنْقُرُ صَلاَتَهُ كَمَا يَنْقُرُ الْغُرَابُ الدَّمَ، إِنَّمَا مَثَلُ الَّذِي يَرْكَعُ وَيَنْقُرُ فِي سُجُودِهِ كَالْجَائِعِ لاَ يَأْكُلُ إِلاَّ التَّمْرَةَ وَالتَّمْرَتَيْنِ، فَمَاذَا تُغْنِيَانِ عَنْهُ؟)) [رواه ابن خزيمة في صحيحه وحسنه الألباني]

---

[1] Ahmed; hadis no: 5/310; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 997.

[2] Ebu Davud; 1/533; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 7224.

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ashâbına namaz kıldırdıktan sonra onlardan bir grup ile birlikte oturdu.İçeriye bir adam girdi ve namaza durdu. Rükû etmeye ve (tavuğun yem gagalaması gibi) başını indirip kaldırarak secde etmeye başladı.

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-:

-Bu adamı görüyor musunuz? Kim bu hal üzere ölürse, Muhammed'in dîninden başka bir şey üzere ölmüş olur. Kuzgunun leşi gagalaması gibi, namazında başını eğip hemen kaldırıyor. Rükû ve secdesini (tavuğun yemi) gagalaması gibi yapan, bir ya da iki hurma tanesi yiyen aç insan gibidir. Bu (iki hurma tanesi) onun açlığını giderir mi?"[1]

Zeyd b.Vehb'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((رَأَى حُذَيْفَةُ ـ رَجُلاً لاَ يُتِمُّ الرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ، قَالَ: مَا صَلَّيْتَ، وَلَوْ مُتَّ، مُتَّ عَلَى غَيْرِ الْفِطْرَةِ الَّتِي فَطَرَ اللهُ مُحَمَّدًا ﷺ عَلَيْهَا.)) [رواه البخاري]

"Huzeyfe -Allah ondan râzı olsun- rükû ve secdeyi tam olarak yapmayan bir adam görünce ona dedi ki:

-Sen namaz kılmadın.Şayet (bu hal üzerine) ölürsen,Allah'ın, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i onun üzere yaratmış olduğu fıtrattan başka bir dîn üzerine ölmüş olursun."[2]

Namazda ta'dil-i erkânı terk eden kimsenin bu hükmü öğrendikten sonra içinde bulunduğu vaktin farzını yeniden kılması, geçmişte kıldığı namazlar için de Allah'a tevbe etmesi gerekir.Daha önce bu hal üzere kılmış olduğu namazları yeniden kılması gerekmez.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emri buna delâlet etmiştir:

((اِرْجِعْ فَصَلِّ، فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ فَرَجَعَ يُصَلِّي.)) [رواه البخاري مسلم]

"Dön ve yeniden namazını kıl.Çünkü sen namaz kılmadın."[3]

- Namazda boş şeylerle meşgul olmak ve çok hareket etmek:

Bu, neredeyse namaz kılan hiç kimsenin kurtulamadığı bir âfettir. Çünkü namaz kılanların çoğu Allah Teâlâ'nın şu emrine uymamaktadırlar:

﴿ حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلْوُسْطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ ﴾

[سورة البقرة الآية: ٢٣٨]

[1] Sahih-i İbn-i Huzeyme: 1/332; Elbânî'nin "Sıfatu Salâti'n-Nebî" isimli eserine s. 131'e bakınız.
[2] Buhârî; Bkz. Fethu'l-Bârî; 2/274.
[3] Buhârî ve Müslim

"(Ey Müslümanlar!) **farz namazları** (erkânına, şartlarına ve farzlarına riâyet ederek) **vaktinde edâ edin.** (Bu namazların arasında bulunan) **orta** (ikindi) **namazına da dikkat edin. Namazlarınızı, Allâh'a itaat ederek, huşû içerisinde ve ona yaraşır şekilde kılın.**"[1]

Yine, namaz kılanların çoğu Allah Teâlâ'nın şu sözünü akıl etmezler:

﴿قَدْ أَفْلَحَ ٱلْمُؤْمِنُونَ ۝١ ٱلَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَٰشِعُونَ ۝٢﴾

[سورة المؤمنون الآيتان: ١ – ٢]

"Namazlarında huşu içinde olan mü'minler, kurtuluşa ermişlerdir."[2]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- secde sırasında toprağın düzeltilmesi hakkında kendisine sorulduğunda o şöyle buyurmuştur:

((لاَ تَمْسَحْ وَأَنْتَ تُصَلِّي، فَإِنْ كُنْتَ لاَ بُدَّ فَاعِلاً فَوَاحِدَةٌ تَسْوِيَةَ الْحَصَى.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Namaz kılarken yeri temizleme! Mutlaka yapman gerekiyorsa, taşları (elinle) **süpürmek için bunu bir kere yapabilirsin."**[3]

İlim ehli, namaz sırasında gereksiz yere arka arkaya yapılan çok hareketin namazı bozduğunu belirtmiştir.Bu durumda, Allah Teâlâ'nın huzurunda durdukları halde namazlarında orasıyla burasıyla oynayan, saatine bakan veya elbisesini düzelten, parmağını burnuna sokan, sağa-sola veya yukarıya bakan, gözünün çıkarılmasından ve şeytanın, kıldığı namazdan gizlice çalmasından endişe duymayan kimsenin hali nice olur?

- Cemaatle namaz kılanın namazda bilerek imamdan önce davranması:

Acelecilik, insanın tabiatındandır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَيَدْعُ ٱلْإِنسَٰنُ بِٱلشَّرِّ دُعَآءَهُۥ بِٱلْخَيْرِ ۖ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ عَجُولًا ۝١١﴾ [سورة الإسراء الآية: ١١]

"İnsan, tıpkı iyiliği istediği gibi, kötülüğü de ister.İnsan pek acelecidir."[4]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

((اَلتَّأَنِّي مِنَ اللهِ، وَالْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ.)) [رواه البيهقي في السنن الكبرى]

---

[1] Mü'minûn Sûresi: 1-2

[2] Bakara Sûresi: 238

[3] Ebu Davud; 1/581. Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 7452.

[4] İsrâ Sûresi: 11

"**Teennî** (aceleci davranmamak) **Allah'tan, acelecilik ise şeytandandır.**"[1]

Kişi çoğu zaman cemaatle namaz kılarken, sağında ya da solunda namaz kılan bazı kimselerin rükû ve secdelerinde, çoğunlukla ara tekbirlerde, hatta namazın sonunda selâm verirken imamdan önce davrandıklarını görür. Belki de, bazen kendisi bunu yapar. Pek çok kimsenin önemsemediği bu davranış hakkında Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den ağır tehdit gelmiştir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَمَا يَخْشَى الَّذِي يَرْفَعُ رَأْسَهُ قَبْلَ الْإِمَامِ أَنْ يُحَوِّلَ اللهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ.))

[رواه مسلم]

"**Namazda iken başını** (rükû ve secdede) **imamdan önce kaldıran kimse, Allah'ın,** (kıyâmet günü) **onun başını eşeğin başına çevirmesinden korkmaz mı?**"[2]

Namaz kılan kimsenin namaza gelirken vakar ve sükûnetle gelmesi istenirken, namazda nasıl davranması gerektiğini siz düşünün!

Bazıları, imamdan önce hareket etmemeyi imamdan geride kalmakla karıştırabilir. Bilinmelidir ki, fıkıh âlimleri -Allah onlara rahmet etsin- bu konuda güzel bir ölçü ve kâide ortaya koymuşlar:

Cemaatle namaz kılan kimsenin, imam İftitah tekbiri getirirken "Allahu Ekber'in (r)sini söyleyip bitirdiği zaman imama uyan kimse de tekbir getirmesi gerekir.Bundan önce veya sonra hareket etmez. Bu şekilde namaz olayı düzene girer.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbı -Allah onlardan razı olsun-, namazda Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den önce hareket etmemek konusunda oldukça dikkatli idiler.

Nitekim onlardan biri olan Berâ b. Âzib -Allah ondan râzı olsun- şöyle der:

((أَنَّهُمْ كَانُوا يُصَلُّونَ خَلْفَ رَسُولِ اللهِ ﷺ فَإِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ مِنَ الرُّكُوعِ لَمْ أَرَ أَحَدًا يَحْنِي ظَهْرَهُ حَتَّى يَضَعَ رَسُولُ اللهِ ﷺ جَبْهَتَهُ عَلَى الْأَرْضِ، ثُمَّ يَخِرُّ مَنْ وَرَاءَهُ سُجَّدًا.)) [رواه مسلم]

"**Sahâbe, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in arkasında namaz kılarlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- başını rükûdan kaldırdıktan sonra, alnını yere**

[1] Beyhakî, "es-Sünenu'l-Kubra"; 10/104, "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîhâ"; hadis no: 1795

[2] Müslim: 1/320-321.

koyuncaya kadar birinin bile sırtını eğdiğini görmedim. (O, alnını yere koyduktan) sonra arkasındakiler secdeye kapanırlardı."[1]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- yaşı ilerleyince hareketlerinde bir tür ağırlık oldu. Bunun üzerine arkasında namaz kılanlara uyarıda bulunarak şöyle buyurdu:

((أَيُّهَا النَّاسُ! إِنِّي قَدْ بَدَّنْتُ فَلاَ تَسْبِقُونِي بِالرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ...))

[رواه البيهقي وحسنه الألباني]

"Ey insanlar! Ben şişmanladım. Rükû ve secdede benden önce davranmayın."[2]

İmamın, namaz kıldırırken tekbirlerde sünnete uygun hareket etmesi gerekir.

Nitekim Ebu Hureyre'nin -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلاَةِ يُكَبِّرُ حِينَ يَقُومُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْكَعُ، ثُمَّ يَقُولُ: سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ حِينَ يَرْفَعُ صُلْبَهُ مِنْ الرَّكْعَةِ، ثُمَّ يَقُولُ: رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَهْوِي، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْفَعُ رَأْسَهُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَسْجُدُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْفَعُ رَأْسَهُ، ثُمَّ يَفْعَلُ ذَلِكَ فِي الصَّلاَةِ كُلِّهَا حَتَّى يَقْضِيَهَا، وَيُكَبِّرُ حِينَ يَقُومُ مِنْ الثِّنْتَيْنِ بَعْدَ الْجُلُوسِ.)) [رواه البخاري]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- namaza kalktığında başlarken tekbir alırdı. Sonra rükûya giderken tekbir alır, sonra (secde için) eğilirken tekbir alır, sonra rükûdan belini doğrulturken: 'Semiallahu limen hamideh' der, (rükûdan tam doğrulduktan) sonra 'Rabbenâ ve leke'l-hamd' der, sonra secdeye giderken tekbir alır, sonra başını (secdeden) kaldırırken tekbir alır, sonra secdeye giderken tekbir alır, sonra başını (secdeden) kaldırırken tekbir alırdı. Sonra, bitirene kadar namazın tamamında bunu yapardı. İkinci rekâttan sonraki oturuştan (teşehhüdden) kalkarken de tekbir alırdı."[3]

İmam; tekbirini hareketine uygun ve hareketiyle birlikte alır, imama uyan kimse de yukarıda belirtilen şekilde namazını kılmaya gayret ederse, cemaatin, namazlarındaki hali düzelmiş olur.

---

[1] Müslim, hadis no: 474. (Abdulbaki baskısı)

[2] Beyhaki: 2/93; Elbânî, "İrvâu'l-Ğalîl"de; 2/290'de hadis hasendir demiştir.

[3] Buhârî; hadis no: 756; (Buğâ baskısı).

- Soğan, sarmısak veya kötü kokulu bir şey yiyen kimsenin câmiye gelmesi:

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٣١ ﴾ [سورة الأعراف الآية: ٣١]

"Ey Ademoğulları! Her namaz vaktinde mescide giderken, süsünüz olan elbisenizi giyinin. Yiyin, için fakat israf etmeyin; çünkü Allah israf edenleri asla sevmez." [1]

Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَكَلَ ثُومًا أَوْ بَصلاً فَلْيَعْتَزِلْنَا أَوْ قَالَ: فَلْيَعْتَزِلْ مَسْجِدَنَا وَلْيَقْعُدْ فِي بَيْتِهِ.)) [رواه البخاري]

"Sarmısak ya da soğan yiyen kimse, bizden ayrı dursun veya şöyle buyurdu:

Mescidimizden uzak dursun ve evinde otursun."[2]

Müslim'in bir rivâyetinde ise, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَكَلَ الْبَصَلَ وَالثُّومَ وَالْكُرَّاثَ فَلاَ يَقْرَبَنَّ مَسْجِدَنَا، فَإِنَّ الْمَلاَئِكَةَ تَتَأَذَّى مِمَّا يَتَأَذَّى مِنْهُ بَنُو آدَمَ.)) [رواه مسلم]

"Soğan, sarmısak ve pırasa yiyen kimse, mescidimize yaklaşmasın.Çünkü melekler, Âdemoğlunun rahatsız olduğu şeyden rahatsız olur."[3]

Ömer b. Hattab -Allah ondan râzı olsun- Cuma günü insanlara hutbe verirken hutbesinde insanlara şöyle demiştir:

((ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ! تَأْكُلُونَ شَجَرَتَيْنِ لاَ أَرَاهُمَا إِلاَّ خَبِيثَتَيْنِ؛ هَذَا الْبَصَلَ وَالثُّومَ، لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ إِذَا وَجَدَ رِيحَهُمَا مِنَ الرَّجُلِ فِي الْمَسْجِدِ أَمَرَ بِهِ فَأُخْرِجَ إِلَى الْبَقِيعِ فَمَنْ أَكَلَهُمَا فَلْيُمِتْهُمَا طَبْخًا.)) [رواه مسلم]

---

[1] A'râf Sûresi: 31

[2] Buhari. Bkz Fethu'l-Bari: 2/339.

[3] Müslim: 1/395.

"Sonra ey insanlar! Sizler, ancak kötü kokulu olduklarını gördüğüm iki bitkiden yiyorsunuz: Soğan ve sarmısak. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mescidde bir adamda bunların kokusunu duyduğunu ve (mescidden çıkarılmasını) emrettiğini gördüm. O kişi, Baki'ye[1] kadar uzaklaştırıldı. Kim bu ikisinden yerse, onları pişirerek öldürsün, (ondan sonra yesin)."[2]

İşten çıktıktan hemen sonra koltuklarının altından ve çoraplarından kötü kokular yayılır bir halde camilere giren kimseler de bu kapsamdadır.

Bundan daha da kötüsü haram kılınan sigaraya düşkün tiryakilerin câmi ve mescitlere gelerek Allah Teâlâ'nın kulları olan meleklere ve namaz kılan müslümanlara rahatsızlık vermesidir.

- Zina:

Irzın ve neslin korunması, şeriatın gâyeleri arasında olunca, bununla ilgili olarak zinâ şeriatta haram kılınmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰٓ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ ﴾ [سورة الإسراء الآية: ٣٢]

"Zinâya yaklaşmayın. Zira o, bir hayasızlıktır ve çok kötü bir yoldur."[3]

Hatta İslâm şeriatı; örtünmeyi ve gözleri harama bakmaktan sakındırmayı emretmek, namahrem bir kadınla başbaşa kalmayı yasaklayarak zinâya götüren her yolu tıkamıştır.

Zinâ eden evli erkek, en kötü ve şiddetli cezâ ile cezâlandırılır. Yaptığı işin kötü sonucunu tatması için, vücudunun her parçası haramdan nasıl zevk almışsa, aynı şekilde eziyet çeksin diye ölünceye kadar taşlanarak öldürülür/recmedilir. Geçerli bir nikahla daha önce bir kadınla evlenip ilişkide bulunmamış zinâkar kimseye ise (bekâr olana), şer'i hadler içerisinde en yüksek sayıda -yüz celde- sopa vurulur. Mü'minlerden bir grubun bu cezâyı seyretmesiyle içine düştüğü onur kırıcı durum ve yöresinden uzaklaştırılması, zina ettiği bölgeden başka bir yere tam bir yıl süreyle gönderilmesiyle yaşadığı utanç ise olayın başka bir boyutudur.

Zina eden erkekler ile zinâ eden kadınların Berzah'taki azapları üstü dar, altı geniş tandır şeklindeki bir fırına konulmalarıdır. Altlarında ateş yakılır ve onlar fırının içinde çıplaktırlar. Altlarından ateş gelince bağırarak, neredeyse fırının ağzından çıkacak kadar yükselirler.Ateş hafifleyince tekrar içine dönerler.Kıyâmet gününe kadar onlara böyle azap edilir.

[1] Bakî': Medine'de, Mescid-i Nebevî'nin yakınında bulunan mezarlıktır.

[2] Müslim: 1/396

[3] İsrâ Sûresi: 32

Kişinin ilerlemiş yaşına, kabre yaklaşmasına (ölümü yakın olmasına) ve Allah Teâlâ'nın ona (tevbe için) mühlet vermesine rağmen zinâ yapmaya devam etmesi bu durumu daha da çirkinleştirir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((ثَلاَثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلاَ يُزَكِّيهِمْ، وَلاَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ: شَيْخٌ زَانٍ، وَمَلِكٌ كَذَّابٌ، وَعَائِلٌ مُسْتَكْبِرٌ.)) [رواه مسلم]

"Üç sınıf insan vardır ki, Allah kıyâmet günü onlarla (hoşlarına gidecek bir sözle) **konuşmaz, onları temize çıkarmaz, onların yüzüne** (rahmet nazarıyla) **bakmaz ve onlar için acıklı bir azap vardır.** (Bunlar:) **Zinâ eden ihtiyar, yalancı hükümdar ve kibirli fakir."**[1]

Kazançların en kötüsü, fâhişenin, zinâ karşılığında aldığı kazançtır. Fercini satan kadın, gecenin yarısında semânın kapıları açıldığında duâsının kabulünden yoksundur.[2]

İhtiyaç sahibi ve fakir olmak, Allah Teâlâ'nın haram sınırlarını çiğnemek için kesinlikle geçerli bir özür değildir.

Eskiden Araplar şöyle demişlerdir:

"Hür kadın, aç kalır yine de sütünü satarak (çocuk emzirerek) **kazanç elde etmediğine göre, bedenini nasıl satsın ki?"**

Günümüzde fuhuş için her kapı açılmıştır. Şeytan, kendisi ve dostlarının oyunuyla fuhşa giden yolu kolaylaştırmış, günahkârlar ve fâcirler de bu yola koyulmuşlardır. Süslenerek açılıp saçılmak yaygınlaşmış, bakışları sakınmamak ve harama bakmak çoğunluğun yaptığı bir iş haline gelmiş, yabancı kadın ve erkeğin birarada bulunması, her yaygın hâle gelmiş, müstehcen dergiler ve seks filmleri piyasada revaç bulmuş, kolaylıkla fuhuş yapılabilecek ülkelere yolculuklar artmış, seks ticaretinin yapıldığı pazarlar kurulmuş, ırza tecavüz olayları çoğalmış, zinâ çocuklarının sayısı ve çocuk aldırma olayları artmıştır.

Ey Allahım! Rahmetini, lütfunu ve korumanı dileriz.Katından bizleri onunla fuhşiyattan koruyacağın bir himâye dileriz. Senden, kalplerimizi temizlemeni, ırzlarımızı korumanı ve bizim ile haram arasına perdeler ve aşılmaz engeller koymanı dileriz.

---

[1] Müslim: 1/102-103.

[2] Bununla ilgili hadis "Sahihu'l-Câmi'"; hadis no: 2971.

- Livâta/Homoseksüellik/Eşcinsellik

Livâta, Lut -aleyhisselâm-'ın kavminin işlemiş olduğu bir suç idi. Livâta, erkeklerin (kadınları bırakıp da) erkeklerle cinsel ilişki kurmasıdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ ﴾ [سورة العنكبوت الآية: ٢٨]

"Lut'u da (peygamber olarak gönderdik) **O, kavmine şöyle demişti: Gerçekten siz, daha önce hiçbir milletin yapmadığı bir hayasızlığı yapıyorsunuz. Siz, ille de erkeklere yaklaşacak, yol kesecek ve toplantılarınızda edepsizlikler yapacak mısınız?"**[1]

İğrençliği, çirkinliği ve tehlikesi sebebiyle bu suçu işleyenleri Allah Teâlâ, başka bir kavim üzerine toplamadığı şu dört cezâyla cezalandırmıştır.

1. Gözlerini kör etmiştir.
2. Ülkelerinin üstünü altına getirmiştir.
3. Üzerlerine, pişirilmiş balçıktan yapılıp istif edilmiş ve Allah Teâlâ'nın nezdinde damgalanmış taşlar yağdırmıştır.
4. Üzerlerine korkunç bir ses göndermiştir.

Livâta'nın İslâm şeriatındaki cezâsı -en tercihli görüşe göre- kılıçla boynunun vurularak öldürülmesidir. Bu fiili isteyerek ve kendi tercihiyle yapmışsa, yapan ve yaptıranın cezâsı budur.

Nitekim Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ وَجَدْتُمُوهُ يَعْمَلُ عَمَلَ قَوْمِ لُوطٍ فَاقْتُلُوا الْفَاعِلَ وَالْمَفْعُولَ بِهِ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Lut kavminin amelini (livâtayı) **yapanları bulduğunuz zaman, livâta yapanı da, kendisine livâta yaptıranı da öldürün."**[2]

---

[1] Ankebût Sûresi: 29Müslim: 1/102-103.

[2] Ahmed Müsned: 1/300. Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6565.

Geçmişte olmayıp zamanımızda ortaya çıkan öldürücü Aids hastalığı gibi her türlü vebâlar ve çeşitli hastalıklar, fuhuş sebebiyle ortaya çıkmıştır. Bu ise, Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu fiili yapan ve yaptıran hakkında verdiği cezânın ne kadar hikmetli olduğuna delâlet etmektedir.

- Kadının, şer'i bir özrü olmadığı halde kocasının cinsel isteğine cevap vermemesi:

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَأَبَتْ فَبَاتَ غَضْبَانَ عَلَيْهَا لَعَنَتْهَا الْمَلاَئِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ.)) [رواه البخاري]

"Bir erkek hanımını (cinsel ilişki için) yatağına çağırdığında hanımı onu reddeder de o kişi hanımına kızgın olarak gecelerse, kadın sabahlayıncaya kadar melekler ona lânet ederler."[1]

Pek çok kadın, kendisi ile kocası arasında bir anlaşmazlık olduğunda, onu yatakta kendisiyle birlikte olma hakkından men ederek -zannınca- cezalândırmak ister. Oysa bu, kocasının harama (zinâya) düşmesi gibi, çok kötü sonuçlara yol açabilir. Belki de işler kadının aleyhine döner, kocası onun üzerine ikinci bir hanımla evlenmeyi ciddi olarak düşünmeye başlar. Kadının, kocası kendisine cinsel talepte bulunduğu zaman, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emri gereğince, onun isteğine cevap vermesi gerekir:

((إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَلْتَجِبْ، وَإِنْ كَانَتْ عَلَى ظَهْرِ قَتَبٍ.))

[رواه البزار وصححه الألباني]

"Bir erkek, hanımını (cinsel ilişki için) yatağa çağırdığında, hanımı devenin üzerinde olsa bile (deveden) inip kocasının bu isteğine cevap versin."[2]

Karı-koca arasındaki uyumun devam etmesi ve ayrılığın olmaması için kocanın da, hasta veya hamile veyahut da üzgün olduğu zamanlarda hanımının durumunu gözönünde bulundurması gerekir.

- Kadının, şer'i bir gerekçe olmadan kocasından boşanmak istemesi:

Birçok kadın, en ufak bir anlaşmazlık olduğu veya kocası istediği malı kendisine vermediği zaman kocasından hemen boşanma isteğinde bulunur. Kadın, bozguncu bazı akrabaları veya komşularınca yönlendirilmiş olabilir. Bazen de kadın, kocasını sinirlendiren ve onu galeyana getiren sözlerle kocasına meydan okur ve: "Erkeksen beni boşa" der.

[1] Buhari. Bkz. Fethu'l-Bârî;: 6/314.
[2] Bkz. Zevâidu'l-Bezzâr: 2/181, "Sahîhu'l-Câmi'",; hadis no: 547.

Boşanmanın, âilenin dağılması ve çocukların başıboş kalması gibi oldukça kötü sonuçlar doğurduğu bilinen bir şeydir. Belki de kadın, pişmanlığın artık fayda vermeyeceği bir noktada yaptığına pişman olur. Şeriatın bunu haram kılmasındaki hikmet, bu gibi durumlarda ortaya çıkar.

Nitekim Sevban'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَيُّمَا امْرَأَةٍ سَأَلَتْ زَوْجَهَا الطَّلاَقَ مِنْ غَيْرِ مَا بَأْسٍ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ.)) [رواه أحمد]

"(Kocasından ayrılmak için kendisini zorlayan) **hiçbir şiddetli sebep olmadığı halde kocasından kendisini boşamasını isteyen kadına cennet kokusu haram olur.**"[1]

Yine Ukbe b.Âmir'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ الْمُخْتَلِعَاتِ وَالْمُنْتَزِعَاتِ هُنَّ الْمُنَافِقَاتُ.)) [رواه الطبراني في المعجم الكبير]

"(Hiçbir sebep olmadığı halde) **kocalarından kendilerini bırakmalarını ve boşamalarını isteyen kadınlar münâfıklardır** (yani içten kocalarına isyankârdırlar, dıştan itaatkârdırlar)."[2]

Kocanın namazını terk etmesi, içki ve uyuşturucu kullanması, kadını haram bir işe zorlaması, ona işkence ederek zulmetmesi veya onu şer'i haklarından alıkoyması gibi dînen geçerli bir gerekçe olur ve kocaya nasihat fayda vermez, düzelmesi için verilen uğraşlar boşa çıkarsa, bu durumda kadının dînini ve kendi nefsini kurtarmak için boşanmak istemesinde bir sakınca yoktur.

- Zıhâr[3]:

Zıhâr, müslümanlar arasında yaygın olan eski câhiliye âdetlerinden birisidir. Örneğin erkeğin, karısına: **"Sen bana anamın sırtı gibisin"**, **"Kızkardeşim nasıl bana haram ise, sen de bana öyle haramsın"** gibi, çirkin sözler söylemesidir. Kadına zulüm içermesi nedeniyle İslâm şeriatı bu sözü çirkin olarak görmüştür.

---

[1] Ahmed, Müsned: 5/277; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 2703.

[2] Taberânî; "el-Mu'cemu'l-Kebir"; 17/339; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 1934.

[3] Zıhâr Arapça "zahr" (sırt) kelimesinden gelmedir. Câhiliyye döneminde Araplar arasındaki âdete göre bir adam karısına; "Sen bana anamın sırtı gibisin" derse, karısı ona anasının kendisine haram olması gibi haram sayılırdı. Allah Teâlâ Mücâdele Sûresi: 2. âyette bunun böyle olmadığını belirterek zıhârı yasaklamış ve zıhâr yapana da aynı sûrenin 3. ve 4. âyetlerinde zikredilen cezâyı koymuştur. (Çeviren)

Nitekim Allah Teâlâ bu olayı şöyle nitelendirmiştir:

﴿ ٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَٰتِهِمْۖ إِنْ أُمَّهَٰتُهُمْ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔي وَلَدْنَهُمْۚ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنكَرًا مِّنَ ٱلْقَوْلِ وَزُورًاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٢﴾ ﴾ [سورة المجادلة الآية: ٢]

"İçinizden zıhâr yapanların kadınları, onların anaları değildir. Onların anaları, ancak kendilerini doğuran kadınlardır.Şüphesiz onlar, çirkin bir söz ve yalan söylüyorlar.Şüphesiz Allah; çok affedicidir, çok bağışlayıcıdır."[1]

İslâm şeriatı, zıhârın keffâretini hatayla adam öldürmenin keffâretine benzer bir şekilde ağır bir keffaret belirlemiş ve Ramazan'da gündüz (oruçluyken) hanımıyla cinsel ilişkide bulunan kimsenin karşılaması gereken keffârete denk kılmıştır.Karısına zıhâr yapan kimsenin bu keffâreti yerine getirmeden onunla cinsel ilişkiye girmesi câiz değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُواْ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّاۚ ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِۦۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّاۖ فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًاۚ ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِۗ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾ ﴾ [سورة المجادلة الآيتان: ٣-٤]

"Eşlerine zıhâr yaparak onlardan ayrılmaya kalkıp da sonra söylediklerinden dönenlerin, eşleriyle temastan önce bir köleyi hürriyetine kavuşturmaları gerekir.İşte size emredilen budur. Allah yaptığınız her şeyden haberdardır. Buna imkân bulamayan kimse, temaslarından önce, iki ay ara vermeksizin oruç tutmalıdır. Buna da gücü yetmeyen altmış fakiri doyurmalıdır. Bu hükümler, Allah'ı ve Resulünü tasdik ve onlarla amel edip câhiliye uygulamalarını red etmeniz için konulmuştur.İşte bunlar, Allah'ın hudutlarıdır.Kâfirler için acıklı bir azap vardır."[2]

---

[1] Mücâdele Sûresi: 2

[2] Mücâdele Sûresi: 3-4

- Erkeğin, karısıyla hayızlı (âdetli) iken cinsel ilişkide bulunması:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْمَحِيضِ ۖ قُلْ هُوَ أَذًى فَٱعْتَزِلُوا۟ ٱلنِّسَآءَ فِى ٱلْمَحِيضِ ۖ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ ۖ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾ ﴾ [سورة البقرة الآية: ٢٢٢]

"(Ey Peygamber!) Sana kadınların ay halini sorarlar. (Onlara) de ki: O, bir rahatsızlıktır. Bu sebeple ay halinde olan kadınlardan uzak durun. Temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın (onlarla cinsel ilişkiye girmeyin).Temizlendikten sonra, Allah'ın emrettiği şekilde onlara yaklaşın. Allah tevbe ile kendisine dönenleri sever ve çokça temizlenenleri de sever."[1]

Allah Teâlâ'nın:

﴿ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ ٱللَّهُ ۚ ... ﴾ [سورة البقرة من الآية: ٢٢٢]

"...Temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın (onlarla cinsel ilişkiye girmeyin). Temizlendikten sonra, Allah'ın emrettiği şekilde onlara yaklaşın..."[2]

Emri gereğince, kadının âdetten temizlenip boy abdesti alıncaya kadar kocasının kendisiyle cinsel ilişkide bulunması helâl olmaz.

Bu günahın ne kadar çirkin olduğuna Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü delâlet etmektedir:

((مَنْ أَتَى حَائِضًا أَوِ امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا أَوْ كَاهِنًا فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ.)) [رواه الترمذي وصححه الألباني]

"Her kim, âdetli bir kadınla cinsel ilişkide bulursa veya bir kadınla arkasından (anüsünden) ilişkiye girerse veyahut da kâhine giderse, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirileni inkâr etmiştir."[3]

[1] Bakara Sûresi: 222
[2] Bakara Sûresi: 222
[3] Tirmizi Ebu Hureyre'den rivâyetle; 1/243; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 5918.

Karısı âdetli iken, bilmeyerek ve kasıtsız olarak hatayla onunla cinsel ilişkide bulunan kimse için bir şey gerekmez. Bilerek ve kasıtlı olarak bunu yapan kimsenin ise, -keffâret hadisini sahih kabul eden bazı ilim ehline göre- keffâret ödemesi gerekir. Bu keffâret, bir veya yarım dinardır. Bazı âlimler: "iki keffâretten birisini seçmekte muhayyerdir" derken, bazıları da: "Kanın çok geldiği âdetin başlangıcında cinsel ilişkide bulunursa, bir dinar, kan gelmesinin azaldığı âdetin sonlarında ya da âdet bittiği halde boy abdesti almadan önce cinsel ilişkide bulunursa, yarım dinar keffâret ödemesi gerekir" demişlerdir.

Bir dinar, bugün kullanılmakta olan ölçüye göre 4.25 gram altına tekâbül eder. Altın olarak veya altının değerini para olarak tasadduk eder.[1]

- Karısıyla dübüründen (anüsünden) ilişkiye girmek:

Îmânları zayıf birtakım sapıklar hanımlarıyla anüsünden (pisliğin çıktığı yerden) ilişkiye girmekten çekinmez. Bu fiil, büyük günahlardandır. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bunu yapana lânet etmiştir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَلْعُونٌ مَنْ أَتَى امْرَأَتَهُ فِي دُبُرِهَا.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Hanımına arkasından (anüsünden) ilişkiye giren kimse, mel'undur."[2]

Hatta Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَتَى حَائِضًا أَوِ امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا أَوْ كَاهِنًا فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ.)) [رواه الترمذي وصححه الألباني]

"Her kim, âdetli bir kadınla cinsel ilişkide bulursa veya bir kadınla arkasından (anüsünden) ilişkiye girerse veyahut da kâhine giderse, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e indirileni inkâr etmiştir."[3]

Düzgün fıtrat sahibi birçok kadının bu şekilde bir ilişkiyi reddetmesine rağmen, bazı kocalar bu konuda kendilerine itaat etmemeleri durumunda onları boşamakla tehdit ederler.

---

[1] Doğrusu; ister âdetin başında olsun, isterse sonunda olsun, bir dinar veya yarım dinar tasadduk etmek arasında tercih yapmak kendisine bırakılmıştır. (Abdulaziz b. Baz)

[2] Ahmed, Müsned: 2/479; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 5864.

[3] Tirmizi, Ebu Hureyre'den rivâyetle; 1/243; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 5918.

Bazıları da bu konuyu ilim ehline sormaktan utanıp çekinen karısını kandırır ve onu bu işin helal olduğuna inandırır. Hatta Allah Teâlâ'nın şu kavlini delil olarak gösterir:

﴿نِسَآؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُوا۟ حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ ۖ وَقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾﴾ [سورة البقرة الآية: ٢٢٣]

"Eşleriniz sizin nesil yetiştiren tarlanızdır.Tarlanıza dilediğiniz şekilde varın (girin). Kendiniz için ilerisini düşünerek hazırlık yapın.Allah'ın haram kıldığı şeylerden korunun ve O'nun huzuruna varacağınızı iyi bilin. (Ey Rasûlüm!) Mü'minleri müjdele!" [1]

Bilindiği gibi sünnet, Kur'an'ın açıklayıcısıdır.

Nitekim sünnette Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, bir kimsenin, çocuğun doğduğu yerden -vaginadan- olduğu müddetçe karısıyla önünden ya da arkasından dilediği şekilde cinsel ilişkide bulunmasının câiz olduğu bildirilmiştir. Dışkının çıktığı yer olan anüsün, çocuğun doğduğu yer olmadığı bilinmeyen bir şey değildir. Bu suçun var oluşunun nedenlerinden birisi de temiz evlilik hayatına, haram olan ilişkiler ve seks filmlerinden kesitlerle dolu bir kafa yapısından meydana gelmiş câhiliye kalıntılarıyla, Allah'a tevbe etmeden girilmesidir. Bilindiği gibi, kadın ve erkek râzı olsa bile, bu ilişki haramdır. Çünkü harama karşılıklı rızâ göstermek, o haramı helal kılmaz.

- Eşler arasında adâleti gözetmemek:

Allah Teâlâ'nın, Azîz Kitab'ında bize vasiyet ettiği emirlerden birisi de eşler arasında adâleti gözetmektir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَن تَسْتَطِيعُوٓا۟ أَن تَعْدِلُوا۟ بَيْنَ ٱلنِّسَآءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ ۖ فَلَا تَمِيلُوا۟ كُلَّ ٱلْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَٱلْمُعَلَّقَةِ ۚ وَإِن تُصْلِحُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٢٩﴾﴾ [سورة النساء الآية: ١٢٩]

"(Ey kocalar!) Bütün benliğinizle isteseniz bile, eşleriniz arasında tam adâleti sağlayamazsınız. Öyleyse bir tarafa büsbütün gönlünüzü kaptırıp da öbürünü kocasızmış gibi bir vaziyette bırakmayın. Eğer arayı düzeltir, işlerinizi iyileştirir ve haksızlıktan sakınırsanız, unutmayın ki Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir."[2]

---

[1] Bakara Sûresi: 223

[2] Bakara Sûresi: 223

Eşler arasında istenen adâlet, yanında geceleme, nafaka ve giyim gibi konularda her birinin hakkını yerine getirmekte adâletli davranmasıdır. Adâletsizlik, kalbin eşlerden birisine meyletmesinde (daha çok sevmesinde) değildir. Çünkü insanın buna gücü yetmez. Bazı kimseler, yanında birden fazla hanım olduğunda, onlardan birisini kayırır ve diğerini ihmal eder, onun yanında daha fazla geceler veya ona daha fazla harcar ve diğerinin yanında gecelemeyi veya ona harcama yapmayı bırakır. Bu davranış, haramdır. Böyle yapan kimse, kıyâmet günü bir tarafı meyilli bir halde Allah Teâlâ'nın huzuruna gelir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ كَانَتْ لَهُ امْرَأَتَانِ فَمَالَ إِلَى إِحْدَاهُمَا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَشِقُّهُ مَائِلٌ.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Her kim, iki hanımı olur da onlardan birisine meylederse, kıyâmet gününde bir tarafı meyletmiş (felçli) olarak (Allah'ın huzuruna) gelir."[1]

- Namahrem (yabancı) bir kadınla başbaşa kalmak:

Şeytan, insanları fitneye ve harama düşürmeye oldukça gayretlidir.

Bunun içindir ki Allah Teâlâ bizleri bu sözüyle uyarmıştır:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ وَمَن يَتَّبِعۡ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۚ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ أَبَدٗا وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢١ ﴾ [سورة النور الآية: ٢١]

"Ey îmân edenler! Sakın şeytanın izinden gitmeyin.Kim şeytanın peşinden giderse, bilsin ki o kendisinden hep fenâ, çirkin ve meşrû olmayan şeyleri yapmasını ister.Eğer Allah'ın lütuf ve merhameti olmasaydı, sizden hiçbiriniz asla temize çıkamazdı. Ancak Allah dilediğini temizleyip arındırır.Çünkü Allah her şeyi hakkıyla işitir ve bilir."[2]

Kanın damarlarda dolaştığı gibi, şeytan da Âdemoğlunun damarlarında dolaşır. Şeytanın fuhşa sürüklemedeki metodlarından birisi de kişinin mahremi olmayan bir kadınla yalnız kalmasıdır. Bunun içindir ki İslâm şeriatı bu yolu tıkamıştır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لاَ يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلاَّ كَانَ ثَالِثَهُمَا الشَّيْطَانُ.)) [رواه الترمذي]

[1] Ebu Dâvûd; 1/601, Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6491

[2] Nur Sûresi: 21

"Bir erkek, (mahremi olmayan) bir kadınla başbaşa kalmasın ki, o ikisinin üçüncüsü şeytan olmasın."[1]

Yine, Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لاَ يَدْخُلَنَّ رَجُلٌ بَعْدَ يَوْمِي هَذَا عَلَى مُغِيبَةٍ إِلاَّ وَمَعَهُ رَجُلٌ أَوْ اثْنَانِ))

[رواه مسلم]

"Bu günden sonra bir erkek, beraberinde bir veya iki kişi olmadan, kocası yanında olmayan bir kadının yanına kesinlikle gitmesin."[2]

Bir erkeğin, evde, odada veya arabada namahrem bir kadınla başbaşa kalması câiz değildir.

Örneğin bir kimsenin, kardeşinin hanımıyla, hizmetçiyle veya kadın hastanın doktorla başbaşa kalması gibi...

Birçok insan, ya kendine ya da karşısındakine güvendiği için bu konuda gevşek davranır. Bu ise, fuhuşa veya fuhuşun başlangıcı olan davranışlara sebep olur ve bunun sonucunda da soyların birbirine karışması sorunu büyür ve zinâ çocukları artar.

- Nâmahrem (yabancı) kadınla tokalaşmak:

Bu olay, toplumsal âdetlerin, Allah Teâlâ'nın toplum için koyduğu şeriatı çiğnediği durumlardan birisidir.İnsanların bâtıl âdet ve gelenekleri, Allah'ın hükmünün üzerine çıkmış, öyle ki; birine şeriatın konuyla ilgili görüşünü söylesen, delilleri getirip açıklasan, seni gericilikle, dîni zorlamakla, akrabalık ilişkilerini kesmekle ve iyi niyetler hakkında şüpheci olmakla suçlar. Amca, hala, dayı ve teyzenin kızlarıyla, kardeşin, amcanın ve dayının hanımlarıyla tokalaşmak, toplumumuzda su içmekten daha kolay bir hale gelmiştir. Oysa insanlar, şer'i açıdan olayın tehlikesine bakmış olsalar, böyle yapmazlar.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لَأَنْ يُطْعَنَ فِي رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمِخْيَطٍ مِنْ حَدِيدٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمَسَّ امْرَأَةً لاَ تَحِلُّ لَهُ.)) [رواه الطبراني وصححه الألباني]

"Sizden birinizin kafasına demirden bir iğne sokulması, onun için kendisine helal olmayan bir kadına dokunmasından daha hayırlıdır."[3]

---

[1] Tirmizi: 3/474; Bkz: "Mişkâtu'l-Mesâbîh"; hadis no: 3118

[2] Müslim: 4/1711.

[3] Taberânî, el-Kebir: 20/212; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi"; hadis no: 4921

Şüphe yok ki namahrem bir kadınla tokalaşmak, elin zinâsıdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((اَلْعَيْنَانِ تَزْنِيَانِ، وَالْيَدَانِ تَزْنِيَانِ، وَالرِّجْلاَنِ تَزْنِيَانِ، وَالْفَرْجُ يَزْنِي.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"İki göz zinâ eder, iki el zinâ eder, iki ayak zinâ eder, ferc (cinsiyet uzvu) zinâ eder."[1]

Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'den daha temiz kalpli birisi var mıdır?

Buna rağmen o şöyle buyurmuştur:

((إِنِّي لاَ أُصَافِحُ النِّسَاءَ.)) [رواه أحمد وصححه لاألباني]

"Şüphesiz ben, kadınlarla musafaha etmem/tokalaşmam."[2]

Yine, o şöyle buyurmuştur:

((إِنِّي لاَ أَمَسُّ أَيْدِي النِّسَاءِ.)) [رواه الطبراني في الكبير وصححه الألباني]

"Ben, kesinlikle kadınların eline dokunmam."[3]

Âişe'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((وَلاَ وَاللّٰهِ مَا مَسَّتْ يَدُ رَسُولِ اللّٰهِ يَدَ امْرَأَةٍ قَطُّ غَيْرَ أَنَّهُ يُبَايِعُهُنَّ بِالْكَلاَمِ.)) [رواه مسلم]

"Hayır! Allah'a yemîn olsun ki, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in eli (mahremi olmayan) bir kadının eline asla dokunmamıştır. O, kadınlarla sadece sözlü olarak beyatleşirdi."[4]

Erkek kardeşleriyle tokalaşmamaları halinde saliha eşlerini boşamakla tehdit eden insanlar, Allah'tan korksunlar!..

Şunu da bilmek gerekir ki (eldiven giymek gibi) araya engel koymak ya da elbisenin altından tokalaşmak, bir şey değiştirmez.Her iki şekilde de musafaha/tokalaşma haramdır.

---

[1] Ahmed Müsned: 1/412; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 4126.

[2] Ahmed Müsned: 6/357; Bkz. Sahihu'l-Cami: 2509.

[3] Taberânî, el-Mu'cemu'l-Kebir: 24/342; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 7054 ve el-İsâbe: 4/354 (Dâru'l-Kitabil-Arabî Baskısı)

[4] Müslim: 3/1489.

- Kadının, dışarıya çıkarken güzel koku sürünmesi ve bu kokusuyla erkeklerin yanından geçmesi:

Bu, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şiddetle uyarısına rağmen çağımızda oldukça yaygın olan bir davranıştır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَيُّمَا امْرَأَةٍ اسْتَعْطَرَتْ، ثُمَّ مَرَّتْ عَلَى الْقَوْمِ لِيَجِدُوا رِيحَهَا، فَهِيَ زَانِيَةٌ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Güzel koku sürünüp kokusunu hissetmeleri için bir topluluğun yanına uğrayan kadın, zinâkârdır."[1]

Bazı kadınlar içinde bulundukları gaflet ve umursamazlık nedeniyle şoförün, satıcının ve okul kapıcısının yanında bu duruma dikkat etmez. Oysa İslâm şeriatı, koku sürünen kadına -mescide gitmek için bile olsa- dışarı çıkmak istediği zaman cünüplükten yıkanır gibi yıkanması yönünde şiddetli uyarıda bulunmuştur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَيُّمَا امْرَأَةٍ تَطَيَّبَتْ، ثُمَّ خَرَجَتْ إِلَى الْمَسْجِدِ لِيُوجَدَ رِيحُهَا لَمْ يُقْبَلْ مِنْهَا صَلاَةٌ حَتَّى تَغْتَسِلَ اغْتِسَالَهَا مِنَ الْجَنَابَةِ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Güzel koku süründükten sonra kokusunu hissettirmek için mescide çıkan kadının cünüplükten yıkandığı gibi yıkanmadıkça namazı kabul olunmaz."[2]

Kadınların, düğün ve kadınlar arası toplantılarda dışarı çıkmadan önce kullandıkları koku ve tütsülerden; etkileyici özelliğe sahip bu güzel kokuların çarşı ve pazarlarda, toplu taşıma araçlarında, erkekle kadının birlikte bulunduğu ortamlarda ve hatta Ramazan geceleri mescidlerde kullanılmasından doğan şikâyetimizi Allah Teâlâ'ya havâle ederiz!

Şeriat; kadınların kullanacağı kokuyu, "rengi belli olan ve kokusu gizli kalan koku" olarak belirlemiştir.

Allah Teâlâ'dan, bize gazap etmemesini, beyinsiz erkek ve kadınların yaptıklarından dolayı salih erkek ve kadınları cezalandırmamasını, herkesi dosdoğru yola iletmesini dileriz.

---

[1] Ahmed Müsned: 4/418; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 105.

[2] Ahmed Müsned: 2/444; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 2703.

- Yanında mahremi olmadan kadının tek başına yolculuğa çıkması:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لاَ يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ تُسَافِرُ مَسِيرَةَ يَوْمٍ إِلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ.)) [رواه مسلم]

"Allah'a ve âhiret gününe îmân eden bir kadının, beraberinde mahremi olmadan bir günlük yol mesâfesine yolculuğa çıkması, kendisine helâl olmaz."[1]

Kadının, yanında mahremi olmadan yolculuğa çıkması, fâsıkları harekete geçirir ve onlar kadına musallat olurlar. Kadın ise zayıftır. Belki de onlara takılıp gidebilir. En azından namusu ve şerefi konusunda kendisini rahatsız edebilirler.

Aynı şekilde, -bazılarının iddiâ ettiği gibi-, mahremi olan birisi kendisini yolcu etse ve başka bir mahremi de onu karşılasa bile, bir kadının, beraberinde mahremi olmadan uçağa binmesi de haramdır. Peki (tek başına uçağa bindiğinde) yanındaki koltuğa kim oturacak? Bir arıza olur da uçak başka bir havaalanına inerse veya rötar yapar ve uçuş saatinde bir değişiklik olursa, durum ne olacak?

Bu konuda pek çok şey anlatılır.

Kadının birlikte yolculuğa çıkabileceği mahremde dört şart aranır. Bunlar:

1. Mahremin müslüman olması.

2. Bâliğ/ergenlik çağına ulaşmış olması.

3. Akıllı olması.

4. Erkek olmasıdır.

Nitekim Ebu Saîd el-Hudrî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لاَ يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ تُسَافِرَ سَفَرًا يَكُونُ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ فَصَاعِدًا إِلاَّ وَمَعَهَا أَبُوهَا أَوِ ابْنُهَا أَوْ زَوْجُهَا أَوْ أَخُوهَا أَوْ ذُو مَحْرَمٍ مِنْهَا.)) [رواه مسلم]

"Allah'a ve âhiret gününe îmân eden bir kadının, üç günlük yol mesâfesi olan bir yolculuğa, beraberinde babası, oğlu, kocası, erkek kardeşi veya mahremi olan başka bir erkek olmadan çıkması, kendisine helâl olmaz."[2]

---

[1] Müslim; 2/2388

[2] Müslim; 2/977

- Namahrem kadına bilerek bakmak:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا۟ مِنْ أَبْصَٰرِهِمْ وَيَحْفَظُوا۟ فُرُوجَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾﴾ [سورة النور الآية: ٣٠]

"(Rasulüm!) Mü'min erkeklere gözlerini (haramdan) sakınmalarını, ırzlarını da korumalarını söyle. Çünkü bu, kendileri için daha temiz bir davranıştır. Şüphesiz Allah, onların yapmakta olduklarından haberdardır."[1]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ عَلَى ابْنِ آدَمَ حَظَّهُ مِنَ الزِّنَا أَدْرَكَ ذَلِكَ لاَ مَحَالَةَ، فَزِنَا الْعَيْنِ النَّظَرُ، وَزِنَا اللِّسَانِ الْمَنْطِقُ، وَالنَّفْسُ تَمَنَّى وَتَشْتَهِي، وَالْفَرْجُ يُصَدِّقُ ذَلِكَ كُلَّهُ وَيُكَذِّبُهُ.)) [رواه البخاري]

"Şüphesiz Allah, Âdem oğluna zinâdan (şehvet duymak, kadınlara meyletmek, temennî etmek, bakmak, dokunmak gibi zinânın sebebi olan şeylerden) nasibini yazmıştır. Bu çaresiz ona erişecektir. Bu sebeple gözün zinâsı (zinâdan yana nasibi); (şehvet kasdıyla Allah'ın haram kıldığı şeye) bakmaktır. Dilin zinâsı, (fuhuşla ilgili sözleri) konuşmaktır.Nefis (kalp), (zinâya düşmeyi) heves (temenî) eder ve (ona) iştah duyar. Artık ferc de bunları doğrular veya yalanlar."[2]

Evlenmek isteyen erkeğin evleneceği kıza bakması ve doktorun hasta kadına bakması gibi şer'i bir ihtiyaç dolayısıyla yabancı kadına bakmak, bunun dışındadır.

Aynı şekilde kadının da yabancı bir erkeğe fitne bakışıyla bakması haramdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَقُل لِّلْمُؤْمِنَٰتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَٰرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ ...﴾

[سورة النور من الآية: ٣١]

"Mü'min kadınlara da söyle; gözlerini (harama bakmaktan) sakınsınlar ve ırzlarını (namuslarını) korusunlar."[3]

---

[1] Nur Sûresi: 30

[2] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî": 11/26.

[3] Nur Sûresi: 31

Henüz sakalı-bıyığı çıkmamış, güzel erkek çocuklara şehvetle bakmak da haramdır. Erkeğin, erkeğin avret yerine; kadının da kadının avret yerine bakması haramdır. Avret olan her şeye bakmak, câiz değildir. Arada bir örtü olsa bile avret yerine dokunmak, câiz değildir.

Bazı kimseler, içerisindeki kadınların gerçek olmadığını öne sürerek dergilerdeki resimlere bakarlar veya filmleri seyrederler. Bu, şeytanın onlara oynadığı oyunlardan birisidir. Bunun ifsat edici ve şehvetleri tahrik edici yönü gayet açıktır.

- Deyyusluk (pezevenklik) yapmak:

Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((ثَلاَثَةٌ قَدْ حَرَّمَ اللهُ عَلَيْهِمُ الْجَنَّةَ: مُدْمِنُ الْخَمْرِ، وَالْعَاقُّ، وَالدَّيُّـوثُ الَّذِي يُقِرُّ فِي أَهْلِهِ الْخَبَثَ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Allah, üç sınıf insana cenneti haram kılmıştır: İçki mübtelası/düşkünü, anne-babasına itaatsizlik eden ve âilesinde fuhşa göz yuman deyyus."[1]

Deyyusluğun çağımızdaki bir örneği de evden bir kızın veya kadının, yabancı bir erkekle telefonla -kur yapma diye adlandırılan- karşılıklı konuşmasına göz yummak veya evdeki bir kızın veya kadının, (mahremi olmayan) yabancı bir erkekle başbaşa kalmasına râzı olmaktır.

Aynı şekilde, âilesinden bir kadının tek başına -şoför vb.- bir yabancıyla arabaya binmesine izin vermek ve şer'i tesettürü olmadan dışarı çıkmasına, gelip-geçenin onu seyretmesine râzı olmaktır. Yine, ifsat edici ve hayasızlık yayan dergi ve filmleri getirip eve sokmak da bu deyyusluktur.

- Çocuğun babasına âit olduğu konusunda sahtekârlık yapmak veya bir erkeğin, çocuğun kendisine âit olduğunu inkâr etmesi:

Bir müslümanın, babasından başkasına nisbet edilmesi veya bir topluluktan olmadığı halde kendisini onlara nisbet etmesi, dînen câiz değildir. Bazı insanlar, maddî çıkarlar uğruna bunu yaparak resmî belgelerde sahte bir soyadı düzenleyerek kendilerini bir topluluğa nisbet ederler. Kimisi de kendisini küçük yaşta bırakıp giden babasına olan kin ve nefretinden dolayı bunu yapar. Bütün bu davranışlar, haramdır. Bunun, mahremlik, nikah/evlenme ve miras gibi konularda çok büyük zararları vardır.

---

[1] Ahmed, Müsned: 2/69; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3047

Nitekim Sa'd b. Ebî Vakkas ve Ebu Bekra'dan -Allah her ikisinden de râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنِ ادَّعَى إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُ، فَالْجَنَّةُ عَلَيْهِ حَرَامٌ.)) [رواه البخاري]

"Kim, bildiği halde babasından başkasına âit olduğunu iddiâ ederse, cennet ona haramdır."[1]

İslâm şeriatında, nesepler (soylar) ile oynama veya bu konuda sahtekârlık yapma gibi her türlü davranış haramdır. İnsanlardan kimisi, hanımıyla tartışıp haktan saptığı zaman, onu zinâ ile suçlamakta ve kendisinden olduğu halde, hiçbir delile dayanmadan hanımından olan çocuğun babasının kendisi olmadığını iddiâ etmektedir.Bazı kadınlar da emânete ihânet ederek zinâ sonucu hâmile kalmakta ve kocasının soyuna, ondan olmayan birisinin soyunu sokmaktadır. Bu konuda Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den büyük tehdit gelmiştir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i, "Mülâane/Lânetleşerek Boşanma" âyeti indiği zaman şöyle buyurduğunu işitmiştir:

((أَيُّمَا امْرَأَةٍ أَدْخَلَتْ عَلَى قَوْمٍ رَجُلاً لَيْسَ مِنْهُمْ، فَلَيْسَتْ مِنَ اللهِ فِي شَيْءٍ، وَلاَ يُدْخِلُهَا اللهُ جَنَّتَهُ، وَأَيُّمَا رَجُلٍ جَحَدَ وَلَدَهُ وَهُوَ يَنْظُرُ إِلَيْهِ احْتَجَبَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْهُ، وَفَضَحَهُ عَلَى رُءُوسِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Bir kadın, âilesinden olmayan bir erkeği evine alır da onunla zinâ ederse, Allah'tan (O'nun dîninden veya rahmetinden) bir şey istemeye hakkı yoktur. Allah onu cennetine koymaz. Göz göre göre çocuğunu inkâr eden bir adamın gözüne Allah perde çeker ve kıyâmet günü geçmiş ve gelecek toplumların önünde onu rezil ve rüsvay eder."[2]

- Fâiz yemek:

Allah Teâlâ, fâiz yiyenlerin dışında hiç kimseye kitabında savaş ilan etmemiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 8/45

[2] Ebu Dâvud,; 2/695, Bkz: "Mişkâtu'l-Mesâbîh"; hadis no: 3316

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَذَرُواْ مَا بَقِيَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ فَأْذَنُواْ بِحَرْبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ ﴾ [سورة البقرة الآيتان: ٢٧٨ – ٢٧٩]

"Ey îmân edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten mü'minler iseniz, geri kalan fâizi terkedin.Eğer böyle (fâiz hakkında söylenenleri) yapmazsanız, Allah ve Rasûlü tarafından size savaş açıldığını bilin. Eğer fâizcilikten tevbe ederseniz, sermayeleriniz (ana paralarınız) sizindir. Böylece ne haksızlık eder, ne de haksızlığa uğrarsınız."[1]

Allah -azze ve celle- katında bu suçun ne kadar çirkin ve iğrenç olduğunu açıklamaya bu kadarı yeterlidir.

Devletler ve fertlerin yaşam seviyelerine bakan bir kimse; fâizle alış-veriş yapmanın yolaçtığı iflas, işlerin kesat gitmesi, piyasanın durgun olması, borçların ödenememesi, ekonominin felç olması, işsizlik oranının yükselmesi, birçok şirket ve kurumun batması, günlük kazanç ve alın terinin, tefecilerin bitmek-tükenmek bilmeyen fâizini ödeme yolunda akıtılması, büyük miktardaki sermayenin birkaç insanın tekelinde toplanması sebebiyle toplumun tabakalaşması gibi, fâizin geride bıraktığı tahribat ve yıkıntıyı gözleriyle görür.

Belki de bu, Allah Teâlâ'nın, fâizle alış-veriş yapanları tehdit ettiği savaşın açık bir şeklidir.

Fâize ortak olan asıl tarafların, aracıların ve yardımcı olanların hepsi, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in diliyle lânetlenmişlerdir.

Nitekim Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle buyurmuştur:

((لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ آكِلَ الرِّبَا وَمُؤْكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدَيْهِ وَقَالَ: هُمْ سَوَاءٌ .))

[رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, fâiz yiyene ve yedirene, fâizi yazana ve fâize şâhitllik eden iki kişiye lânet etti ve şöyle buyurdu:

- Onların hepsi aynıdır."[2]

---

[1] Bakara Sûresi: 278-279

[2] Müslim; 3/1219.

Buna göre, fâizin yazılması, miktarının belirlenip kaydedilmesi, alınması, verilmesi, emânet bırakılması ve korunması gibi işlerde çalışmak da câiz değildir. Genel anlamıyla, hangi şekilde olursa olsun, fâize karışmak ve ona yardım etmek haramdır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu büyük günahın çirkinliğini açıklamaya özen göstermiştir.

Nitekim Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- merfu' olarak gelen hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((اَلرِّبَا ثَلاَثَةٌ وَسَبْعُونَ بَابًا، أَيْسَرُهَا مِثْلَ أَنْ يَنْكِحَ الرَّجُلُ أُمَّهُ، وَإِنَّ أَرْبَى الرِّبَا عِرْضُ الرَّجُلِ الْمُسْلِمِ.)) [رواه الحاكم في المستدرك وصححه الألباني]

"Fâiz, yetmiş üç çeşit günahtır. Bu günahların en hafifi, kişinin annesiyle cimâ etmesi (cinsel ilişkiye girmesi) **gibidir. Fâizin en şiddetlisi ise, müslüman bir erkeğin ırzına** (haksız yere) **dil uzatmaktır."**[1]

Abdullah b. Hanzale'den -Allah ondan râzı olsun- merfu' olarak gelen hadiste de şöyle buyurmuştur:

((دِرْهَمٌ رِبًا يَأْكُلُهُ الرَّجُلُ وَهُوَ يَعْلَمُ، أَشَدُّ مِنْ سِتَّةٍ وَثَلاَثِينَ زَنْيَةً.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kişinin bilerek yediği bir dirhem fâiz, otuz altı zinâdan daha kötüdür."[2]

Fâizin haramlığı geneldir. Bazı kimselerin zannettikleri gibi, zengin ile fakir arasında olmakla sınırlı değildir. Aksine her durum ve kişi hakkında geneldir.Nice zenginler ve büyük tüccarlar,fâiz sebebiyle iflas etmişlardir.Günümüzde yaşanılanlar bunun en güzel şâhididir. Mal, miktar olarak artsa bile, en azından onun bereketi kaybolur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((اَلرِّبَا وَإِنْ كَثُرَ، فَإِنَّ عَاقِبَتَهُ تَصِيرُ إِلَى قُلٍّ.)) [رواه الحاكم وصححه الألباني]

"Fâiz çokluk getirse bile, şüphesiz ki sonunda bir azlık/noksanlık olacaktır."[3]

Fâizin haramlığı; oranının yüksek ve düşük olması veya az ve çok olmasıyla sınırlı değildir. Dolayısıyla fâizin hepsi haramdır.

---

[1] Hakim, Müstedrek: 2/37; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3533.
[2] Ahmed, Müsned: 5/225; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3375.
[3] Hakim, Müstedrek: 2/37; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 3542.

Fâiz yiyen kimse, kıyâmet günü, şeytan çarpmış kimselerin cinnet nöbetinden ve saradan kalktığı gibi mezarından kalkar. Bu suçun çirkinliğine rağmen, Allah Teâlâ ondan tevbe edilebileceğini ve nasıl tevbe edilmesi gerektiğini haber vermiştir.

Nitekim Allah Teâlâ fâizcilere şöyle buyurmuştur:

﴿...وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾﴾

[سورة البقرة من الآية: ٢٧٩]

"**Eğer fâizcilikten tevbe ederseniz, sermayeleriniz** (ana paralarınız) **sizindir. Böylece ne haksızlık eder, ne de haksızlığa uğrarsınız.**"[1]

İşte bu, adâletin ta kendisidir!

Mü'minin,bu büyük günahtan nefret etmesi ve çirkinliğini kalbinde hissetmesi gerekir. Hatta paralarını, kaybolmasından veya çalınmasından korktukları için zorunlu olarak fâizli bankalara yatıranların da, açlıktan dolayı zorunlu olarak leş yiyen veya daha kötü bir durumda olan kimse gibi, zaruret durumunda olduklarını hissetmeleri gerekir. Bununla birlikte Allah Teâlâ'dan bağışlanma dilemeleri ve mümkün olduğunca başka bir çare bulmak için uğraşmalıdırlar. Bu kimselerin bankalardan paralarının fâizini istemeleri câiz değildir. Hatta hesaplarına parasının fâizi eklenmiş olsa bile, sadaka kastıyla değil de câiz olan bir yerde harcamak için fâizden kurtulması gerekir. Çünkü Allah, temizdir; ancak temiz olan şeyleri kabul eder. Fâizden herhangi bir şekilde yararlanması da câiz değildir. Ne yeme ve içmede, ne giyinmede, ne araba ve ev edinmede; ne eşine, çocuğuna, anne ve babasına yapması gereken harcamada; ne zekat olarak vermede, ne vergilerini ödemede, ne de bir haksızlığı gidermede kullanılabilir.Sadece Allah Teâlâ'nın azabından korkarak ondan bir şekilde kurtulur.

- Malın ayıbını söylememek ve satış sırasında bunu gizlemek:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir yiyecek yığınının yanından geçerken elini yığının içerisine daldırmış ve parmaklarına ıslaklık değince şöyle buyurmuştur:

((يَا صَاحِبَ الطَّعَامِ! مَا هَذَا؟ قَالَ: أَصَابَتْهُ السَّمَاءُ يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: أَفَلاَ جَعَلْتَهُ فَوْقَ الطَّعَامِ حَتَّى يَرَاهُ النَّاسُ؟ ثُمَّ قَالَ: مَنْ غَشَّ فَلَيْسَ مِنَّا.)) [رواه مسلم]

"Ey yiyeceğin sahibi! Bu nedir?

Adam:

- Ey Allah'ın elçisi! Yağmur değdi, dedi.

---

[1] Bakara Sûresi: 279

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Islanan kısmı insanlar görsün diye onu yiyeceğin üstüne koysaydın ya! Bizi kandıran bizden değildir."[1]

Günümüzde, Allah Teâlâ'dan korkmayan birçok satıcı; üzerini yapıştırmak veya sandığın en altına koymak veyahut malı güzel gösteren kimyevî maddeler vb. kullanmak sûretiyle maldaki kusuru gizlemeye çalışır. İşin başında motordaki bozukluğun sesini hissettirmeyen ancak müşteri malı alıp uzaklaştıktan az sonra etkisini kaybeden kimyasal maddeler kullanır. Bazısı da malın son kullanma tarihini değiştirir. Müşterinin mala bakmasına, onu kontrol etmesine veya denemesine engel olur. Araba ve her türlü âletler satan kimselerin çoğu sattıkları malın kusurlarını açıklamazlar. Bu yaptıkları haramdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((اَلْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ بَاعَ مِنْ أَخِيهِ بَيْعًا فِيهِ عَيْبٌ إِلاَّ بَيَّنَهُ لَهُ.)) [رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Müslüman, müslümanın (dîn) kardeşidir. Kardeşine, kusurlu bir şeyi, kusurunu ona açıklamadan satması helâl olmaz."[2]

Bazı kimseler, açık artırmayla yapılan satışta alıcıya "(Araba için) sana bir yığın demir satıyorum, bir yığın demir..." diyerek sorumluluktan kurtulduğunu zannederler. Bu satış, bereketi Allah tarafından çekilip alınmış bir satıştır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((اَلْبَيِّعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، فَإِنْ صَدَقَا وَبَيَّنَا بُورِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا، وَإِنْ كَذَبَا وَكَتَمَا مُحِقَتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا.)) [رواه البخاري]

"Alıcı ile satıcı, (alış-verişin yapıldığı yerden) ayrılmadıkları müddetçe vazgeçme hakkına sahiptir. Eğer (her iki taraf) doğru söyler ve gerçeği açıklarsa, satışları bereketli kılınır. Yok eğer yalan söyler ve gerçeği gizlerlerse, satışlarının bereketi kaldırılır."[3]

- Pazarlığı kızıştırmak (almayacağı malın fiyatını yükseltmek):

Bu, satın almak istemeyen bir kimsenin, başkasını aldatmak veya fiyatı yükseltmeye teşvik etmek amacıyla malın fiyatını arttırmasıdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Müslim: 1/99.

[2] İbn-i Mâce: 2/754; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6705.

[3] Buhari, Bkz. "Fethu'l-Bârî"; 4/328.

((... وَلاَ تَنَاجَشُوا...)) [رواه البخاري]

"...**Birbirinizin pazarlığını kızıştırmayın** (almayacağınız malın fiyatını arttırmayın)..."[1]

Şüphe yok ki bu, aldatma ve hilekârlığın bir türüdür.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- aldatma hakkında şöyle buyurmuştur:

((اَلْـمَكْرُ وَالْـخَدِيعَةُ فِي النَّارِ.)) [سلسلة الأحاديث الصحيحة]

"Aldatmak,kandırmak, hilekarlık, düzenbazlık ve dolandırıcılık yapan cehennemliktir."[2]

Açık artırma ve müzâyedelerde, araba alım-satımı yapılan oto pazarlarında çalışan çoğu tellalların kazancı, işledikleri haramlar nedeniyle kirlidir.

Satışı kızdırmak, gelen alıcıyı aldatıp kandırmak üzere işbirliği yapmak, bunlardan birkaç tanesidir.

Bu kimseler, malın fiyatını düşürmek üzere anlaşırlar. Ama eğer mal kendilerinin veya içlerinden birinin ise, bunun tersini yaparak alıcıların arasına girerler ve açık arttırmada fiyatı yükseltirler. Allah Teâlâ'nın kullarını aldatırlar ve onları zarara uğratırlar.

Cuma günü ikinci ezandan sonra alış-veriş yapmak:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نُودِىَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوْمِ ٱلْجُمُعَةِ فَٱسْعَوْاْ إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ وَذَرُواْ ٱلْبَيْعَ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝٩﴾ [سور الجمعة الآية: ٩]

"Ey îmân edenler! Cuma günü namaza çağrıldığı (ezan okunduğu) **zaman, hemen Allah'ı anmaya koyulun ve alış-verişi bırakın. Eğer bilirseniz bu** (emrolunduğunuz şey), **sizin için daha hayırlıdır."**[3]

Bazı satıcılar, ikinci ezândan sonra dükkanlarında veya câmi önlerinde satışa devam ederler.Misvak dahi olsa onlardan bir şey satın alanlar da günaha ortak olurlar.Bu alış-veriş -tercih edilen görüşe göre- bâtıl bir alış-veriştir. Bazı lokanta, fırın ve fabrika sahipleri de Cuma namazı vaktinde işçilerini çalışmaya zorlarlar. Onlar, görünüşte kazançlarını arttırsalar bile gerçekte ancak zararlarını arttırmış olmaktadır. İşçinin ise, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü gereğince çalışmaması gerekir:

---

[1] Buhari, Bkz. Fethu'l-Bari: 14/484.

[2] Bkz. "Silsiletu'l-Ehadisi's-Sahiha"; hadis no: 1057.

[3] Cuma Sûresi: 9

((لاَ طَاعَةَ لِبَشَرٍ فِي مَعْصِيَةِ اللّٰهِ)) [رواه أحمد]

"Allah'a isyan olan bir işte, insana itaat yoktur."[1]

- Kumar ve Şans Oyunları:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلْخَمْرُ وَٱلْمَيْسِرُ وَٱلْأَنصَابُ وَٱلْأَزْلَٰمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَٰنِ فَٱجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾﴾ [سورة المائدة الآية: ٩٠]

"Ey îmân edenler! İçki, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları, birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz."[2]

Câhiliye dönemi insanları kumar oynarlardı. Kumarın en çok bilinen şekli şu idi:

On kişi bir deveye eşit oranlarda ortak olurdu. Sonra kadehlerle bir tür kura çekilirdi. Yedi kişi, örflerine göre belirlenen değişik paylarını alır,kalan üç kişi ise hiçbir şey almazdı.

Zamanımızda ise kumarın birçok şekli vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Piyango olarak bilinen olay... Bunun birçok şekli vardır. En basiti; çekiliş yapılacak rakamların parayla satılarak ilk şanslı kişiye bir ödül, ikincisine başka bir ödül şeklinde birden fazla ve değişik ödüllerin verilmesidir.Bu, -kendilerince hayırlı bir iş olarak adlandırsalar bile- haramdır.

- İçinde bilinmeyen bir ödülün bulunduğu bir malı satın almak veya malı satın alırken, ödül kazananların belirleneceği çekiliş için bir numara vermek.

- Çağımızda hayat sigortası, taşıt sigortası, eşya sigortası, yangın sigortası ve genel sigorta gibi, ticarî sigorta anlaşmaları kumar çeşitlerindendir.Hatta bazı sanatçılar, seslerini sigorta ettirmektedirler.

Bunlar ve şans oyunlarının her türlüsü kumara girer. Nitekim günümüzde; bu büyük günahın işlenmesi için, içinde **"yeşil masalar"** olarak bilinen kumar masaları ve kumar âletleri olan özel kumarhaneler bulunmaktadır.

Yine at yarışları ve futbol maçları için yapılan bahisler de, bu kumar çeşitlerindendir. Bazı oyun salonlarında ve eğlence merkezlerinde, flippers diye adlandırdıkları kumar fikrine dayalı oyun çeşitleri de vardır.

Yine, bazı ilim ehlinin belirtiği gibi, yarışmanın ödülleri, yarışmacı ile yarışmayı düzenleyen iki taraf veya taraflar arasında olan yarışmalar da, kumar çeşitlerindendir.

---

[1] Ahmed, Müsned: 1/129. Hadis no: 1065. Ahmed Şakir, isnadının sahih olduğunu söyler. Hadisin aslı Buhârî ve Müslim'dedir.
[2] Mâide Sûresi: 90

Müsabaka ve yarışmalar üç çeşittir:

Birincisi: Şeriata uygun bir gâyesi olanlar...Bunların ödüllü ya da ödülsüz oynanması mübahtır.Deve ve at yarışları, atıcılık müsabakaları gibi.Kuvvetli görüşe göre, buna -Kur'an ezberi gibi- şer'i ilimlerle ilgili müsabakalar da dahildir.

İkincisi: Kendisi mübah olan (fakat üzerine ödül konulması câiz olmayan) müsabakalar... Namazları geçirme ve avret bölgelerini açma gibi haramların işlenmediği futbol maçları ve kros koşuları buna örnektir. Bunların ödülsüz olarak yapılması da câizdir.

Üçüncüsü: Kendisi haram olan ya da harama götüren yarışmalar... Örneğin, "Güzellik Yarışmaları" olarak isimlendirilen fesat müsabakaları, yüze vurmayı içeren -ki yüze vurmak haramdır- boks maçları, ya da "Koç dövüşü", "Horoz dövüşü" şeklinde düzenlenen müsabakalar...[1]

- Hırsızlık:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ فَٱقْطَعُوٓا۟ أَيْدِيَهُمَا جَزَآءًۢ بِمَا كَسَبَا نَكَٰلًا مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ ﴾ [سورة المائدة الآية: ٣٨]

"Hırsızlık eden erkek ve kadının yaptıklarına karşılık bir cezâ, Allah tarafından insanlara ibret verici bir cezâ olmak üzere ellerini kesin. Allah, güçlüdür, hikmet sahibidir."[2]

Hırsızlık suçlarının en büyüklerinden birisi, hacıları ve Beytullah'ı ziyâret edenlerin mallarını çalmaktır. Bu tür hırsızlar, yeryüzünün en kıymetli mekânında ve Beytullah'ın çevresinde Allah Teâlâ'nın koymuş olduğu haram sınırlarına hiç değer vermezler.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Küsûf namazının[3] anlatıldığı hadiste şöyle demiştir:

((... لَقَدْ جِيءَ بِالنَّارِ، وَذَلِكُمْ حِينَ رَأَيْتُمُونِي تَأَخَّرْتُ مَخَافَةَ أَنْ يُصِيبَنِي مِنْ لَفْحِهَا، وَحَتَّى رَأَيْتُ فِيهَا صَاحِبَ الْمِحْجَنِ يَجُرُّ قُصْبَهُ فِي النَّارِ كَانَ يَسْرِقُ الْحَاجَّ بِمِحْجَنِهِ فَإِنْ فُطِنَ لَهُ قَالَ: إِنَّمَا تَعَلَّقَ بِمِحْجَنِي، وَإِنْ غُفِلَ عَنْهُ ذَهَبَ بِهِ.))

[رواه مسلم]

---

[1] Bu, değerli âlim Abdulmuhsin ez-Zâmil -Allah onu korusun- ile bu konu üzerine yapılan görüşmelerin özetidir. Dileriz, şeyh bununla ilgili ayrıca bir araştırma kaleme alır.

[2] Mâide Sûresi: 38

[3] Küsuf (güneş tutulması) namazı iki rekat kılınır ve cumhura göre bir rekatta iki rükû vardır. Daha geniş bilgi için bkz. Fıkhu's-Sünne, Seyyid Sabık, Pınar Yayınları. (Çeviren)

"... Cehennem getirildi. Bu, beni (namazda) **gerilerken gördüğünüz anda oldu. Ateşinin bana dokunmasından korkarak geriledim. Orada bastonlu bir kimsenin cehennem ateşinde bağırsaklarını sürükleyerek dolaşırken gördüm. O kimse, bastonuyla hacının malını çalardı. Eğer fark edilirse, 'bastonuma takıldı' derdi, farkedilmezse** (hacının malını) **alır giderdi."**[1]

Hırsızlığın en büyüklerinden birisi de, umuma âit malları çalmaktır. Bunu yapan bazı kimseler şöyle derler:

"Başkalarının çaldığı gibi biz de çalıyoruz."

Bilmezler ki, bu bütün müslümanların mallarını çalmak gibidir.Çünkü umuma âit mallar, bütün müslümanların mülküdür. Allah'tan korkmayanların, başkalarının çalmalarını taklit ederek çalmaları, onlara gerekçe olacak bir neden değildir.

Bazı insanlar da, müslüman olmadıklarını öne sürerek kâfirlerin mallarını çalarlar. Bu doğru değildir.Zirâ mallarının gasp edilmesi câiz olan kâfirler,müslümanlarla savaş halinde olanlardır. Yoksa kâfirlerin şirketleri değildir. Kâfirlerin kendileri de bu kapsama girerler.

Hırsızlık çeşitlerinden birisi de, gizlice başkalarının cebine el uzatmaktır.

Kimisi, başkalarının evine ziyâretçi olarak girer ve bir şeyler çalar.

Kimisi, misâfirlerin çantalarını çalar.

Kimisi de işyerlerine girer ve cebine, elbisesinde bir malı gizler.

Kadınlardan bir kısmının elbisesinin altına gizleyerek yaptığı da bu türdendir.

Bazı insanlar basit veya ucuz eşyaların çalınmasını önemsiz bir şey olarak görürler.

Oysa Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لَعَنَ اللّٰهُ السَّارِقَ يَسْرِقُ الْبَيْضَةَ فَتُقْطَعُ يَدُهُ، وَيَسْرِقُ الْحَبْلَ فَتُقْطَعُ يَدُهُ .))

[رواه البخاري]

"Yumurta çalıp eli kesilen, ip çalıp eli kesilen hırsıza Allah lânet etsin."[2]

Kim bir şey çalmışsa, Allah -azze ve celle-'ye tevbe ettikten sonra onu sahibine geri vermesi gerekir. İster açıkça iâde etsin, isterse gizlice iâde etsin. İster bizzat kendisi iâde etsin, isterse bir başkası aracılığıyla iâde etsin...

Mal sahibine veya mal sahibinin ölümünden sonra mirasçılarına uzun aramalardan sonra ulaşamaşsa, o malı sahibinin sevabı niyetiyle sadaka olarak verir.

---

[1] Müslim, Hadis no: 904.
[2] Buhari. Bkz. Fethu'l-Bârî: 12/81.

-Rüşvet almak ve vermek:

İnsanlar arasında hüküm veren kadı veya hâkime, haklının haksız gösterilmesi ya da haksız olan bir şeye haklıymış gibi muamele edilmesi için rüşvet vermek suçtur. Çünkü bu davranış, hükümde haksızlık yapılmasına, hak sahibinin zulme uğramasına ve fesadın yaygınlaşmasına yol açar.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا تَأْكُلُوٓاْ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم بِٱلْبَٰطِلِ وَتُدْلُواْ بِهَآ إِلَى ٱلْحُكَّامِ لِتَأْكُلُواْ فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلْإِثْمِ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ١٨٨ ﴾ [سورة البقرة الآية: ١٨٨]

"Mallarınızı aranızda haksız sebeplerle yemeyin. Kendiniz bilip dururken, insanların mallarından bir kısmını haram yollardan yemeniz için o malları hâkimlere vermeyin."[1]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَعَنَ اللهُ الرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي فِي الْحُكْمِ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Yargıda rüşvet alan ve verene Allah lânet etsin."[2]

Hakka ulaşmak veya zulmü savmak için verilen rüşvet ise, -rüşvetten başka bir yolla mümkün olmuyorsa-, bu tehdidin dışındadır.

Rüşvet, çağımızda geniş bir şekilde yayılmıştır. Öyle ki bazı memurlar için maaştan daha büyük bir gelir kaynağı haline gelmiş, hatta birçok şirketin bütçesinde örtülü ödenek adı altında bir madde haline gelmiştir.İşlemlerin çoğu, ancak rüşvetle başlar ve rüşvetle biter hale gelmiştir. Bu durumdan fakirler çok büyük zarar görmüşlerdir. Rüşvet sebebiyle işçiler, iş sahiplerinin işlerinin bozulmasına yol açmıştır. İyi hizmet, ancak rüşvet ödeyen kimseye sunulur, rüşvet ödemeyenin hizmeti ise ya kötü yapılır, ya geciktirilir ya da ihmal edilir, kendisinden sonra geldiği halde rüşvet verenler, ondan çok daha önce işlerini bitirir hale gelmiştir.Rüşvet nedeniyle, iş sahibinin hakkı olan paralar, satış ve alış temsilcilerinin ceplerine girmektedir.

Bu ve bunun gibi nedenlere bakınca, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu suça ortak olanlara, rüşvet alan ve veren taraflara, Allah'ın onları rahmetinden kovmasını dileyerek beddua etmesine şaşmamak gerekir.

---

[1] Bakara Sûresi: 188

[2] Ahmed, Müsned: 2/387; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 5069.

Nitekim Abdullah b. Amr'dan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَعْنَةُ اللهِ عَلَى الرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي.)) [رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Allah'ın lâneti, rüşvet alan ve rüşvet verenin üzerine olsun."[1]

- Araziyi gasp etmek:

Güç, kuvvet, hîle ve kurnazlık, Allah korkusu olmayınca sahibini kötü yola sürükler. Bunları, başkalarının mallarına el koyarak işgal etme gibi zulümde kullanır. Araziyi gasp etmek de bunlardan birisidir. Bunun cezâsı ise, son derece şiddetlidir.

Nitekim Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَخَذَ مِنَ الْأَرْضِ شَيْئًا بِغَيْرِ حَقِّهِ خُسِفَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَى سَبْعِ أَرَضِينَ.)) [رواه البخاري]

"Kim, hakkı olmayan bir toprak parçasını alırsa, kıyâmet günü yedi kat yerin dibine geçirilir."[2]

Ya'lâ b. Murra'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((أَيُّمَا رَجُلٍ ظَلَمَ شِبْرًا مِنَ الْأَرْضِ كَلَّفَهُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يَحْفِرَهُ (فِي الطَّبَرَانِي: يُحْضِرَهُ) حَتَّى يَبْلُغَ آخِرَ سَبْعِ أَرَضِينَ، ثُمَّ يُطَوَّقَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ.)) [رواه أحمد والطبراني وصححه الألباني]

"Kim, haksız yere bir karış toprağı almışsa, Allah -azze ve celle- onu, yedi kat yerin dibine varıncaya kadar o toprağı kazımakla (Taberânî'de ise: getirmekle) görevlendirir. Sonra, kıyâmet günü insanlar arasında hüküm verilinceye, kadar Allah onu yerin dibine geçirir."[3]

Arazilerin işâretlerini ve sınırlarını değiştirmek de buna girer.Kişi, komşusunun hesabına arazisini genişletir.

---

[1] İbn Mace: 2313; Bkz. Sahihu'l-Cami': 5114.
[2] Buhari. Bkz. Fethu'l-Bârî: 5/103.
[3] İmam Ahmed, Taberânî, "el-Mu'cemu'l-Kebir": 22/270; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 2719.

Bu, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüyle işâret ettiği durumdur.

((لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ غَيَّرَ مَنَارَ الْأَرْضِ.)) [رواه مسلم]

"Arazilerin sınır işâretlerini değiştirene, Allah lânet etsin."[1]

- Aracılık/referans için hediye almak/kabul etmek:

İnsanlar arasında makam ve mevki sahibi olmak -eğer şükrederse- Allah'ın kuluna verdiği nimetlerden birisidir. Bu nimetin şükrünü edâ etmenin bir şekli de kendisine makam ve mevki verilen kimsenin, bunu müslümanların yararına kullanmasıdır.

Bu, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüne girer.

((مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَنْفَعَ أَخَاهُ فَلْيَفْعَلْ.)) [رواه مسلم]

"Sizden kim kardeşine faydalı olmaya gücü yeterse, bunu yapsın."[2]

Makamını kullanıp, herhangi bir haram işlemeksizin veya başkasının hakkına tecavüz etmeksizin, hâlis bir niyetle müslüman kardeşini bir haksızlıktan kurtararak veya ona bir iyilik sağlayarak faydalı olan kimse, Allah -azze ve celle- katında mükâfatlandırılır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bunu şöyle haber vermiştir:

((اِشْفَعُوا تُؤْجَرُوا.)) [رواه أبو داود]

"İyilikte aracılık edin ki sevap alasınız."[3]

Bu referans ve aracılık karşılığı bir şeyler almak, câiz değildir.

Bunun delili, Ebu Umâme'nin -Allah ondan râzı olsun-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivâyet ettiği şu hadistir:

((مَنْ شَفَعَ لِأَحَدٍ شَفَاعَةً فَأَهْدَى لَهُ هَدِيَّةً فَقبِلَهَا فَقَدْ أَتَى بَابًا عَظِيمًا مِنَ الرِّبَا.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kim, birisine şefaatçi olur (aracılık eder), o da bu şefaatine karşılık ona bir hediye verirse (şefaatçi olana bir şey hediye ederse), hediyeyi kabul ettiği takdirde, hiç şüphe yok ki fâiz çeşitlerinden büyük birisine sebep olmuş olur (kendisi için fâize giden büyük bir kapı açmış olur)."[4]

---

[1] Müslim, Bkz. Şerhu'n-Nevevi: 13/141.

[2] Müslim: 4/1726.

[3] Ebu Davud: 5132; Hadis, Buhârî ve Müslim'de "Edeb Kitabı", "Mü'minlerin Birbirleriyle Yardımlaşması Babı"nda mevcuttur. Bkz. "Fethu'l-Bârî": 10/450.

[4] Ahmed Müsned: 5/261; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6292.

Bazı kimseler, birisinin bir göreve tayin edilmesi veya birisini bir dâireden başka bir dâireye veya bir bölgeden başka bir bölgeye nakletmek veyahut da bir hastanın tedâvisi ve benzeri işleri halletmek için makamını kullanarak aracı olması ve maddî bir meblağı şart koşarlar.

Yukarıda zikri geçen Ebu Umâme hadisi gereğince -tercih edilen görüşe göre- aracılık karşılığı alınan mal, haramdır. Hatta hadisin zâhirine bakılırsa, önceden herhangi bir şart koşmasa bile, aracılık karşılığı bir şeyler alırsa, aynı hükmü içerir.[1]

İyilik yapana, kıyâmet günü Allah Teâlâ katında bulacağı mükafat kendisine yeter.

Bir adam, Hasan b. Sehl'e gelir ve ondan bir işinde aracı olmasını ister. O da, onun bu işini halleder. Bunun üzerine adam yanına gelir ve ona teşekkür etmeye başlar.

Hasan b. Sehl ona şöyle der:

"Niçin bize teşekkür ediyorsun? Biz, malın bir zekâtı olduğu gibi, makamın da bir zekâtı olduğunu kabul ediyoruz."[2]

Burada şu farklılığa işâret edilmesi uygun olur.Bir işi yerine getirmek, işi takip etmek, ardından koşturmak için ücret karşılığı bir şahsı görevlendirmek, dînî şartlar çerçevesinde câiz olan kiralama kapsamındadır.Makam ve referansını kullanarak mal karşılığı aracılık yapmak ise, haramdır.

İşini tam olarak yerine getirdiği halde işçiye ücretini ödememek:

Hiç şüphe yok ki Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- işçiye hakkının bir an önce verilmesini teşvik etmiştir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ.)) [رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Ücretliye/işçiye hakkını, teri kurumadan önce verin."[3]

Çalışanlara, işçi ve memurlara haklarının verilmemesi, müslüman toplumlar arasında yaşanan haksızlık türlerinden birisidir.

Bunun çeşitli şekilleri vardır:

- İş sahibinin, çalışanın hakkını tamamen inkâr etmesi ve çalışanın da elinde hiçbir delil olmaması. Bunun hakkı dünyada kaybolsa bile, kıyâmet günü Allah katında asla kaybolmaz. Zâlim, mazlumun malını yemiş olarak gelir. Zâlimin sevaplarından alınır ve mazluma verilir. Sevapları biterse, mazlumun günahlarından alınarak zâlime yüklenir. Sonra da zâlim cehenneme atılır.

---

[1] Bu, Şeyh Abdulaziz b. Abdullah'ın sözlü olarak yaptığı ilavelerdendir.

[2] el-Âdâbu'ş-Şer'iyye, İbn-i Müflih: 2/176.

[3] İbn-i Mâce: 2/817; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 1493.

- İş sahibinin, çalışana hakkını vermekte cimri davranması ve ücretini tam olarak vermemesi, haksız yere kesinti yapması.

Oysa Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَيۡلٞ لِّلۡمُطَفِّفِينَ ١ ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكۡتَالُواْ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسۡتَوۡفُونَ ٢ وَإِذَا كَالُوهُمۡ أَو وَّزَنُوهُمۡ يُخۡسِرُونَ ٣﴾ [سورة المطففين الآيات: ١ – ٣]

"Ölçü ve tartıda hile yapanlara yazıklar olsun! Onlar ki satın alırken haklarını tam olarak alırlar. Fakat kendileri başkalarına satarken, ölçüp tartarken eksik yaparlar, hîle karıştırırlar."[1]

Bunun örneklerinden birisi de, bazı iş sahiplerinin ülke dışından işçi getirdiklerinde yaptıklarıdır. Kimisi, onlarla belirli bir ücret üzerine anlaşmıştır. Kendisinin kefâletine girip işe başlayınca, iş akdini alarak daha düşük ücretlerle değiştirir. İşçiler, istemeyerek onun yanında çalışmak zorunda kalırlar. Onlar da haklarını ispat etmeye güçleri yetmezler ve şikâyetlerini Allah'a havâle ederler. Şayet zâlim iş sahibi müslüman ve işçi de kâfir ise, bu hareketi (onun hakkını vermemesi), işçiyi Allah'ın yolundan alıkoymasına (müslüman olmamasına) ve onun günahını yüklenmesine sebep olur.

- İş sahibinin, işçiye ek işler yükleyip ya da çalışma süresini uzatıp karşılığında esas ücreti vermek ve ek iş ücretini vermemek.

- İş sahibinin, çalışanı oyalayarak uzun uğraşlar, koşuşturmalar, şikâyetler ve mahkemelerden sonra parasını ödemesi. İş sahibinin ödemeyi geciktirmekteki kastı işçinin bıkıp hakkını aramayı bırakması ve almaktan vazgeçmesi olabilir. Ya da işçilerin paralarını kullanarak bundan faydalanmak isteyebilir. Bazıları da bu paraları fâize yatırır. Yoksul işçi ise günlük yiyeceğini, kendileri için gurbete çıktığı muhtaç âilesine ve çocuklarına göndereceği parayı bulamaz. Acıklı bir günün azabına uğradıkları zaman o zâlimlerin vay haline!

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((قَالَ اللهُ تَعَالَى: ثَلاَثَةٌ أَنَا خَصْمُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: رَجُلٌ أَعْطَى بِي ثُمَّ غَدَرَ، وَرَجُلٌ بَاعَ حُرًّا فَأَكَلَ ثَمَنَهُ، وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أَجِيرًا فَاسْتَوْفَى مِنْهُ وَلَمْ يُعْطِهِ أَجْرَهُ.)) [رواه البخاري]

[1] Mutaffifîn Sûresi: 1-3

"Allah Teâlâ şöyle buyurdu ki: Ben, kıyâmet günü üç sınıf insanın hasmıyım (düşmanıyım): Söz verip benim adıma yemîn eden, sonra da yemîninden dönen kimse, hür birisini köle olarak satıp parasını yiyen, işçi tutup işini gördüren, fakat onun ücretini vermeyen."[1]

- Bağış konusunda çocukları arasında âdil davranmamak:

İnsanlardan bazıları hibe ve bağış konusunda çocuklarından bir kısmını diğerlerinden kasıtlı olarak ayrı tutarlar. Bu çocuklardan birisinin -hastalık, borç gibi nedenlerden dolayı- ihtiyacı olup diğerlerinin olmaması, örneğin Kur'an ezberine karşılık onu ödüllendirmesi, iş bulamaması, kalabalık bir âileye sahip olması, ilim talebiyle meşgul olması ve benzeri sebepler gibi şer'i bir gerekçe yoksa, -tercih edilen görüşe göre- bu davranış haramdır.[2]

Babanın, çocuklarından birisine şer'i bir gerekçeyle bağışta bulunurken, bağışta bulunmadığı diğer çocuğuna da ihtiyacı olduğu takdirde aynı şekilde bağışta bulunmaya ve birincisine verdiği gibi ona da vereceğine niyet etmesi gerekir.

Bunun genel delili, Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:

﴿...ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ ...﴾ [سورة المائدة من الآية: ٨]

"Âdil davranın! Bu takvâya daha yakın olandır. Ve Allah'tan hakkıyla korkun." [3]

Bu konuyla doğrudan alakalı delil ise Nu'man b. Beşir'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- gelen rivâyettir. Babası onu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e getirip şöyle dedi:

((إِنِّي نَحَلْتُ ابْنِي هَذَا غُلاَمًا، فَقَالَ: أَكُلَّ وَلَدِكَ نَحَلْتَ مِثْلَهُ؟ قَالَ: لاَ، قَالَ: فَارْجِعْهُ.)) [رواه البخاري]

"Ben, bu oğluma bir köle bağışladım.[4] Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Bütün çocuklarına aynısını bağışladın mı? diye sordu. Babası:

- Hayır, deyince, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Onu geri al, buyurdu."[5]

---

[1] Buhari Bkz "Fethu'l-Bârî": 4/447.

[2] Bu konuda genel olarak, çocuğun gücünün yetmemesi ve babanın imkanının olması durumunda nafaka türünden yapılan bağış mübahtır. (Abdulaziz b. Abdullah)

[3] Mâide Sûresi: 8

[4] Yani kendisinin olan bir köleyi ona karşılıksız olarak verir.

[5] Buhârî Bkz. "Fethu'l-Bârî": 5/211.

Başka bir rivâyette Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((فَاتَّقُوا اللهَ وَاعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ قَالَ فَرَجَعَ فَرَدَّ عَطِيَّتَهُ.))[رواه البخاري]

"Allah'tan hakkıyla korkun ve çocuklarınız arasında âdil davranın."

Numan b. Beşir -Allah ondan ve babasından râzı olsun- dedi ki:

"(Babam) döndü ve verdiğini geri aldı."[1]

Bir rivâyette de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((فَلاَ تُشْهِدْنِي إِذًا؛ فَإِنِّي لاَ أَشْهَدُ عَلَى جَوْرٍ.)) [رواه مسلم]

"Öyleyse beni şâhit tutma.Çünkü ben haksızlığa şâhitlik etmem."[2]

Erkeğe -mirasta olduğu gibi- iki kadın nasibi verilir. Bu, İmam Ahmed'in -Allah ona rahmet etsin- görüşüdür. [3]

Bazı âilelerin hallerine bakan, babaların, Allah'tan korkmadan çocuklarından bir kısmını, verdikleri bağışlarla diğerlerinden üstün tuttuklarını görür. Böylelikle, çocukların birbirlerinden nefret etmelerine, aralarına kin ve düşmanlık girmesine sebep olurlar.

Örneğin; çocuklarından birisine amcalarına benzediği için verir, diğerine dayılarına benzediği gerekçesiyle vermez. Veya iki eşinden birisinin çocuklarına, diğerinin çocuklarına vermediğini verir. Birisinin çocuklarını özel okullara gönderirken, diğerinin çocuklarını göndermez. Bu ayrım kendisine dönecektir. Çünkü çoğunlukla, mahrum bırakılan çocuk, ileride babasına iyi davranmaz. Bağışta, çocukları arasında ayırım yapan kişi hakkında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((أَلَيْسَ يَسُرُّكَ أَنْ يَكُونُوا إِلَيْكَ فِي الْبِرِّ سَوَاءً؟)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Onların, sana karşı iyi davranmada eşit olmaları seni sevindirmez mi?"[4]

- İhtiyacı olmadığı halde insanlardan istemek/dilenmek:

Sehl b. Hanzale'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

---

[1] Buhârî Bkz. "Fethu'l-Bârî": 5/211.

[2] Müslim; 3/1243

[3] Ebu Dâvud; "Mesâilu'l-İmam Ahmed"; s: 204, İmam İbn-i Kayyim, Ebu Dâud'a olan hâşiyesinde bu meseleyi açık bir şekilde tahkik etmiştir.

[4] Ahmed, Müsned: 4/269; Bkz. Müslim; hadis no: 1623.

((مَنْ سَأَلَ وَعِنْدَهُ مَا يُغْنِيهِ، فَإِنَّمَا يَسْتَكْثِرُ مِنْ جَمْرِ جَهَنَّمَ، فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا الْغِنَى الَّذِي لاَ تَنْبَغِي مَعَهُ الْمَسْأَلَةُ؟ قَالَ: قَدْرُ مَا يُغَدِّيهِ وَيُعَشِّيهِ.))

[رواه أبو داود وصححه الألباني]

"İhtiyacını giderecek kadar bir şeyleri olduğu halde insanlardan dilenen kimse, ancak cehennem ateşini çoğaltmak ister.

(Sahâbe):

-Dilenmesini gerektirmeyecek yeterli miktar ne kadardır? diye sordular.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Öğle ve akşam yiyeceği miktarıdır."[1]

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ سَأَلَ وَلَهُ مَا يُغْنِيهِ، جَاءَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ خُدُوشًا أَوْ كُدُوشًا فِي وَجْهِهِ .))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kendisine yetecek miktar bir şeyleri olmasına rağmen (insanlardan) dilenen kimse, kıyâmet günü yüzünde yaralar ve sıyrıklar olduğu halde gelecektir."[2]

Bazı dilenciler, mescidlerde cemaatin önünde durarak yakınırlar ve tesbihata engel olurlar. Bunlardan bir kısmı da yalan söyler, sahte evrak düzenleyip birtakım hikâyeler uydururlar. Bazen de âile fertlerini câmi ve mescidlere dağıtıp daha sonra onları toplarlar. Allah'tan başka kimsenin bilmediği bir zenginliğe sahip olmalarına rağmen bir mescidden diğerine dolaşıp dururlar. Bu kimselerin mirasları öldükleri zaman ortaya çıkar. Bunların dışında, gerçekten muhtaç durumda olanları ise,bilmeyen kimse iffetlerinden dolayı zengin zanneder. Onlar, insanlardan yüzsüzlük ederek istemezler. Onların farkına varılmaz ki kendilerine sadaka verilsin.

---

[1] Ebu Dâvud; 2/281; Bkz. "Sahihu'l-Câmi'"; hadis no: 6280.

[2] Ahmed Müsned: 1/388; Bkz. "Sahihu'l-Câmi'"; hadis no: 6255. Sahih-i Müslim'de Ebu Hureyre'den (r.a.) Rasulullah'ın (s.a.v.) şu hadisi rivayet edilmiştir: "İnsanlardan (az veya çok) kendi malını çoğaltmak için mallarını isteyen şüphesiz bir ateş parçası istemiştir." (Abdulaziz b. Abdullah)

- Geri ödeme niyetinde olmadığı halde başkasından borç istemek:

Kulların hakları, Allah katında büyüktür. Kişi, belki tevbe ile Allah'a olan borcundan kurtulur, fakat kulların hakları, dinar ve dirhemle değil de, sevaplar ve günahlarla hesaplanacağı gün gelmeden önce mutlaka ödenmelidir.

Nitekim Allah Subhânehu ve Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤَدُّوا۟ ٱلْأَمَٰنَٰتِ إِلَىٰٓ أَهْلِهَا ... ﴾ [سورة النساء من الآية: ٥٨]

"Şüphesiz ki Allah size, emânetleri sahiplerine vermenizi emreder..."[1]

Toplumda yaygın davranışlardan birisi de, borç istemekte gevşek davranmaktır.Bazı insanlar, zorunlu ihtiyaç için değil de, bolluk içerisinde yaşama arzusuyla ve araba, ev eşyası gibi geçici ve yok olmaya mahkum dünya malını yenileme konusunda başkalarıyla yarışabilmek için borç alırlar. Böyle kimseler genelde -çoğu şüpheli veya haramdan uzak olmayan- taksitli satışlar âlemine dalarlar.

Borç alma konusunda gevşek davranmak, ödemeyi geciktirmeye sebep olur veya başkalarının mallarının kaybolmasına yol açar.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu durumun sonucuna dikkat çekerek şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَخَذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ أَدَاءَهَا أَدَّى اللَّهُ عَنْهُ، وَمَنْ أَخَذَ يُرِيدُ إِتْلاَفَهَا أَتْلَفَهُ اللَّهُ.)) [رواه البخاري]

"**Kim, insanların mallarını geri ödemek üzere** (borç olarak) **alırsa, Allah da onun** (borcunu ödemesine) **yardım eder. Kim de** (insanların mallarını) **yok etmek ve onu zarara uğratmak üzere alırsa, Allah da** (onun yaşamını ve nefsini) **mahvedip yok eder.**"[2]

İnsanlar, borç hususunda oldukça vurdumduymaz davranırlar ve onun basit bir şey olduğunu sanırlar. Oysa borç olayı, Allah katında büyüktür. Hatta (Allah yolunda) şehit olan kimse bile; (Allah katında) büyük ayrıcalıklara, çokça sevaba ve yüce mertebeye sahip olmasına rağmen borcun sorumluluğundan kurtulamaz.

Bunun delili, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüdür:

((سُبْحَانَ اللَّهِ! مَاذَا نُزِّلَ مِنَ التَّشْدِيدِ فَسَكَتْنَا وَفَزِعْنَا فَلَمَّا كَانَ مِنَ الْغَدِ، سَأَلْتُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَا هَذَا التَّشْدِيدُ الَّذِي نُزِّلَ؟ فَقَالَ: وَالَّذِي نَفْسِي

[1] Nisâ Sûresi: 58
[2] Buhârî. Bkz. Fethu'l-Bârî: 5/54.

بِيَدِهِ، لَوْ أَنَّ رَجُلاً قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللهِ، ثُمَّ أُحْيِيَ ثُمَّ قُتِلَ، ثُمَّ أُحْيِيَ ثُمَّ قُتِلَ وَعَلَيْهِ دَيْنٌ، مَا دَخَلَ الْجَنَّةَ حَتَّى يُقْضَى عَنْهُ دَيْنُهُ.)) [رواه النسائي وصححه الألباني]

"Subhânallah! Allah, borç konusunda ne kadar ağır hükümler indirdi. Nefsim elinde olan (Allah'a) yemîn olsun ki, şayet bir kimse Allah yolunda öldürülse, sonra diriltilip yine öldürülse, sonra üzerinde borç olduğu halde diriltilip yine öldürülse, borcu ödeninceye (veya hasmı dünyada veya âhirette kendisinden râzı oluncaya) kadar cennete giremez."[1]

Bu açıklamadan sonra, borçlanmayı hafife alıp önemsemeyen ve bu konuda kusurlu davranan kimseler, acaba hatalarından dönüp pişmanlık duymazlar mı!?

- Haram yemek:

Allah'tan korkmayan kimse, malını nereden kazandığına ve nereye harcadığına aldırmaz.Hatta bütün arzusu, malını daha da artırmak olur.Hırsızlık, rüşvet,gasp,sahtekârlık, haram olan şeyleri satmak, fâizcilik, yetim malı yemek veya kâhinlik, fuhuş ve müzik gibi haram kılınmış işler karşılığı ücret almak, müslümanların beytül-malına ve umuma âit mallara saldırmak, başkasının malını zorla veya dilenerek veyahut da buna benzer haram yollarla almak, sonra da bu paradan yemek, giyinmek, araba almak, ev yaptırmak veya kiralamak ve evi döşemek. Böylece midesine haram lokma girdirmiş olur.

Oysa Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((كُلّ لَحْمٍ نَبَتَ مِنَ السُّحْتِ فَالنَّارُ أَوْلَى بِهِ.)) [رواه الطبراني في الكبير وصححه الألباني]

"Haram ile beslenen her bedene, cehennem ateşi daha lâyıktır."[2]

Kişi, kıyâmet günü malını nereden kazandığı ve nereye harcadığından sorulacaktır.

İşte helak olup hüsrana uğramak,orada olacaktır.Üzerinde haram mal kalan kimsenin bundan kurtulmak için acele etmesi gerekir. Bu, bir insanın hakkı ise, onu sahibine geri vermesi, dinar ve dirhemle değil sevaplar ve günahlarla hesaplaşıldığı gün gelmeden önce helallik ve kendisini affetmesini dilemesi gerekir.

- Bir damla bile olsa içki içmek:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلْخَمْرُ وَٱلْمَيْسِرُ وَٱلْأَنصَابُ وَٱلْأَزْلَٰمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَٰنِ فَٱجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾﴾ [سورة المائدة الآية: ٩٠]

[1] Nesai Bkz. el-Muctebâ: 7/314; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 3594.

[2] Taberânî; el-Mu'cemu'l-Kebîr':19/136; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'",; hadis no: 4495.

"Ey îmân edenler! İçki, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları, şeytan işi birer pisliktir. Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz."[1]

Bir şeyden uzak durmanın emredilmesi; o şeyin haram kılındığının en kuvvetli delillerindendir.İçki, kâfirlerin ilahları ve putları olan dikili taşlarla birlikte zikredilmiştir. Böylelikle; "(Allah) içkinin haram olduğunu söylemedi, sadece 'ondan uzak durun' dedi!" diyen kimsenin dayanabileceği hiçbir gerekçe kalmamıştır.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde de içki içen ile ilgili olarak tehdit gelmiştir.

Nitekim Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ، إِنَّ عَلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ عَهْدًا لِمَنْ يَشْرَبُ الْـمُسْكِرَ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ طِينَةِ الْـخَبَالِ. قَالُوا يَا رَسُولَ اللهِ! وَمَا طِينَةُ الْـخَبَالِ؟ قَالَ عَرَقُ أَهْلِ النَّارِ أَوْ عُصَارَةُ أَهْلِ النَّارِ.)) [رواه مسلم]

"Sarhoşluk veren her şey haramdır. Allah azze ve celle, sarhoşluk veren şeyi içen kimseye,'Tînetu'l-Habâl'den içireceğini vâdetmiştir.

(Sahâbe):

-Ey Allah'ın elçisi! 'Tînetu'l-Habâl nedir? dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-O, cehennemliklerin teridir veya cehennemliklerin bedenlerinden çıkan irin, kusmuk ve kanlardır."[2]

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ مَاتَ مُدْمِنَ خَمْرٍ، لَقِيَ اللهَ وَهُوَ كَعَابِدِ وَثَنٍ.)) [رواه الطبراني وصححه الألباني]

"İçki mübtelası olarak ölen kimse, puta tapan bir kimse gibi Allah'ın huzuruna çıkar."[3]

Çağımızda içki ve sarhoşluk veren içeceklerin çeşitleri oldukça çoğalmış; bira, arpa suyu, alkol, rakı, votka ve şampanya gibi çeşitli isimlerle adlandırılmıştır.

---

[1] Mâide Sûresi: 90

[2] Müslim: 3/1587.

[3] Taberânî: 12/45; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6525.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in haklarında:

((لَيَشْرَبَنَّ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي الْخَمْرَ يُسَمُّونَهَا بِغَيْرِ اسْمِهَا.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Allah'a yemîn ederim ki ümmetimden birtakım insanlar mutlaka içki içip onu (helal kılmak için ismini değiştirerek) **başka isimle adlandıracaklardır."**[1]

Diye haber verdiği, bu ümmette birtakım insanlar ortaya çıkmıştır. Bunlar akılları karıştırmak ve gerçeği saptırmak amacıyla içkiyi **"ruhî içecekler"** şeklinde isimlendirirler.

Onlar, Allah Teâlâ'nın, haklarında şöyle buyurduğu kimselerdir:

﴿ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ ﴾

[سورة البقرة الآية: ٩]

"Onlar (kendi akıllarınca) **güya Allah'ı ve mü'minleri aldatırlar. Halbuki onlar ancak kendilerini aldatırlar ve bunun farkında değillerdir."**[2]

İslâm şeriatı, bu konuyu temelinden çözen ve istenilen yöne çekme suretiyle yapılan saptırmaya fırsat bırakmayan önemli bir ölçü ortaya koymuştur.

Bu ölçü, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüyle bildirilmiştir:

((كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ، وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ.)) [رواه مسلم]

"Sarhoşluk verici her şey içkidir. Sarhoşluk verici her şey de haramdır."[3]

Bu sebeple aklı bulandıran ve sarhoş eden her şeyin azı da, çoğu da haramdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ، فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ.)) [رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Çoğu sarhoş eden şeyin, azı da haramdır."[4]

Adları ne kadar çok ve değişik olursa olsun, adlandırılan şey aynıdır ve hükmü de bilinmektedir.

---

[1] Ahmed Müsned: 5/342; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 5453.

[2] Bakara Sûresi: 9

[3] Müslim: 3/1587.

[4] Ebu Dâvud; hadis no: 3681; Bkz. Sahîhu Ebî Dâvud; hadis no: 3128.

Son olarak, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in içki içen kimseler için buyurmuş olduğu şu öğüdüne kulak verelim:

((مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ وَسَكِرَ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، وَإِنْ مَاتَ دَخَلَ النَّارَ، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَادَ فَشَرِبَ فَسَكِرَ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، فَإِنْ مَاتَ دَخَلَ النَّارَ، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَادَ فَشَرِبَ فَسَكِرَ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، فَإِنْ مَاتَ دَخَلَ النَّارَ، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَادَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ رَدَغَةِ الْخَبَالِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. قَالُوا يَا رَسُولَ اللهِ! وَمَا رَدَغَةُ الْخَبَالِ؟ قَالَ: عُصَارَةُ أَهْلِ النَّارِ.))

[رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Kim, içki içer ve sarhoş olursa, kırk gün namazı kabul olmaz, ölürse cehenneme girer, tevbe ederse, Allah onun tevbesini kabul eder. Sonra tekrar döner, içki içer ve sarhoş olursa, kırk gün namazı kabul olmaz, ölürse cehenneme girer, tevbe ederse, Allah onun tevbesini kabul eder. Sonra tekrar döner, içki içer ve sarhoş olursa, kırk gün namazı kabul olmaz, ölürse cehenneme girer, tevbe ederse, Allah onun tevbesini kabul eder. Yeniden tevbesinden dönüp içki içer ve sarhoş olursa, Allah'ın, kıyâmet günü ona 'Radeğatu'l-Habâl"dan içirmesi haktır.

(Sahâbe):

Ey Allah'ın elçisi! 'Radeğatu'l-Habâl' nedir? dediler.

Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-O, cehennemliklerin bedenlerinden çıkan irin, kusmuk ve kanlardır."[1]

- Altın ve gümüş kaplar kullanmak ve bunlarla yemek-içmek:

Günümüzde mutfak eşyası satan işyerleri arasında altın ve gümüş olan veya altın ve gümüşle kaplanmış kaplar bulundurmayan işyeri neredeyse yok gibidir.

Aynı şekilde zenginlerin evleri ve birçok otel de bu durumdadır.Hatta bu çeşit kaplar, insanların (bayram gibi) merasimlerde birbirlerine verdikleri en değerli hediyeler arasında sayılır hale gelmiştir!

Bazı insanlar da bu kapları kendi evlerinde bulundurmazlar, fakat başkalarının evlerinde ve dâvetlerinde kullanırlar. Bunların hepsi, şeriatta haram kılınmış şeylerdir.

[1] İbn-i Mâce; hadis no: 3377; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6313.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bu kapları kullanmakla ilgili olarak şiddetli bir uyarı gelmiştir.

Ümmü Seleme'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((اَلَّذِي يَأْكُلُ أَوْ يَشْرَبُ فِي آنِيَةِ الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ، إِنَّمَا يُجَرْجِرُ فِي بَطْنِهِ نَارَ جَهَنَّمَ.)) [رواه مسلم]

"Altın ve gümüş kaplarda yiyen veya içen kimse, karnına ancak cehennem ateşini doldurmaktadır."[1]

Bu hüküm; tabak, çatal, kaşık, bıçak, servis tepsisi, düğünlerde tatlı sunulan kaplar ve benzeri yemek takımları gibi şeyleri kapsar.

Bazıları:

"Biz bu kapları kullanmıyoruz, fakat süs olarak vitrine koyuyoruz" diyorlar.Kullanımına yol açabileceği için, bu da câiz değildir.[2]

- Yalancı şâhitlik yapmak:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٣٠﴾ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ... ﴾ [سورة الحج من الآيتين: ٣٠-٣١]

"Pis putlardan uzak durun ve yalan sözden sakının. (Bunları) Allah'ı birleyerek ve O'na ortak koşmadan yapın."[3]

Abdurrahman b. Ebî Bekrâ'dan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- o da babasından rivâyet ettiğine göre, o şöyle demiştir:

((كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللهِ ﷺ فَقَالَ: أَلَا أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ؟ - ثَلَاثًا-: الْإِشْرَاكُ بِاللهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ أَوْ قَوْلُ الزُّورِ. وَكَانَ رَسُولُ اللهِ مُتَّكِئًا فَجَلَسَ، فَمَا زَالَ يُكَرِّرُهَا حَتَّى قُلْنَا: لَيْتَهُ سَكَتَ.)) [رواه البخاري]

---

[1] Müslim: 3/1634.

[2] Değerli âlim Abdulaziz b. Baz'ın sözlü ifâdelerindendir.

[3] Hac Sûresi: 30-31

"Bizler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yanında bulunuyorduk.

Üç defa: Size büyük günahların en büyüğünü haber vereyim mi? diye buyurdu.

-Allah'a ortak koşmak, anne-babaya itaatsizlik etmektir.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bir şeye yaslanmış iken doğrulup oturdu ve:

-Yalan yere şâhitlik yapmak veya yalan söylemektir, buyurdu.

Bu son sözü durmadan tekrar ediyordu. Öyle ki: (O'na olan şefkâtimizden ve sevgimizden dolayı) keşke sussa!, dedik."[1]

Burada yalancı şâhitlikten sakınmanın tekrar edilmesi; insanların yalancı şâhitliği hafife alması, düşmanlık ve haset gibi yalancı şâhitliğe sebep olabilecek şeylerin çokluğu ve yalancı şâhitlik sonucu ortaya çıkabilecek birçok zararlar nedeniyledir.

Yalancı şâhitlik sonucu nice haklar yok olup yenmiş, nice suçsuz olan kimselere zulmedilmiştir. Ya da birtakım insanlar, hakları olmayan şeyleri elde etmişler veya yalancı şâhitlik sonucu -onlardan olmadığı halde- kendilerini birilerinin soyuna nisbet etmişlerdir.

Bu konuda hafife alınan şeylerden birisi de, bazı insanların mahkeme önlerinde yaptıkları şu davranıştır: Oracıkta karşılaştığı birisine:

"Sen bana şâhitlik yap, ben de sana şâhitlik yapayım" der.

Arazi veya ev mülkiyeti veyahut da tezkiye için, olayın içyüzünü bilmeyi gerektiren bir konuda şâhitlik yapar. Halbuki onunla sadece mahkeme kapısında veya koridorunda karşılaşmıştır. Bu, yalan söylemek ve yalancı şâhitlik etmektir. Şâhitliğin, Allah Teâlâ'nın kitabında bildirildiği gibi olması gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... وَمَا شَهِدْنَآ إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا ...﴾ [سورة يوسف من الآية: ٨١]

"Biz, ancak bildiğimize şâhitlik ettik."[2]

- Müzik ve çalgı âletleri dinlemek:

Abdullah b. Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- Allah Teâlâ'nın:

﴿ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْتَرِى لَهْوَ ٱلْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٦﴾ ﴾ [سورة لقمان الآية: ٦]

---

[1] Buhârî. Bkz: Fethu'l-Bârî: 5/261

[2] Yusuf Sûresi: 81

"İnsanlardan öylesi vardır ki, hiçbir bilgisi olmaksızın Allah yolundan saptırmak ve onunla alay etmek için boş sözü satın alırlar. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır."[1]

Sözünden kastın, müzik olduğuna dâir, Allah adına yemîn ederdi.[2]

Ebu Âmir ve Ebu Mâlik el-Eş'arî'den -Allah ikisinden de râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَحِلُّونَ الْحِرَ وَالْحَرِيرَ وَالْخَمْرَ وَالْمَعَازِفَ، وَلَيَنْزِلَنَّ أَقْوَامٌ إِلَى جَنْبِ عَلَمٍ يَرُوحُ عَلَيْهِمْ بِسَارِحَةٍ لَهُمْ، يَأْتِيهِمْ يَعْنِي الْفَقِيرَ لِحَاجَةٍ فَيَقُولُونَ: ارْجِعْ إِلَيْنَا غَدًا، فَيُبَيِّتُهُمُ اللهُ وَيَضَعُ الْعَلَمَ، وَيَمْسَخُ آخَرِينَ قِرَدَةً وَخَنَازِيرَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.)) [رواه البخاري]

"Ümmetimden zinâyı, ipeği, içkiyi ve çalgıyı helal kılacak birtakım topluluklar çıkacaktır. Yine, birtakım topluluklar da bir dağın eteğine inecekler, çoban onların sürüsünü sabahları yanlarına getirecek, fakir birisi de, bir ihtiyacı için onların yanlarına gelecektir. Onlar adama:

-Bize yarın gel, diyecekler.

Bunun uzerine Allah onları geceleyin yakalayıverir ve dağı tepelerine geçirerek bir kısmını helâk eder. Geri kalanlarını da şekillerini (sûretlerini) değiştirerek kıyâmet gününe kadar maymun ve domuzlara çevirir."[3]

Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَيَكُونَنَّ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ خَسْفٌ وَقَذْفٌ وَمَسْخٌ؛ وَذَلِكَ إِذَا شَرِبُوا الْخُمُورَ، وَاتَّخَذُوا الْقَيْنَاتِ، وَضَرَبُوا بِالْمَعَازِفِ.)) [سلسلة الأحاديث الصحيحة]

"Bu ümmet içerisinde, içki içtikleri, kadın sanatçılar edindikleri ve çalgı âletleri kullandıkları zaman, başlarına öyle azaplar gelecektir ki, yere batacaklar, başlarına üstlerinden azaplar yağacak ve şekilleri değiştirilecek (başka sûretlere gireceklerdir)."[4]

---

[1] Lokman Sûresi: 6

[2] İbn-i Kesir Tefsiri; clt: 6, sayfa: 333.

[3] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî: 10/51.

[4] Bkz. "Silsiletul-Ehâdîsi's-Sahiha"; hadis no: 2203. İbn-i Ebi'd-Dünya'nın; "Zemmu'l-Melâhî"de rivâyet ettiğini söyler. Hadisi Tirmizî de rivâyet etmiştir. Hadis no: 2212.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- dümbelek anlamına gelen "Kûbe"yi yasaklamıştır. Kavalı (nefesli çalgıyı), fâcir ahmakın sesi olarak tanımlamıştır. İmam Ahmed -Allah ona rahmet etsin- gibi geçmiş âlimler, ud, tambur, kaval, keman ve zil gibi, eğlence ve çalgı âletlerinin haram olduğunu bildirmişlerdir. Kemençe, kanun, org, piyano, gitar ve benzeri modern eğlence ve çalgı âletlerinin, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den çalgı âletlerinin haram olduğuna dâir gelen hadisin kapsamına girdiğinde şüphe yoktur.

Üstelik bu âletlerin eğlence, kendinden geçirip sarhoş etmesi ve etkisi, bazı hadislerde haramlığı bildirilen eski çalgı âletlerinden daha etkilidir.

Hatta İbn-i Kayyim gibi bazı ilim ehlinin zikrettiği gibi, müziğin coşkusu ve sarhoşluğu, içkinin sarhoşluğundan daha büyüktür.

Müziğe, şarkı söyleyen ve çalgı çalan kadınların sesleri eklenirse, şüphe yok ki haram daha şiddetli ve günah da daha büyük olur. Şarkının sözleri aşk, sevgi, tutku ve güzelliklerin nitelendirilmesi olduğu zaman, belâ ve musibet, giderek tehlikeli ve daha ciddî olur. Bu nedenle âlimler, şarkının, zinâya teşvik ettiğini ve kalpte nifak ektiğini belirtmişlerdir. Genel olarak, şarkı ve müzik konusu, bu zamanın en büyük fitnelerinden birisi olmuştur.

Günümüzde saatler, ziller, çocuk oyuncakları, bilgisayar ve bazı telefon cihazları gibi birçok eşyaya müziğin girmesi, sorunu daha da artırmış ve müzikten uzak durmak, kesin kararlılık gerektiren bir iş haline gelmiştir.

Bu konuda şikâyetimizi yalnızca Allah'a arz ederiz.

- Gıybet etmek (başkasını çekiştirmek):

Müslümanların gıybetini etmek ve onların namusları hakkında konuşmak, birçok oturumun eğlencesi haline gelmiştir. Oysa Allah Teâlâ bu davranışı yasaklamış, kullarına ondan nefret etmelerini bildirmiş ve onu, nefislerin kendisinden iğrendiği çirkin bir örnekle örneklendirmiştir.

Nitekim Allah -azze ve celle- bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱجْتَنِبُوا۟ كَثِيرًا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ ٱلظَّنِّ إِثْمٌ ۖ وَلَا تَجَسَّسُوا۟ وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا ۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾﴾ [سورة الحجرات الآية: ١٢]

"Ey îmân edenler! Zandan çok sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin gizli hallerini araştırmayın.Kiminiz kiminizi çekiştirmesin (gıybet etmesin). Hiç biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan hemen tiksindiniz! Öyleyse Allah'ın

azabından korkun (da bu çirkin işten kendinizi koruyun). Şüphesiz ki Allah tevbeleri çok kabul edendir, çok merhametlidir."[1]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de gıybetin ne anlama geldiğini şu sözüyle açıklamıştır:

((أَتَدْرُونَ مَا الْغِيبَةُ؟ قَالُوا: اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْـرَهُ. قِيلَ:أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ؟ قَالَ: إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدِ اغْتَبْتَهُ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَقَدْ بَهَتَّهُ.)) [رواه مسلم]

"Gıybet nedir biliyor musunuz?

(Sahâbe):

- Allah ve Rasûlü daha iyi bilirler, dediler.

Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- (Dîn) kardeşini, onun hoşlanmayacağı bir şeyle anmandır.

- Peki o söylediğim (hoşlanılmayan) şey o kardeşimde varsa, ne dersiniz? denildi.

Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Eğer söylediğin şey onda varsa, onun gıybetini etmiş olursun. Yok eğer söylediğin şey onda yoksa, ona iftira etmiş olursun."[2]

Gıybet, kendisinde bulunup da kendisinin hoşlanmadığı bir özelliğiyle müslümanı anmandır. Bu; bedeni, dîni, yaşantısı, kendisi, ahlâkı veya yaratılışı ile ilgili olabilir. Bunun çeşitli şekilleri vardır.

Örneğin; kusurlarını belirtmek veya alay etmek kastıyla bir davranışını anlatmak...

İnsanlar, gıybet konusunda gevşek davranıp onu hafife alırlar. Oysa gıybet, Allah katında çok çirkin ve kötü bir davranıştır.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü buna delâlet etmektedir:

((اَلرِّبَا؛ اِثْنَانِ وَسَبْعُونَ بَابًـا، أَدْنَاهَـا مِثْـلُ إِتْيَـانِ الرَّجُـلِ أُمَّـهُ، وَ إِنَّ أَرْبَى الرِّبَا؛ اِسْتِطَالَةُ الرَّجُلِ فِي عِرْضِ أَخِيهِ.)) [سلسلة الأحاديث الصحيحة]

[1] Hucurât Sûresi: 12
[2] Müslim: 4/2001.

"Fâiz, yetmiş iki çeşit günahtır. Bu günahların en hafifi, kişinin annesiyle cimâ etmesi (cinsel ilişkiye girmesi) gibidir. Fâizin en şiddetlisi, müslümanın, müslüman kardeşinin namusuna (haksız yere) dil uzatmasıdır."[1]

Gıybet edilen bir mecliste bulunan herkesin bu kötülüğe engel olması ve gıybeti edilen kardeşini savunması gerekir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu davranışa teşvik ederek şöyle buyurmuştur:

((مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ، رَدَّ اللَّهُ عَنْ وَجْهِهِ النَّارَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kim, (müslüman) kardeşinin namusunu savunursa,Allah da kıyâmet günü cehennem ateşini onun yüzünden uzak tutar."[2]

- İnsanlar arasında laf taşımak (koğuculuk yapmak):

Aralarını bozmak için insanların sözlerini, birinden diğerine taşımak onlar arasındaki bağların kopması, kin ve düşmanlık ateşinin alevlenmesinin en büyük sebeplerinden birisi olmaya devam etmektedir. Allah Teâlâ böyle yapanı kötülemiştir.

Nitekim Allah -azze ve celle- şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَّشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ ﴾ [سورة القلم الآيتان: ١٠ – ١١]

"Durmadan yemin eden, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan ve sürekli laf getirip götürenlere sakın boyun eğme!"[3]

Huzeyfe b. el-Yemân'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَتَّاتٌ.)) [رواه البخاري]

"İnsanları, haberleri olmadan gizlice dinledikten sonra onların laflarını başkasına taşıyan kimse cennete giremez."[4]

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunan hadiste, o şöyle demiştir:

---

[1] "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahiha"; hadis no: 1871.

[2] Ahmed Müsned: 6/450; Bkz: "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6238.

[3] Kalem Sûresi: 10-11

[4] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 10/472; İbnü'l-Esir'in en-Nihâye isimli eserinde 4/11 şöyle denilmektedir:"Kattât'ın insanların konuşmalarını onların haberi olmaksızın gizlice dinleyip sonra başkalarına taşıyan kimse olduğu söylenir."

((مَرَّ النَّبِيُّ ﷺ بِحَائِطٍ مِنْ حِيطَانِ الْمَدِينَةِ، فَسَمِعَ صَوْتَ إِنْسَانَيْنِ يُعَذَّبَانِ فِي قُبُورِهِمَا، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ : يُعَذَّبَانِ، وَمَا يُعَذَّبَانِ فِي كَبِيرٍ! ثُمَّ قَالَ: بَلَى، [وفي رواية: وَإِنَّهُ لَكَبِيرٌ] كَانَ أَحَدُهُمَا لاَ يَسْتَتِرُ مِنْ بَوْلِهِ، وَكَانَ الْآخَرُ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ، ثُمَّ دَعَا بِجَرِيدَةٍ فَكَسَرَهَا كِسْرَتَيْنِ فَوَضَعَ عَلَى كُلِّ قَبْرٍ مِنْهُمَا كِسْرَةً، فَقِيلَ لَهُ يَا رَسُولَ اللهِ! لِمَ فَعَلْتَ هَذَا؟ قَالَ: لَعَلَّهُ أَنْ يُخَفَّفَ عَنْهُمَا مَا لَمْ تَيْبَسَا أَوْ إِلَى أَنْ يَيْبَسَا.)) [رواه البخاري]

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- (birgün) Medine'de bir hurma bahçesinden geçerken kabirlerinde azap çekmekte olan iki insanın sesini işitti.

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Bu ikisi azap çekiyorlar. Çektikleri azap da büyük bir şey değildir (kolay olan, fakat ondan korunmaları nefislerine zor gelen birşey idi.) (Başka bir rivâyette: Oysa o şey, büyük günah idi.)

Sonra şöyle buyurdu:

-Evet! Onlardan birisi, idrar sıçrantısına karşı korunmaz, diğeri ise (insanlar arasında) laf getirip-götürürdü.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- sonra yaprağı olmayan yaş bir hurma dalı isteyerek onu ikiye ayırdı. Bir parçasını birinin üzerine dikti, diğerini de öbürünün üzerine dikti.

Bunun üzerine sahâbe:

- Bunu niçin böyle yaptın ey Allah'ın elçisi? dediler.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-Bu iki dal, kurumadıkça veya kuruyuncaya kadar o ikisinden azabın hafifletilmesini ümit ederim."[1]

Bu davranışın kötü şekillerinden birisi de, kocayı karısına, karısını da kocasına karşı kışkırtıp aralarını bozmaya çalışmaktır. Aynı şekilde, bazı memurların başkalarının sözlerini, onları kötü bir konuma düşürmek ve onlara zarar vermek için müdüre veya yetkili kimseye aktarmasıdır. Bütün bunlar haram olan davranışlardandır.

---

[1] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 1/317.

- İzinsiz olarak insanların evlerinin içine gözatmak (röntgencilik yapmak):

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَدْخُلُواْ بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْنِسُواْ وَتُسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَهْلِهَاۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ ﴾ [سورة النور الآية: ٢٧]

"Ey îmân edenler! Kendi evleriniz dışındaki evlere, sahiplerinden izin isteyip onlara selâm vermeden girmeyin. Böyle yapmanız sizin için daha uygundur. Olur ki düşünür, hikmetini anlarsınız."[1]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, izin istemedeki sebebin; ev sahiplerinin görülmesi mahrem olan şeylerine bakma endişesi olduğunu bildirerek şöyle buyurmuştur:

((إِنَّمَا جُعِلَ الِاسْتِئْذَانُ مِنْ أَجْلِ الْبَصَرِ.)) [رواه البخاري]

"İzin isteme, (harama) bakılmaması için meşrû kılınmıştır."[2]

Günümüzde binaların yakınlığı, apartmanların birbirine bitişik, kapı ve pencerelerin karşılıklı olması sebebiyle komşuların birbirlerini gözleme ihtimali daha da artmıştır. Hatta, pek çok kimse, bakışlarını sakınmaz olmuştur. Yüksekte oturanlardan bazıları pencere ve teraslardan,kendilerinden aşağıda oturan komşularının evlerine bilerek bakar olmuştur. Bu davranış bir ihânettir, komşuların kutsal değerlerini çiğnemektir ve harama götüren bir yoldur.Bunun yüzünden birçok belâ ve fitne meydana gelmiştir.Bu olayın ne kadar tehlikeli ve başkalarını gizlice gözetleyen kimsenin gözünün çıkarılmasının dînen câiz olduğuna delil olarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü yeterlidir:

((مَنِ اطَّلَعَ فِي بَيْتِ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ فَقَدْ حَلَّ لَهُمْ أَنْ يَفْقَئُوا عَيْنَهُ.))

[رواه مسلم]

"Kim, bir kavmin evine bakmak için, onların izni olmadan başını uzatıp bakarsa, onun gözünü çıkarmaları, onlara helâldir."[3]

Başka bir rivâyette ise, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنِ اطَّلَعَ فِي بَيْتِ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ، فَفَقَئُوا عَيْنَهُ، فَلَا دِيَةَ لَهُ وَلَا قِصَاصَ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

[1] Nur Sûresi: 27

[2] Buhârî. Bkz. Fethu'l-Bârî: 11/24.

[3] Müslim: 3/1699.

"Kim, bir kavmin evine bakmak için, onların izni olmadan başını uzatıp bakarsa, onlar da onun gözünü çıkarırlarsa, ona ne diyet, ne de kısas gerekir."[1]

-İki kişinin, üçüncü kişiden ayrı olarak aralarında gizlice konuşmaları:

Bu davranış, meclislerin bir âfeti ve müslümanların arasını açmak, birbirlerine karşı kalplerini kinle doldurmak için şeytanın attığı adımlardan birisidir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konunun hükmünü ve sebebini şöyle açıklamıştır:

((إِذَا كُنْتُمْ ثَلاَثَةً، فَلاَ يَتَنَاجَى رَجُلاَنِ دُونَ الْآخَرِ حَتَّى تَخْتَلِطُوا بِالنَّاسِ أَجْلَ أَنْ يُحْزِنَهُ.)) [رواه البخاري]

"Üç kişi olduğunuz zaman, diğer insanlarla birlikte oluncaya kadar, iki kişi diğerinden ayrı olarak kendi aralarında (gizlice) konuşmasın.Çünkü bu davranış, o üçüncü kişiyi üzer."[2]

Üç kişinin dördüncü kişiden ayrı olarak, kendi aralarında gizlice konuşmaları da bu hükme girer.

Aynı şekilde iki kişinin, üçüncü kişiden ayrı olarak, kendi aralarında üçüncü kişinin anlamadığı bir dilde konuşmaları da böyledir.

Şüphe yok ki iki kişinin üçüncüden ayrı olarak aralarında gizlice konuşmaları, üçüncü kişi için bir çeşit aşağılama içerir veya iki kişinin, üçüncü kişide, kendisi aleyhinde kötülük istedikleri izlenimini uyandırır.

- Elbiselerin paçalarını, aşık kemiklerinden aşağıda olacak şekilde uzun tutmak:

Elbisenin paçasını aşık kemiklerinden aşağıda olacak şekilde uzun tutmak, insanların basit ve önemsiz olduğunu sandıkları, halbuki Allah Teâlâ katında pek büyük günah olan şeylerdendir. Kimisinin elbisesi yere değer, kimisinin ise arkasından sürünür.

Ebu Zer el-Ğıfârî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((ثَلاَثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلاَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ، وَلاَ يُزَكِّيهِمْ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ: الْمُسْبِلُ [وَ فِي رِوَايَةٍ: إِزَارَهُ] وَالْمَنَّانُ [وَ فِي رِوَايَةٍ: الَّذِي لاَ يُعْطِي شَيْئًا إِلاَّ مَنَّهُ] وَالْمُنَفِّقُ سِلْعَتَهُ بِالْحَلِفِ الْكَاذِبِ.)) [رواه مسلم]

---

[1] Ahmed Müsned: 2/385; Bk. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 6022.

[2] Buhârî, "Fethu'l-Bârî": 11/83

"Üç sınıf insan vardır ki, Allah kıyâmet günü onlarla (hoşlarına gidecek bir sözle) **konuşmayacak,onlara** (rahmet nazarıyla) **bakmayacak, onları** (günahlarından) **temize çıkarmayacak ve onlar için acıklı bir azap olacaktır.** (Bunlar:) **Elbisesinin paçası,** (başka bir rivâyette: İzârının alt kısmı) **aşık kemiklerinden aşağı sarkan, iyiliği başa kalkan** (başka bir rivâyette:Başa kalkmadan hiçbir şey vermeyen) **ve satarken malının üzerine yalan yere yemîn ederek satandır."**[1]

"Ben, elbisemin alt kısmını veya paçasını kibir için uzatmıyorum" diyerek kendisini temize çıkaran kimsenin, bu gerekçesi kabul edilemez. Elbisesinin alt kısmını veya paçasını uzun tutan kimse hakkında tehdit geneldir. Bir kimse, elbisesinin alt kısmını veya paçasını ister kibir kastıyla uzun tutsun, isterse kibir kastı olmadan uzun tutsun, hüküm aynıdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü buna delâlet etmektedir:

((مَا تَحْتَ الْكَعْبَيْنِ مِنْ الْإِزَارِ فَفِي النَّارِ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"İzarı (elbisenin alt kısmı)**nın paçası, aşık kemiklerinden aşağı sarkan kimse ateştedir."**[2]

Bir kimse, elbisesinin paçasını kibirden dolayı aşık kemiklerinden aşağıda olacak şekilde uzun tutarsa, azabı daha şiddetli ve daha büyük olur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ خُيَلَاءَ لَمْ يَنْظُرِ اللهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.)) [رواه البخاري]

"Kim, kendini beğenmiş bir şekilde elbisesini giyerek yerden sürükler ve çalım satarak yürürse, Allah kıyâmet günü ona (rahmet nazarıyla) **bakmayacaktır."**[3]

Bunun sebebi; çünkü bu kimse, hem kendini beğenmek, hem de elbisesini yerden sürükleyerek yürümek sûretiyle iki haramı birden işlemiştir.

Elbiseyi haddinden fazla uzatmak, izarda olduğu gibi, gömlek ve imame (sarık) gibi bütün elbiseler için geçerlidir.

Nitekim Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((اَلْإِسْبَالُ فِي الْإِزَارِ وَالْقَمِيصِ وَالْعِمَامَةِ، مَنْ جَرَّ مِنْهَا شَـيْئًا خُـيَلَاءَ، لَـمْ يَنْظُرِ اللهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.)) [رواه أبو داود وصححه الألباني]

---

[1] Müslim; 1/102

[2] Ahmed; 6/254

[3] Buhârî, hadis no: 3465 (el-Beğâ Baskısı)

"Elbiseyi haddinden fazla uzatmak, izâr, gömlek ve imâmede olur. Kim, kendini beğenmiş bir şekilde bunlardan birisini giyip çalım satarak yürürse, Allah kıyâmet günü ona (rahmet nazarıyla) bakmayacaktır."[1]

Rüzgâr estiğinde görünmesi câiz olmayan yerlerin görünmesini önlemek için kadının, ayaklarını örtmesi için, elbisesini bir veya iki karış uzun tutabilir. Fakat elbisesinin paçasını belirlenen uzunluktan fazla yapması, câiz değildir.

Nitekim bazı düğün törenlerinde gelinlerin giydikleri gelinliklerin metrelerce uzun olur, hatta gelinin arkasından bazıları onun elbisesini taşırlar.

- Hangi şekilde olursa olsun erkeklerin altın kullanmaları:

Ebu Musa el-Eş'ari'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((أُحِلَّ لِإِنَاثِ أُمَّتِي الْـحَرِيرُ وَالذَّهَبُ، وَحُرِّمَ عَلَى ذُكُورِهَا.))

[رواه أحمد وصححه الألباني]

'Ümmetimin kadınlarına ipek ve altın helal kılındı, erkeklerine ise haram kılındı."[2]

Günümüzde, çarşılarda erkekler için tasarlanıp çeşitli ayarlarda altından yapılmış veya tamamıyla altınla kaplanmış saatler, gözlükler, düğmeler, kalemler, zincirler ve madalya denilen şeyler bulunmaktadır.Bazı yarışmaların ödülleri arasında ilân edilen çirkin şeylerden birisi de "altın erkek saati"nin olmasıdır.

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bir adamın elinde altın yüzük görünce, onu çıkarıp atmış ve şöyle buyurmuştur:

((يَعْمِدُ أَحَدُكُمْ إِلَى جَمْرَةٍ مِنْ نَارٍ فَيَجْعَلُهَا فِي يَدِهِ، فَقِيلَ لِلرَّجُلِ بَعْدَ مَا ذَهَبَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ:خُذْ خَاتِمَكَ انْتَفِعْ بِهِ، قَالَ:لَا وَاللهِ! لَا آخُذُهُ أَبَدًا وَقَدْ طَرَحَهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ.)) [رواه مسلم]

"Sizden biriniz kasıtlı olarak cehennem ateşinden bir parça alıp da eline koyar mı?

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- gittikten sonra (O'nun emriyle elindeki altın yüzüğü yere atan) adama:

-Yüzüğü al ve başka bir şeyde kullan, denildi.

[1] Ebu Dâvud,; 3/353. Bkz: "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 2770

[2] Ahmed: 4/393; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 207.

Bunun üzerine o adam dedi ki:

-Allah'a yemîn olsun ki hayır, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- attıktan sonra onu kesinlikle almayacağım."[1]

Kadınların kısa, ince ve dar elbise giymeleri:

Düşmanlarımızın bu zamanda bize karşı savaşta kullandıkları şeylerden birisi de, elbiselerin şekillerini ve dikimlerini kendilerinin belirlediği, müslümanlar arasında revaç bulan moda giysileri ve elbiselerdir.

Bu elbiseler; kısa ve şeffaf veya dar olması nedeniyle avret yerlerini örtmez durumdadır.Pek çok elbisenin kadınlar arasında ve mahremlerin yanında bile giyilmesi câiz değildir.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu çeşit elbiselerin son dönem kadınları arasında ortaya çıkacağını bize haber vermiştir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((صِنْفَانِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَـمْ أَرَهُمَـا: قَـوْمٌ مَعَهُـمْ سِـيَاطٌ كَأَذْنَـابِ الْبَقَـرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ، وَنِسَـاءٌ كَاسِـيَاتٌ عَارِيَـاتٌ مُمِـيلَاتٌ مَـائِلَاتٌ رُءُوسُـهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْـمَائِلَةِ، لَا يَدْخُلْنَ الْـجَنَّةَ، وَلَا يَجِـدْنَ رِيحَهَـا، وَإِنَّ رِيحَهَـا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا.)) [رواه مسلم]

"Cehennem ehlinden iki sınıf insan vardır ki o iki sınıf insanı benim yaşadığım asırda henüz göremedim. Bu iki sınıftan birincisi; ellerinde dana kuyruğu gibi kırbaçlarla (haksız yere) insanlara vuran kimselerdir.İkincisi ise; gerçekte giyinmiş oldukları halde tenlerini gösteren ince elbise giyinmeleri veya vücûtlarının tamamını değil de bir kısmını örten elbiseler giyinmeleri sebebiyle çıplak gibi olan, kalpleri Allah'a itaatten sapan, saçlarını fâhişe kadınlar gibi tarayan veya süsleriyle erkeklerin kalplerini fesada götüren, başları deve hörgüçleri gibi olan kadınlardır. Bu kadınlar, cennete giremezler ve kokusunu dahi alamazlar. Oysa cennetin kokusu şu şu kadar uzak mesafeden hissedilir."[2]

Bu elbiselere, arkasından uzunca yırtmaçlı veya birkaç yönden yırtmaçlı giysiler de girer. Oturduğu zaman avret yerlerinin bir kısmı ortaya çıkar. Burada ayrıca kâfirlere benzeme, modada ve utanç verici yeni giysilerde onlara uyma olayı vardır.

---

[1] Müslim: 3/1655.

[2] Müslim: 3/1680. Burada kast edilen develer uzun boylu develerdir.

Allah Teâlâ'dan bizi bunlardan uzak tutmasını dileriz. Bazı elbiselerin üzerinde bulunan, şarkıcıların, müzik topluluklarının, içki şişelerinin çirkin resimleri ile dînen haram kılınan canlı resimleri, haç işâretleri, ahlâksız kulüplerin ve derneklerin amblemleri veya çoğunlukla yabancı dille yazılan, şeref ve namusa aykırı çirkin sözler şeyler de, dînen haram kabul edilen şeylerdendir.

-Kadınlar ve erkeklerin, insan saçından veya başkasından yapılan takma saç (peruk) kullanmaları:

Esma binti Ebî Bekr'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((جَاءَتِ امْرَأَةٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللهِ! إِنَّ لِي ابْنَةً عُرَيِّسًا أَصَابَتْهَا حَصْبَةٌ فَتَمَرَّقَ شَعْرُهَا أَفَأَصِلُهُ؟ فَقَالَ: لَعَنَ اللهُ الْوَاصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ.)) [رواه مسلم]

"Bir kadın, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Ey Allah Rasûlü! Gelinlik çağında bir kızım var. Kızamık geçirdi ve saçları döküldü. Ona saç takayım mı? diye sordu.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Saç takana ve saç taktırana, Allah lânet etsin."[1]

Câbir b. Abdullah'dan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((زَجَرَ النَّبِيُّ ﷺ أَنْ تَصِلَ الْمَرْأَةُ بِرَأْسِهَا شَيْئًا.)) [رواه مسلم]

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, kadının başına (saç türü) bir şey taktırmasını yasakladı."[2]

Bunun örneklerinden birisi de günümüzde peruk olarak bilinen şeydir.

Yine günümüzün saça saç ekleyen kadınlarından birisi de, salonları dînen çirkin sayılan birçok şeylerle dolu olan kadın kuaförlerdir.

Yine, ahlâktan yoksun bazı erkek ve kadın sanatçıların dizi ve tiyatrolarda takma saç giymeleri (peruk takmaları) bu haramın örneklerindendir.

---

[1] Müslim: 3/1676.
[2] Müslim: 3/1679.

- Giyimde, konuşma ve görünüşte, erkeklerin kadınlara ve kadınların erkeklere benzemesi:

Erkeğin erkeklik fıtratını koruması,kadının da kadınlık fıtratını koruması,Allah Teâlâ'nın kullarını yaratmış olduğu fıtrattandır.Bu,insan hayatının düzeni için vazgeçilmez unsurlardan birisidir. Erkeklerin kadınlara, kadınların da erkeklere benzemesi bu fıtrata aykırıdır. Bu, bozulmaya giden kapıların açılması ve toplumdaki çözülmenin yayılmasıdır. Bu davranış, dînen haramdır.Şer'i bir nasta bir işi yapan hakkında lânet geçiyorsa, o işin haram kılındığına delâlet eder.

Nitekim Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ الْـمُتَشَبِّهِينَ مِنْ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ، وَالْـمُتَشَبِّهَاتِ مِـنْ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ.)) [رواه البخاري]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- erkeklerden kadınlara benzeyenlere ve kadınlardan erkeklere benzeyenlere lânet etti."[1]

Yine, Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((لَعَنَ النَّبِيُّ ﷺ الْـمُخَنَّثِينَ مِنْ الرِّجَالِ، وَالْـمُتَرَجِّلَاتِ مِنْ النِّسَاءِ.))

[رواه البخاري]

"**Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-** (giyim, ses, görünüş ve konuşma gibi hareketlerde) **kadınlaşan** (kadınlara benzeyen) **erkeklere ve** (giyim, görünüş, yürüyüş ve sesini yükseltme gibi hareketlerde) **erkekleşen** (erkeklere benzeyen) **kadınlara lânet etti.**"[2]

Bu benzeyiş, vücudu kadınlaştırmak, konuşma ve yürüyüşte kadınsı davranmak gibi, hareket, duruş ve yürüyüş gibi konularda olabilir.

Aynı şekilde, giyim ve kuşamda da iki cinsten her birinin diğerine benzemesi ve kendi özelliğinden olmayan şeyde başkasına benzemesi câiz değildir. Erkeğin -hippi ve metalci gruplar arasında yaygın olduğu gibi- kolye, bilezik, halhal ve küpe gibi şeyler takması câiz değildir.Yine, kadının; gömlek gibi erkeklere âit giysileri giymesi câiz değildir.

Hatta kadının görünüş, dikim ve renk konularında, erkeklere aykırı hareket etmesi gerekir. Giyim ve kuşam konusunda, iki cinsin herbirinin diğerine aykırı hareket etmesi gerektiğine delil ise, şu hadistir:

---

[1] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî": 10/332.

[2] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî": 10/333.

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ الرَّجُلَ يَلْبَسُ لِبْسَةَ الْمَرْأَةِ ، وَالْمَرْأَةَ تَلْبَسُ لِبْسَةَ الرَّجُلِ.)) [رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, kadın giyinişiyle giyinen erkeğe ve erkek giyinişiyle giyinen kadına lânet etti."[1]

- Saçı siyaha boyamak:

Bu konuda doğru olan, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözünde zikredilen tehdit dolayısıyla bu davranışın haram olduğudur:

((يَكُونُ قَوْمٌ يَخْضِبُونَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ بِالسَّوَادِ كَحَوَاصِلِ الْحَمَامِ، لَا يَرِيحُونَ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ.)) [رواه أبو داود وصححه الألباني]

"Son zamanlarda saç ve sakalını, güvercinin göğsü gibi siyaha boyayan insanlar olacaktır. Onlar (beş yüz yıllık mesafeden hissedilmesine rağmen) cennetin kokusunu alamayacaklar."[2]

Bu davranış, saç veya sakalında beyazlık belirlemeye başlayan kişilerin çoğunda yaygındır. Bu kimseler, beyazlığı siyah boya ile değiştirirler ki bu davranışın, başkalarını kandırmak, insanlardan hakikati gizlemek ve gerçek şeklinden başka bir şekle bürünmek gibi zararları vardır. Şüphesiz bunun kişisel davranış üzerinde de olumsuz etkisi vardır. Bir çeşit gururlanmaya neden olabilir.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- saçı veya sakalındaki beyazlığı sarılık, kızıllık veya kahverengiye çalan renk veren kına ile değiştirdiği sâbittir.

Nitekim Mekke'nin fethi günü Ebu Kuhâfe saçı ve sakalı bembeyaz bir halde getirildiğinde, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((غَيِّرُوا هَذَا بِشَيْءٍ وَاجْتَنِبُوا السَّوَادَ.)) [رواه مسلم]

"Bu beyazlığı kına gibi bir şeyle değiştirin ve (bu işte) siyahtan sakının."[3]

Doğrusu, bu konuda kadın, erkek gibidir. Siyah olmayan saçlarını siyaha boyaması câiz değildir.

---

[1] Ebu Dâvud: 4/355; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 5071.
[2] Ebu Dâvud: 4/419; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'", hadis no: 8153.
[3] Müslim: 3/1663.

- Elbise, duvar, kağıt vb. şeylerin üzerine canlı resmi yapmak:

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا عِنْدَ اللهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْـمُصَوِّرُونَ.)) [رواه البخاري]

"İnsanlar içerisinde kıyâmet günü Allah katında azabı en çetin olanı (canlı) resim çizenlerdir."[1]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ: وَمَنْ أَظْلَمُ مِـمَّنْ ذَهَبَ يَـخْلُقُ كَخَلْقِي، فَلْيَخْلُقُوا حَبَّةً وَلْيَخْلُقُوا ذَرَّةً.)) [رواه البخاري]

"Allah -azze ve celle- buyurdu ki:

-Benim yarattığım gibi yaratmaya kalkışandan daha zâlim kim olabilir! Haydi bir tâne (buğday tohumu) yaratsınlar! Veya haydi bir toz zerresi yaratsınlar!."[2]

Abdullah b. Abbas'dan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((كُلُّ مُصَوِّرٍ فِي النَّارِ، يَجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ صُورَةٍ صَوَّرَهَا نَفْسًا، فَتُعَذِّبُهُ فِي جَهَنَّمَ.)) [رواه مسلم]

"Her tasvir yapan (ruh taşıyan canlı resim yapan) kişi cehennemdedir. Yaptığı her resim için (Allah tarafından) bir ruh yaratılır ve o ruh cehennemde ona azap eder."[3]

Abdullah b. Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِنْ كُنْتَ لَا بُدَّ فَاعِلًا، فَاصْنَعِ الشَّجَرَ، وَمَا لَا نَفْسَ لَهُ.)) [رواه مسلم]

"Mutlaka yapacaksan, ağaç ve ruh taşımayan varlıkların resimlerini yap."[4]

Bu hadisler; insan ve ruh taşıyan hayvanların iki boyutlu resimlerini yapmanın -ister basılmış, ister çizilmiş, ister nakşedilmiş veya ister oyulmuş olsun veya kalıp gibi bir şeyle

---

[1] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî: 10/382.

[2] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî": 10/385.

[3] Müslim; 3/1671.

[4] Müslim: 3/1671.

dökülerek yapılmış olsun- haram olduğuna delâlet etmektedir.Resmin haram oluşu hakkındaki hadisler, bu zikredilen şeylerin hepsini kapsar.

Müslüman, şeriatın naslarına boyun eğer ve: Ben ona tapmam ve ona secde etmem! diyerek tartışmaya girmez.Akıllı insan,günümüzde resim yapmanın veya çekmenin yaygınlaşması sonucu ortaya çıkan zararlardan sadece birisine, basiretle bakıp düşünse, şeriatın resim yapmayı veya çekmeyi yasaklamasındaki hikmetin bir kısmını anlamış olur. Bu resimlerin yol açmış olduğu kötülük, iç güdülerin uyarılması ve şehvetlerin tahrik edilmesi şeklinde ortaya çıkan, hatta zinâya kadar götüren bir kötülüktür.

Müslümanın, meleklerin evine girmekten kaçınmalarına sebep olmaması için, evinde canlı varlıkların resimlerini bulundurmaması gerekir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لَا تَدْخُلُ الْـمَلَائِكَةُ بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ وَلَا تَصَاوِيرُ.)) [رواه البخاري]

"Melekler, köpek ve resimler bulunan eve girmezler."[1]

Bazı müslümanların evlerinde bir kısmı kâfirlerin taptıkları ilahların heykelleri olan ve süs eşyası veya hediyelik eşya gerekçesiyle konulan biblolar bulunmaktadır. Bunların haramlılığı, diğerlerinden daha şiddetlidir.

Aynı şekilde asılı olan resimlerin haramlılığı, asılı olmayan resimlerden daha şiddetlidir.Bu resimler, resimdeki nice kişilerin yüceltilmesine, üzüntülerin tazelenmesine ve başkalarına karşı övülmelere yol açmıştır.

"Resimler hatıra içindir" denilemez.Çünkü müslümanlardan değerli veya yakın akraba olan birisinin gerçek hatırası kalpte olur. Onlar için rahmet ve bağışlanma dileyerek duâ edilir. Bundan dolayı evde bulunan bütün resimlerin çıkartılması veya üzerinin silinmesi gerekir. Ancak konserve kutularının üzerlerinden bulunması kaçınılmaz hale gelen resimler, sözlük, kaynak eserler ve kendisinden faydalanılan kitaplardaki resimler gibi çıkarılması zor ve oldukça meşakkatli olanlar -imkan ölçüsünde yok edilmesine çalışmak kaydıyla- istisna tutulabilir. Bunların bir kısmında bulunan çirkin resimlerden de sakınmak gerekir.

Aynı şekilde kimlik kartları gibi belgelerde gerekli olan resimleri saklamak mümkündür. Bazı âlimler, yerlere döşenen ayaklarrın altında kalan resimlere izin vermişlerdir.

﴿ ...فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُمۡ ... ﴾ [سورة التغابن من الآية: ١٦]

"Gücünüz yettiği kadarıyla Allah'tan korkun."[2]

---

[1] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî": 10/380.

[2] Teğâbun Sûresi: 16

- Yalan rüyâ uydurmak:

Bazı insanlar görmedikleri halde kasıtlı olarak rüyâ uydururlar.Bunu insanlar arasında bir fazîlet ve isim edinebilmek veya maddî bir çıkarı elinde tutabilmek için ya da aralarında düşmanlık olan birilerini korkutmak için yaparlar. Halkın bir çoğunun rüyâlarla ilgili inançları ve rüyalara sıkı bağlılıkları vardır. Dolayısıyla, yalan rüyâ ile kandırılırlar. Böyle yapanlara ağır bir uyarı vardır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ مِنْ أَعْظَمِ الْفِرَى أَنْ يَدَّعِيَ الرَّجُلُ إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ، أَوْ يُرِيَ عَيْنَهُ مَا لَمْ تَرَ أَوْ يَقُولَ عَلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ مَا لَمْ يَقُلْ.)) [رواه البخاري]

"Kişinin, babasından başkasına âit olduğunu iddiâ etmesi, rüyâsında bir şey görmediği halde gördüğünü söylemesi veya Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in söylemediği bir şeyi, O'nun adına söylemesi (O'na iftirâ edilmesi), şüphesiz ki en büyük iftiralardandır."[1]

Yine, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ تَحَلَّمَ بِحُلْمٍ لَمْ يَرَهُ كُلِّفَ أَنْ يَعْقِدَ بَيْنَ شَعِيرَتَيْنِ وَلَنْ يَفْعَلَ...))

[رواه البخاري]

"Kim, görmediği bir rüyâyı gördüğünü iddia ederek yalan söylerse, (kıyâmet günü) iki arpa tanesini birbirine düğümlemekle yükümlü tutulacak ama bunu yapamayacaktır..."[2]

İki arpanın ucunu birbirine düğümlemek, imkansız bir iş olduğu için cezâsı da yaptığı işin türünden olmuştur.

-Kabrin üzerine oturmak veya ayak basmak veyahut da mezarlıklarda tuvâlet ihtiyacını gidermek:

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَأَنْ يَجْلِسَ أَحَدُكُمْ عَلَى جَمْرَةٍ فَتُحْرِقَ ثِيَابَهُ فَتَخْلُصَ إِلَى جِلْدِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْلِسَ عَلَى قَبْرٍ.)) [رواه مسلم]

---

[1] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî: 6/540

[2] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî: 12/427.

"Birinizin bir ateş parçası üzerine oturarak elbisesinin yanması ve ateşin derisine kadar ulaşması, onun için bir kabrin üzerine oturmasından daha hayırlıdır."[1]

Bazı insanların, ölülerini gömerlerken kabirlerin üzerlerine bastıklarını görürsün. Diğer ölülere saygı göstermeksizin yakındaki kabirlerin üzerinde dolaşırlar, kimi zaman da aldırmadan ayakkabılarıyla üzerlerine basarlar. Bu davranışın ne kadar büyük günah olduğu konusunda Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَأَنْ أَمْشِيَ عَلَى جَمْرَةٍ أَوْ سَيْفٍ أَوْ أَخْصِفَ نَعْلِي بِرِجْلِي، أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَمْشِيَ عَلَى قَبْرِ مُسْلِمٍ.)) [رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Bir ateş parçasının veya kılıcın üzerinde yürümem ya da ayakkabılarımın ayaklarıma dikilmesi bana bir müslümanın kabri üzerinde yürümemden daha sevimlidir."[2]

Mezarlık arazisini işgal edip üzerinde işhanı veya konut inşaatı yapanların hali nice olur?!

Mezarlıklarda tuvâlet ihtiyacını gidermek ve pislemek ise, bazı ahlâksızların yaptığı bir iştir.Tuvâlet ihtiyacı gelince bir mezarlığın duvar dibine yaklaşıp veya içeriye girip çirkin kokusu ve pisliği ile ölülere eziyet verir.

Oysa Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((... وَمَا أُبَالِي أَوَسْطَ الْقُبُورِ قَضَيْتُ حَاجَتِي أَوْ وَسْطَ السُّوقِ.))

[رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Tuvâlet ihtiyacımı, kabirlerin arasında gidermem ile çarşı ortasında gidermem, benim için aynıdır."[3]

Yani mezarlıkta tuvâlet ihtiyacını gidermenin çirkinliği, çarşı ve pazarda, insanların önünde avret yerini açıp tuvâlet ihtiyacını gidermenin çirkinliği gibidir.

Pislikleri ve çöpleri bilerek -özellikle de duvarları yıkılmış ve terk edilmiş olan- mezarlıklara atanların bu tehditten payları vardır.Kabirleri ziyâret sırasında dînen uyulması gereken kurallardan birisi de, kabirler arasında yürümek istediğinde,insanın ayakkabılarını çıkarmasıdır.

---

[1] Müslim: 2/667.
[2] İbn-i Mâce; 1/449; Bkz "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 5038.
[3] İbn-i Mâce; 1/449; Bkz "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 5038.

- İdrarın sıçrantısından sakınmamak:

Bu şeriatın güzel yönlerinden birisi de, insan hayatını düzenleyen her şeyi getirmiş olmasıdır.Bunlardan birisi de necâsetin/pisliğin ortadan kaldırılması, yok edilmesidir.Bunun için "istincâ"[1] ve "isticmâr"[2] meşru kılınmış ve bu şekilde necâsetten temizlenmenin ve arınmanın nasıl yapılacağı açıklanmıştır.

Bazı insanlar (tuvâletten sonra) pisliğin temizlenmesinde gevşek davranırlar. Bu da, elbise veya vücudun pislenmesine,dolayısıyla kıldığı namazın geçersiz olmasına neden olur. Oysa Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- (birgün) Medine'de bir hurma bahçesinden geçerken kabirlerinde azap çekmekte olan iki insanın sesini işitti. Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

((يُعَذَّبَانِ، وَمَا يُعَذَّبَانِ فِي كَبِيرٍ! ثُمَّ قَالَ: بَلَى، [وفي رواية: وَإِنَّهُ لَكَبِيرٌ] كَانَ أَحَدُهُمَا لاَ يَسْتَتِرُ مِنْ بَوْلِهِ، وَكَانَ الْآخَرُ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ، ثُمَّ دَعَا بِجَرِيدَةٍ فَكَسَرَهَا كِسْرَتَيْنِ فَوَضَعَ عَلَى كُلِّ قَبْرٍ مِنْهُمَا كِسْرَةً، فَقِيلَ لَهُ يَا رَسُولَ اللّٰهِ! لِمَ فَعَلْتَ هَذَا؟ قَالَ: لَعَلَّهُ أَنْ يُخَفَّفَ عَنْهُمَا مَا لَمْ تَيْبَسَا أَوْ إِلَى أَنْ يَيْبَسَا.)) [رواه البخاري]

"Bu ikisi azap çekiyorlar. Çektikleri azap da büyük birşey değildir (kolay olan, fakat ondan korunmaları nefislerine zor gelen birşey idi.) (Başka bir rivâyette: Oysa o şey, büyük günah idi.)

Sonra şöyle buyurdu:

- Evet! Onlardan birisi, idrar sıçrantısına karşı korunmaz,diğeri ise (insanlar arasında) laf getirip-götürürdü.

Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- sonra yaprağı olmayan yaş bir hurma dalı isteyerek onu ikiye ayırdı. Bir parçasını birinin üzerine dikti, diğerini de öbürünün üzerine dikti. Bunun üzerine sahâbe:

- Bunu niçin böyle yaptın ey Allah'ın elçisi? dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Bu iki dal, kurumadıkça veya kuruyuncaya kadar o ikisinden azabın hafifletilmesini ümit ederim."[3]

Hatta, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle haber vermiştir.

---

[1] Tuvâlet ihtiyacını giderdikten sonra ön ve arkadaki pisliği su ile temizlemektir. (Çeviren)

[2] Tuvâlet ihtiyacını giderdikten sonra ön ve arkadaki pisliği taş ve benzeri şeylerle temizlemektir. (Çeviren)

[3] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 1/317.

((أَكْثَرُ عَذَابِ الْقَبْرِ فِي الْبَوْلِ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kabir azabının çoğu, idrar sebebiyledir."[1]

İdrarı kesilmeden aceleyle kalkmak, üzerine idrar sıçrayacak şekilde veya böyle bir yerde bilerek idrarını yapmak, istincâ veya isticmârı terk etmek veya gereği gibi yapmamak, idrar sıçrantısına sakınmamaya girer.

Çağımızda kâfirlere benzeme öyle bir noktaya ulaşmıştır ki, bazı tuvâletlerde duvarlara monte edilen ve etrafı açık idrar ihtiyacını giderme yerleri bulunur olmuştur. Kişi oraya giderek utanmadan,giren ve çıkanın gözleri önünde idrarını yapar.Sonra elbisesini kaldırıp necâset olan idrarın üzerine giyer.Böylelikle çirkin ve haram olan iki işi birlikte yapmış olur.

Birincisi: Avretini, insanların görmesinden korumamıştır.

İkincisi ise; idrarından temizlenmemiş ve arınmamıştır.

İstemedikleri halde bir topluluğun konuşmalarına kulak vermek:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجۡتَنِبُواْ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعۡضَ ٱلظَّنِّ إِثۡمٞۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغۡتَب بَّعۡضُكُم بَعۡضًاۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمۡ أَن يَأۡكُلَ لَحۡمَ أَخِيهِ مَيۡتٗا فَكَرِهۡتُمُوهُۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٞ رَّحِيمٞ ١٢﴾ [سورة الحجرات الآية: ١٢]

"Ey îmân edenler! Zandan çok sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin gizli hallerini araştırmayın.Kiminiz kiminizi çekiştirmesin (gıybet etmesin). Hiç biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan hemen tiksindiniz! Öyleyse Allah'ın azabından korkun (da bu çirkin işten kendinizi koruyun). Şüphesiz ki Allah tevbeleri çok kabul edendir, çok merhametlidir."[2]

Abdullah b.Abbas'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنِ اسْتَمَعَ إِلَى حَدِيثِ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ، صُبَّ فِي أُذُنِهِ الْآنُكُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.)) [رواه الطبراني في الكبير وصححه الألباني]

"Kim, kendisinden hoşlanmadıkları halde bir topluluğun konuşmalarını dinlerse, kıyâmet günü kulağına eritilmiş kurşun dökülür."[3]

---

[1] Ahmed Müsned: 2/326; Bkz "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 1213.

[2] Hucurât Sûresi: 12

[3] Taberânî "el-Mu'cemu'l-Kebir:11/248-249; Bkz "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6004. Buhârî de rivâyet etmiştir. (Abdulaziz b. Baz)

Onlardan habersiz, onlara zarar vermek için, konuştuklarını başkalarına taşırsa, insanların konuşmalarını gizlice dinlemenin günahına başka bir günah daha eklemiştir ki, o da Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu hadisine muhatap olur:

((لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَتَّاتٌ.)) [رواه البخاري]

"İnsanları, haberleri olmadan gizlice dinledikten sonra onların laflarını başkasına taşıyan kimse cennete giremez.[1]

- Kötü komşuluk:

Allah Subhânehu ve Teâlâ, Kitab'ında bizden komşuyu gözetmemizi vasiyet ederek şöyle buyurmuştur:

﴿ ۞ وَٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا۟ بِهِۦ شَيْـًٔا ۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَـٰنًا وَبِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَـٰمَىٰ وَٱلْمَسَـٰكِينِ وَٱلْجَارِ ذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْجَارِ ٱلْجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ بِٱلْجَنۢبِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَـٰنُكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ ﴾

[سورة النساء الآية: ٣٦]

"Allah'a ibâdet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşa, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlara (köle, cariye, hizmetçi, işçi ve benzerlerine) iyi davranın. Allah, kendini beğenen ve dâima övünen kimseyi sevmez." [2]

Hakkının büyük olmasından dolayı komşuya eziyet vermek, haramlardandır.

Nitekim Ebu Şureyh'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((وَاللّٰهِ لَا يُؤْمِنُ! وَاللّٰهِ لَا يُؤْمِنُ! وَاللّٰهِ لَا يُؤْمِنُ! قِيلَ: وَمَنْ يَا رَسُولَ اللّٰهِ! قَالَ: الَّذِي لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَايِقَهُ.)) [رواه البخاري]

"Allah'a yemîn olsun ki îmân etmez (mü'min değildir!)! Allah'a yemîn olsun ki îmân etmez (mü'min değildir!)! Allah'a yemîn olsun ki îmân etmez (mü'min değildir!)!

-Kim, (îmân etmez/mü'min değildir!) ey Allah'ın elçisi? denildi.

Rasûlulllah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

---

[1] Buhârî, Bkz. "Fethu'l-Bârî": 10/472

[2] Nisâ Sûresi: 36

- Eziyetinden komşusunun emin olmadığı kimsedir."[1]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- komşunun komşusunu övme veya yermesini, iyilik ve kötülüğün ölçüsü olarak belirlemiştir.

Nitekim Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((قَالَ رَجُلٌ لِرَسُولِ اللهِ ﷺ: كَيْفَ لِي أَنْ أَعْلَمَ إِذَا أَحْسَنْتُ وَإِذَا أَسَأْتُ؟ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: إِذَا سَمِعْتَ جِيرَانَكَ يَقُولُونَ: قَدْ أَحْسَنْتَ فَقَدْ أَحْسَنْتَ، وَإِذَا سَمِعْتَهُمْ يَقُولُونَ: قَدْ أَسَأْتَ فَقَدْ أَسَأْتَ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e dedi ki:

- Ey Allah'ın elçisi! İyilik veya kötülükte bulunduğumda bunu nasıl anlayabilirim?

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Komşularını, senin için: 'İyi yaptın' derlerken işitirsen, iyi yapmışsındır. Onları, senin için: 'Kötü yaptı' derlerken işitirsen, kötü yapmışsındır."[2]

Komşuya eziyetin çeşitli şekilleri vardır:

Aralarındaki ortak duvar üzerine kiriş atmasını engellemek, binayı onun binasından yüksek yapmak, izni olmadan hava ya da güneşi almasına engel olmak, onun evinin avlusuna bakacak şekilde pencere açmak, oradan onların gizli hallerine göz atmak, çığlık ve vurma sesi gibi rahatsız edici seslerle, -özellikle de uyku ve dinlenme vakitlerinde- onlara eziyet vermek, çocuklarını dövmek ve kapısının eşiğine çöp atmak bunlardandır.

Günah, komşunun hakkına tecâvüz ederek işlenirse, daha büyük olur ve katlanır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لَأَنْ يَزْنِيَ الرَّجُلُ بِعَشْرَةِ نِسْوَةٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَزْنِيَ بِامْرَأَةِ جَارِهِ... لَأَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشْرَةِ أَبْيَاتٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَسْرِقَ مِنْ بَيْتِ جَارِهِ.))

[رواه البخاري]

"Kişinin on kadınla zinâ etmesi, komşusunun hanımı ile zinâ etmesinden daha hafiftir. Kişinin on evden hırsızlık yapması, komşusunun evinden hırsızlık yapmasından daha hafiftir."[3]

---

[1] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî: 10/443.

[2] Ahmed Müsned: 1/402; Bkz "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 623

[3] Buhari, el-Edebü'l-Müfred; hadis no: 103; Bkz. "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahiha"; hadis no: 65

Bazı hâinler, komşusunun gece nöbeti dolayısıyla yokluğunu fırsat bilerek kötülük çıkarmak için evine girer.

Acıklı bir günün azabına uğrayınca vay onların haline!

- Vasiyette mirasçıyı zarara uğratmak:

Şeriatın kurallarından birisi de, zarar vermenin ve zarara uğratmanın olmamasıdır. Şer'i mirasçıların hepsini ya da bir kısmını zarara uğratmak bunun örneklerindendir. Kim böyle yaparsa Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüyle tehdit edilmiştir:

((مَنْ ضَارَّ أَضَرَّ اللهُ بِهِ، وَمَنْ شَاقَّ شَقَّ اللهُ عَلَيْهِ.))[رواه أحمد وصححه الألباني]

"**Kim,** (ister komşusu olsun, isterse başkası olsun, müslüman) **birisine** (haksız yere malına, kendisine veya ırzına) **zarar vermeyi kast ederse,Allah da onu zarara uğratır** (aynı şekilde cezâlandırır). **Kim de** (müslüman) **birisine** (haksız yere) **zorluk çıkarırsa, Allah da ona güçlük çıkarır.**"[1]

Mirasçılardan birisini şer'i hakkından mahrum bırakmak veya şeriatın takdir ettiğinin tersine mirasçılardan birisi için vasiyette bulunmak veyahut da malının üçte birinden fazlasını vasiyet etmek sûretiyle vasiyette başkasına zarar vermenin şekillerindendir.

İnsanların şer'i hükmün buyruğuna boyun eğmedikleri yerlerde,şeriatın aksine beşerî kanunlarla hüküm veren kâfir mahkemeler sebebiyle, hak sahibinin Allah Teâlâ'nın kendisine verdiği hakkı alması imkansızlaşır. Bu mahkemeler, avukata yazdırılan haksız vasiyetin yerine getirilmesini emreder.

Elleriyle yazdıklarından dolayı onlara yazıklar olsun!

Kazandıklarından dolayı onlara yazıklar olsun!

-Zarla oynamak:

İnsanlar arasında yaygın olarak kullanılan oyunların çoğu, haram kılınmış işleri içerir. İşte bunlardan birisi de, tavla vb. birçok oyunda taşların hareketi ve yer değiştirmesi işleminde kullanılan zardır.

Oysa Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, kumar ve şans oyunlarına kapı açan zardan sakındırarak şöyle buyurmuştur:

((مَنْ لَعِبَ بِالنَّرْدَشِيرِ، فَكَأَنَّمَا صَبَغَ يَدَهُ فِي لَحْمِ خِنْزِيرٍ وَدَمِهِ.))

[رواه مسلم]

[1] Ahmed Müsned: 3/543; Bkz "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6348

"Kim, zarla oynarsa, sanki elini domuz eti ve kanıyla boyamış gibidir."[1]

Ebu Musa el-Eş'arî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ لَعِبَ بِالنَّرْدِ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ.)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Kim, zarla oynarsa, Allah'a ve Rasulü'ne isyan etmiştir."[2]

- Mü'mine lânet etmek veya lâneti hak etmeyene lânet etmek:

İnsanların çoğu öfkelendikleri zaman dillerine hakim olamayıp,insanlara, hayvanlara, cansızlara,günlere,saatlere, hatta kendi kendilerine ve çocuklarına lânet etmeye başlarlar. Erkek, karısına veya karısı, kocasına lânet eder. Bu çok tehlikeli bir davranıştır.

Nitekim Ebu Zeyd Sâbit b. ed-Dahhâk el-Ensârî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((... مَنْ لَعَنَ مُؤْمِنًا فَهُوَ كَقَتْلِهِ، وَمَنْ قَذَفَ مُؤْمِنًا بِكُفْرٍ فَهُوَ كَقَتْلِهِ.))

[رواه أحمد وصححه الألباني في صحيح الجامع]

"... Kim, bir mü'mine lânet ederse, onu öldürmüş gibidir. Kim de, bir mü'mini küfürle itham ederse, onu öldürmüş gibidir."[3]

Lânetin kadınlar arasında daha yaygın olması nedeniyle, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bunun, kadınların cehenneme girmelerinin sebeblerinden birisi olduğunu açıklamıştır. Aynı şekilde çokça lânet edenler, kıyâmet günü şefaatçi olamazlar. Bundan daha tehlikelisi,haksız yere lânet etmişse,lânet sahibine döner ki belki (farkına varmadan) Allah'ın rahmetinden kovulmak ve uzaklaştırılmak için kendisine bedduâ etmiş olur.

- Ölünün arkasından ağıt yakarak ağlamak:

Dînen yasaklanan, oldukça çirkin davranışlardan birisi de, bazı kadınların ölünün ardından bağırarak seslerini yükseltmeleri, ölünün en güzel vasıflarını anlatarak ona duâ etmeleri ve yüzlerine vurmalarıdır. Elbiselerini parçalamaları, saçlarını kazıtmaları veya yolmaları da böyledir. Bütün bunlar, kazaya râzı olmamaya ve belâya sabredememeye delâlet eder. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- böyle yapana lânet etmiştir.

Nitekim Ebu Umâme'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

---

[1] Müslim: 4/1770.

[2] Ahmed Müsned: 4/394; Bkz "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6505.

[3] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî": 10/465.

((أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ لَعَنَ الْـخَامِشَةَ وَجْهَهَا وَالشَّاقَّةَ جَيْبَهَا وَالدَّاعِيَةَ بِالْوَيْلِ وَالثُّبُورِ.)) [رواه ابن ماجه وصححه الألباني]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, yüzünü tırmalayan, yakasını yırtan, cehennemdeki veyl vâdisi benim yerim olsun ve helâk olayım, diyerek kendisine bedduâ eden kadına lânet etmiştir."[1]

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَطَمَ الْـخُدُودَ وَشَقَّ الْـجُيُوبَ وَدَعَا بِدَعْوَى الْـجَاهِلِيَّةِ.))

[رواه البخاري]

"Yanaklarına vuran, yakasını parçalayan ve câhiliye âdetleri üzere bağırıp çağıran, bizden değildir."[2]

Yine, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((أَرْبَعٌ فِي أُمَّتِي مِنْ أَمْرِ الْـجَاهِلِيَّةِ لَا يَتْرُكُـونَهُنّ: الْفَخْـرُ فِي الْأَحْسَـابِ، وَالطَّعْنُ فِي الْأَنْسَابِ، وَالْاسْتِسْقَاءُ بِالنُّجُومِ، وَالنِّيَاحَةُ. وَقَالَ: النَّائِحَةُ إِذَا لَـمْ تَتُـبْ قَبْلَ مَوْتِهَا تُقَامُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَيْهَا سِرْبَالٌ مِنْ قَطِرَانٍ وَدِرْعٌ مِنْ جَرَبٍ .))

[رواه مسلم]

"Ümmetimde dört haslet, câhiliyet işlerindendir. (Ümmetim) bu hasletleri bırakmayacaktır.(Bu hasletler:) Şerefiyle övünüp iftihar etmek, (başkasının) soyunu karalamak, yıldızlar aracılığıyla yağmur yağmasını istemek ve ölünün ardından ağıt yakmaktır.

(Sonra) şöyle buyurdu:

- Ölünün ardından ağıt yakan kadın, tevbe etmeden ölürse, kıyâmet günü üzerinde katrandan bir elbise ve kor ateşten bir gömlek olduğu halde kıyama durdurulacaktır."[3]

---

[1] İbn-i Mâce: 1/505; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 5068.
[2] Buhârî. Bkz. "Fethu'l-Bârî: 3/163.
[3] Müslim, hadis no: 934.

- Yüze vurmak ve yüze dağlama usulüyle işâret koymak:

Câbir b. Abdullah'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ عَنْ الضَّرْبِ فِي الْوَجْهِ وَعَنْ الْوَسْمِ فِي الْوَجْهِ.))

[رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- **yüze vurmayı ve dağlama yoluyla yüze işâret koymayı yasakladı.**"[1]

Birçok baba ve öğretmen, çocukları cezalandırırken bilerek yüze tokatla vururlar. Yine bazı kimseler, bunu yanında çalışanlara yaparlar.Bu davranış,Allah Teâlâ'nın insanı onunla şereflendirdiği yüze hakarettir. Bununla birlikte, yüzde toplanmış olan önemli duyu organlarından bazısının zarar görmesine de yol açabilir ki insan yaptığına pişman olur. Belki de kendisinden kısas istenir.

Her hayvan sahibinin kendi hayvanını tanıması veya kaybolduğunda sahibine iâde edilmesi için, hayvanların yüzüne dağlama usulüyle yapılan damgaya gelince, bu da haramdır, hayvanın şeklini çirkinleşmek ve ona işkence etmektir. Bazı insanlar bunu, kabilesinin geleneği ve bir işâreti olduğunu öne sürse de, dağlamayı yüzün dışında başka bir yere yapmak mümkündür.

- Şer'i bir özür olmaksızın müslümana üç günden fazla dargın kalmak:

Şeytanın yollarından birisi de, müslümanların arasında ayrılık oluşturmaktır. Pek çok insan, şeytanın yollarına uyarak müslüman kardeşleriyle şer'i olmayan sebeplerle alakasını keserler. Bu, ya maddi bir anlaşmazlık ya da basit bir durum sebebiyle olur. Böylece dargınlık uzun süre devam eder. Belki de onunla konuşmayacağına yemîn eder, evine sokmamaya söz verir. Yolda onu görünce, ondan yüz çevirir. Bir mecliste onunla karşılaşırsa ondan önce ve ondan sonraki kişiyle tokalaşır, onu atlar.Bu, İslâmî toplumdaki zayıflığın sebeplerindendir.Bu sebeple şeriatın bu konudaki hükmü kesindir, tehdit de ağırdır.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثٍ، فَمَنْ هَجَرَ فَوْقَ ثَلَاثٍ فَمَاتَ دَخَلَ النَّارَ.)) [روا أبو داود وصححه الألباني]

[1] Müslim: 3/1673

"Bir müslümanın, kardeşine üç günden fazla dargın kalması, kendisine helal olmaz. Kim, üç günden fazla dargın kalır ve bu hal üzere ölürse, cehenneme girer."[1]

Ebu Hırâş es-Sülemî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ هَجَرَ أَخَاهُ سَنَةً فَهُوَ كَسَفْكِ دَمِهِ.)) [رواه البخاري في الأدب المفرد]

"Kim, (müslüman) kardeşine bir yıl dargın kalırsa, onun kanını dökmüş gibidir."[2]

Müslümanlar arasındaki ayrılığın kötülüğüne, Allah Teâlâ'nın bağışlamasından yoksun bırakılmak yeterlidir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((تُعْرَضُ أَعْمَالُ النَّاسِ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ مَرَّتَيْنِ: يَوْمَ الاِثْنَيْنِ وَيَوْمَ الْـخَمِيسِ؛ فَيُغْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إِلَّا عَبْدًا بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ، فَيُقَالُ:اتْرُكُوا أَوْ ارْكُوا هَذَيْنِ حَتَّى يَفِيئَا.)) [رواه مسلم]

"İnsanların amelleri, Pazartesi günü ve Perşembe günü olmak üzere her hafta iki kez (Allah'a) arz edilir. Kardeşiyle arasında kin ve düşmanlık bulunan kul hariç, her mü'min kul bağışlanır.

Denilir ki:

-Bu ikisini bırakın ve (bağışlanmalarını) aralarındaki kardeşliğe geri dönünceye kadar erteleyin."[3]

Aralarında düşmanlık bulunan iki kişiden Allah'a tevbe edenin, arkadaşına gelerek onu selâmla karşılaması gerekir.Böyle yapar ve arkadaşı bunu reddederse, sorumluluktan kurtulmuş olur. Sorumluluk artık, reddedenin üzerinedir.

Nitekim Ebu Eyyub'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ، يَلْتَقِيَانِ فَيُعْرِضُ هَذَا، وَيُعْرِضُ هَذَا، وَخَيْرُهُمَا الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ.)) [رواه البخاري]

---

[1] Ebu Davud: 5/215; Bkz Sahihu'l-Cami': 7635.

[2] Yazarın "bisefki demihi" olarak zikrettiğini Şeyh Abdulaziz b. Abdullah "kesefki demihi" olarak zikretmiştir. Buhârî; "el-Edebü'l-Müfred", hadis no: 406; Bkz. "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 6557.

[3] Müslim: 4/1988.

"Müslümanın, kardeşine üç geceden fazla dargın kalması helâl olmaz.İkisi karşılaşır; bu ondan yüz çevirir, o bundan yüz çevirir. İkisinden hayırlı olanı, selâmı vererek (konuşmaya) başlayandır."[1]

İlişkiyi kesmek için onun namaz kılmaması, zinâya devam etmesi gibi şer'i bir sebep varsa ve ilişkiyi kesmesi hatalı kişiye fayda sağlayarak onu doğruya geri döndürür veya hatalı olduğunu hissettirirse, ilişkiyi kesmek kendisine farz olur. Fakat günahkâr kimseye böyle davranmak, onun daha fazla uzaklaşmasına sebep oluyor, küstahlığına, nefretine ve inadına, daha fazla günah işlemesine yol açıyorsa, bu takdirde ilişkiyi kesmek doğru olmaz.Çünkü bu şekilde şer'i fayda elde edilmiş olmaz.Bilakis kötülük daha da artmış olur. Doğru olan, o kimseye iyilik yapmaya, nasihat ve uyarıda bulunmaya devam etmektir.[2]

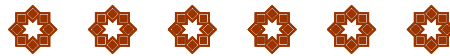
Son olarak, yaygın olarak işlenen haramlardan derleyebildiklerim bu kadardır.[3]

Allah Subhânehu ve Teâlâ'dan güzel isimleri (el-Esmau'l Hüsna) ile, bizimle günahlar arasına girecek korkusundan ve cennetine ulaştıracak taatinden bize nasip etmesini, günahlarımızı ve işlerimizde yaptığımız haddi aşmayı bağışlamasını, bize helâlinden vererek harama muhtaç etmemesini, kendisi dışındakilerden fazlı ile müstağni kılmasını, tevbemizi kabul etmesini ve günahlarımızı silmesini dileriz.

Şüphesiz ki O, her şeyi işiten ve duâları kabul edendir.

Allah Teâlâ, okuma-yazma bilmeyen peygamber Muhammed'e, O'nun âile halkına ve bütün ashâbına salât ve selâm eylesin.

Hamd, yalnızca âlemlerin Rabbi Allah'adır.

[1] Buhârî. Bkz "Fethu'l-Bârî": 10/492.

[2] Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Ka'b b. Mâlik ve iki arkadaşıyla daha hayırlı olacağını gördüğü için bir müddet ilişkiyi kesmesi ve ilişkiyi kesmemenin onlarla ilgili olarak daha uygun olması sebebiyle Abdullah b. Ubeyy b. Selül ve münâfıklarla ilişkiyi kesmemesi gibi (Abdulaziz b. Baz)

[3] Bu konu daha uzundur. Faydalanmanın gereği gibi olabilmesi için Kur'an ve Sünnette yer alan bir kısım yasakları -birbirini tamamlaması amacıyla- ayrı bir bölümde ele almayı uygun gördüm. Ve bu Allah'ın izniyle ayrı bir kitapçıkta olacaktır.